

NEUTRA - architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia
Farská č. 1, 949 01 Nitra

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ĽUBÁ

ZADANIE

TEXTOVÁ ČASŤ

SPRACOVATEĽ: NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia,
Farská č.1, 949 01 Nitra
HLAVNÝ RIEŠITEL: Ing. arch. Peter Mizia
OBSTARÁVATEĽ: Obec Ľubá
OSOBA SPÔSOBILÁ NA OBSTARÁVANIE ÚPN OBCE: Ing. Margita Ficsová
DÁTUM: 11 / 2024

O B S A H

1. Dôvody na obstaranie územného plánu.
2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa, varianty riešenia územia.
3. Vymedzenie riešeného územia.
4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja vrátane výstupov zo záväznej časti.
5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia.
6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce.
7. Základné demografické údaje a prognózy.
8. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce. Objekty pamiatkového fondu.
9. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce.
10. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia.
11. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia.
12. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia.
13. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva.
14. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.
15. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby.
16. Požiadavky z hľadiska životného prostredia prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
17. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu.
18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť v podrobnosti územného plánu zóny.
19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.
20. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby.
21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu.

Základné údaje:

ÚLOHA: Územný plán obce Ľubá
STUPEŇ: **Zadanie**
KÓD OBCE: 503339

OBSTARÁVATEĽ : Obec Ľubá
Sídlo: Ľubá č.79, 943 53 Ľubá
Zastúpenie: Kováčsová Anetta - starostka obce
IČO: 00309052
DIČ: 2021060536
Tel: +421367520660
Email: starosta@obecluba.sk

ODBORNE SPÔSOBILÁ OSOBA NA OBSTARANIE ÚPD(územnoplánovacej dokumentácie)

A ÚPP(územnoplánovacích podkladov): Ing. Margita Ficzo
Sídlo: Krajná č.58, 940 55 Nové Zámky
registračné číslo: 406
tel.: 0903122190
e-mail: margita.ficzova@slovanet.sk

SPRACOVATEĽ : NEUTRA – architektonický ateliér –
Sídlo: Ing. Arch. Peter Mizia,
Farská č.1, 949 01 Nitra
Autorizovaný architekt ,
Hlavný riešiteľ: Ing. Arch. Peter Mizia,
autorizačné oprávnenie číslo: 0550AA, Autorizovaný architekt
IČO: 32762151
DIČ: 1031843065
Tel: 0905 277234
e-mail: peter.mizia@gmail.com

1. Dôvody pre obstaranie územného plánu

- Dôvody na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie ÚPN obce Ľubá:
- Obec nemala doposiaľ vypracovaný záväzný územno - plánovací dokument, má záujem o vypracovanie urbanistickej rozvojovej koncepcie formou územnoplánovacej dokumentácie v digitálnej forme;
 - je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce;
 - zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými, rešpektovaním aktuálneho ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja;
 - podrobne zmapovať, zhodnotiť a zaregulovať celé záujmové územie obce, rešpektovať vlastnícke vzťahy;
 - umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj obytnej funkcie, výroby, služieb, podnikateľských aktivít, rekreácie a turizmu;
 - chrániť prírodné hodnoty upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru.

Zadanie je spracované v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vykonanými Prieskumami a rozbormi, ktoré sú prvou fázou nevyhnutnou pre spracovanie nového územného plánu (ÚPN) obce Ľubá.

Zadanie je vypracované na základe zmluvy o dielo č. 10/2023, ktorá bola medzi objednávateľom a spracovateľom uzavretá ako zmluva na poskytnutie služby na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN obce Ľubá a bola uzavretá medzi zmluvnými stranami podľa § 10 zákona o verejnom obstarávaní po vyhodnotení súťaže na dodávateľa uvedenej územnoplánovacej dokumentácie.

2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa

Všeobecné zásady rozvoja obce a jej spádového územia:

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území navrhnuť optimálny rozvoj obce na návrhové obdobie;
- zapracovať všetky zámery, štúdie a projekty (rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, kanalizácie a vodovodu);
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bývania, výroby a podnikania, rekreácie, a stanoviť spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané domy, ťažko poškodené objekty a problematické územia;
- navrhnuť umiestnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti;
- navrhnuť chýbajúcu technickú vybavenosť;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie sídelného centra v ťažiskovej polohe referenčného uzla;
- v celom riešenom území navrhnuť opatrenia s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia;
- vytváranie územno-technických podmienok pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, výroby a drobného podnikania – tvorbu nových pracovných príležitostí;
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky, športu a súvisiacich služieb;
- obec formovať ako reprezentatívne obytné centrum, podporovať a udržiavať všetky pamiatky, zvláštnosti a tradície;
- v oblasti centra vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vybavenosti a služieb;

Hlavným cieľom vypracovania Územného plánu obce Ľubá je zabezpečiť pre samosprávny orgán obce záväzný územnoplánovací dokument, ktorý bude regulačným nástrojom rozvoja obce pre návrhové obdobie:

- pre koordinovanú realizáciu optimálnej rozvojovej urbanistickej koncepcie priestorového a funkčného usporiadania obce a jej katastrálneho územia,
- pre vecnú a časovú koordináciu urbanisticko-architektonických, krajinných a územno-technických rozvojových činností, opatrení a vzťahov ovplyvňujúcich životné prostredie, prírodné, kultúrne-historické a krajinné hodnoty územia, v súlade s celospoločenskými princípmi trvalo udržateľného rozvoja.
- ÚPN obce bude riešený v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja a jeho záväznou časťou.

V oblasti rozvoja dopravy je potrebné:

- priority rozvoja dopravnej infraštruktúry obce zosúladiť s Programovým vyhlásením vlády SR (2023 – 2027) za oblasť dopravy, s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2011

- v znení KURS 2011, aktualizovaným „Operačným programom Integrovaná infraštruktúra“ a každoročne aktualizovaným Rozvojovým programom priorít verejných prác;
- dopravné napojenia rozvojových lokalít, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu, cyklistické a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými TP a STN;
 - postupovať v súlade s uznesením vlády SR č.223/2013 o národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR.

Predmetom riešenia je proporčné riešenie celého územia obce Ľubá. V riešenom území sa nachádzajú rozsiahlejšie územia, na ktorých sa bude navrhovať zmena funkčného využitia.

3. Vymedzenie riešeného územia

Obec Ľubá leží v južnej časti Slovenska, v Nitrianskom samosprávnom kraji, v okrese Nové Zámky, 14,5 km severozápadne od mesta Štúrovo. Katastrálne územie patrí do oblasti Podunajskej nížiny, celku Podunajská pahorkatina a do podcelku Hronská pahorkatina. Ľubá leží v Podunajskej nížine na severnom úbočí Belanských kopcov v najjužnejšej časti Pohronskej pahorkatiny. Stred obce má nadmorskú výšku 190 m. n. m.. Chotár má rozlohu 940 ha v nadmorskej výške od 115 do 250 m.n.m. a orná pôda zaberá 75 % jeho rozlohy. Južnú časť chotára tvorí pahorkatina, severnú časť široké terasy plytkej dolinnej depresie a močaristej nivy potoka Paríž, na ktorom sú vybudované chovné rybníky. Belianske kopce, ktoré sú dominantou v katastri obce, sú súčasťou rozsiahlej Vojnickej pahorkatiny. Južné svahy tejto pahorkatiny sú využívané ako vinice.

Väčšinu povrchu územia obce zaberajú eolické sedimenty: spraše a jemnopiesčité spraše, vápnité a sprašovitú hliny vcelku. Do katastra obce zasahuje vrábeľské súvrstvie, ktoré tvoria piesky, íly, pieskovce, zlepenice, organodetritické vápence a tufitické íly. Okolie vodných tokov tvoria fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov. Na území obce sa nachádza aj volkovské súvrstvie, ktoré tvoria piesky, štrky, íly, uhoľné íly.

V centrálnej časti k. ú. vteká do územia vodohospodársky významný vodný tok Paríž, vyúsťujúci do Hrona.

K. ú. Ľubá susedí na severe s k. ú. Bruty, na východe s k. ú. Kamenín a k. ú. Kamenný Most, na juhu s k. ú. Mužla a k.ú. Belá a na západe s k. ú. Šarkan a k.ú. Diva.

Prvé písomné správy o obci pochádzajú z r. 1247, dejiny osídlenia jej územia sa však začínajú už v praveku. Ide o obec , ktorá má v súčasnosti 405 obyvateľov /Datacube 2024/.Riešeným územím je celé katastrálne územie Ľubá.

4. Požiadavky vyplývajúce z Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja vrátane výstupov zo záväznej časti

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012. Dokument nadobudol účinnosť dňom 29. mája 2012.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmeny a Doplnky č.1 boli schválené uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho

kraja, konaného dňa 20. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.6/2015.

Kapitola obsahuje požiadavky, ktoré vyplývajú z vyššie uvedenej nadradenej dokumentácie, majú záväzný charakter a sú usporiadané podľa jednotlivých uvedených oblastí.

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja Nitrianskeho kraja

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využitia územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.3. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia kraja v súlade s ich hierarchickým postavením v sídelnom systéme Slovenskej republiky,
 - 1.3.4. šahianske a štúrovské ťažiská osídlenia ako ťažiská osídlenia tretej celoštátnej úrovne druhej skupiny,
- 1.5. Vytvárať v záujme urýchleného vyrovnávania vnútorných disparít kraja, ako aj v záujme zvýšenia celkovej hospodárskej konkurencieschopnosti kraja, územné a technické predpoklady pre koncentrovaný rozvoj v juhovýchodnej časti kraja, predovšetkým do centier Štúrovo, Šahy, Želiezovce.
- 1.14. Podporovať v centrách lokálneho významu predovšetkým zariadenia v:
 - 1.14.1. školstve - materské a základné školy,
 - 1.14.2. zdravotníctve - zdravotné strediská s ambulanciami všeobecných lekárov, lekárne,
 - 1.14.3. telekomunikáciách - pošty,
 - 1.14.4. službách - stravovacie zariadenia,
 - 1.14.5. kultúrno - spoločenskej oblasti - kiná, kultúrne domy, knižnice,
 - 1.14.6. oblasti športu a rekreácie - telocvične, otvorené športoviská,
 - 1.14.7. oblasti obchodu - obchody s komplexným základným sortimentom tovarov.
- 1.15. Podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:
 - 1.15.5. pohronskej rozvojovej osi druhého stupňa (Hronský Beňadik) - Levice - Želiezovce - Štúrovo;
- 1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónoch na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:
 - 1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónoch;
 - 1.16.3. dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru;
 - 1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak sklbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- 1.17. Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce, ako aj vylúčiť výstavbu v inundačných územiach vodných tokov a na pobrežných pozemkoch vodných tokov.
- 1.18. Pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo

kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

- 2.5. Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.
- 2.6. Podporovať najvýznamnejšie rekreačné priestory pre medzinárodný a prihraničný cestovný ruch; nadviazať na medzinárodný turizmus rozvíjaním poznávacieho cestovného ruchu a tiež sledovaním turistických tokov a dopravných trás (cestných, vodných) predchádzajúcich, resp. končiacich v kraji; venovať väčšiu pozornosť aktívnemu zahraničnému turizmu, cezhraničným vzťahom a malému prihraničnému a tranzitnému cestovnému ruchu, dosiahnuť čo najužšie prepojenie rekreačného turizmu s poznávacím turizmom.
- 2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jeho formy agroturizmu.
- 2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností, závislých na prírodných danostiach.
- 2.10. Vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiaми lesoparkového charakteru.
- 2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.
- 2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/ mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiaми s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)
 - 2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniaми korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniaми sprievodnej zelene,
 - 2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,
 - 2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.
- 2.14. Podporovať prepojenie medzinárodnej cyklistickej turistickej trasy pozdĺž Dunaja s trasami smerom na Považie, Pohronie a Poiplie.
- 2.15. Dodržiavať na území národných parkov a chránených krajinných oblastí a v územiaх európskeho významu únosný pomer funkcie ochrany prírody s funkciami spojenými s rekreáciou a turizmom.
- 2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

3. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja

3.1. V oblasti hospodárstva

- 3.1.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia miest Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Nové Zámky a Komárno.
- 3.1.5. Podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva

- 3.2.1. Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov
- 3.2.2. Podporovať rôzne typy priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých lokalizačných faktorov v lokalitách, kde sú preukázané najvhodnejšie územnotechnické podmienky a sociálne predpoklady pre ich racionálne využitie, so zohľadnením podmienok susediacich regiónov.

3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

- 3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.
- 3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.
- 3.3.6. Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.
- 3.3.7. Rešpektovať a zohľadňovať platný Program starostlivosti o les, rešpektovať ochranné pásmo lesnej pôdy, uprednostňovať ekologicky vhodné autochtónne (domáce) druhy drevín.
- 3.3.8. Podporovať v lesnom hospodárstve postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov, v súvislosti s obnovami Programov starostlivosti o les.
- 3.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia.
- 3.3.10. Netriešťať ucelené komplexy lesov pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb.

4. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí

4.2. V oblasti zdravotníctva

- 4.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania - ambulantnej, ústavnej a lekárenskej.
- 4.2.2. Vytvárať podmienky pre rovnocennú prístupnosť a rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám.
- 4.2.3. Vytvárať územno - technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.

4.3. V oblasti sociálnych vecí

- 4.3.1. Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.
- 4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi.
- 4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.
- 4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.
- 4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

- 4.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
- 4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.
- 4.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.
- 4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

5. Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu**5.1. V oblasti starostlivosti o životné prostredie**

- 5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.
- 5.1.2. Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.
- 5.1.3. Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží - bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.
- 5.1.4. Podporovať výsadbu ochranej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov,
- 5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

- 5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.
- 5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
- 5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.
- 5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).
- 5.2.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.
- 5.2.7. Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.
- 5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.
- 5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.
- 5.2.10. Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohovorov (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)
- 5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

- 5.3.3. Sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- 5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
- 5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.
- 5.3.6. Nespôsobovať pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.
- 5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrohistorického dedičstva

- 6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).
- 6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifičnosti historického osídlenia.
- 6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.
- 6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.
- 6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.
- 6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:
 - 6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona;
 - 6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.
- 6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

- 7.11. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne - koridory ciest
- 7.11.14. (Hronský Beňadik) - Kalná nad Hronom - Stúrovo,
- 7.41. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

8.1. V oblasti vodného hospodárstva

8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:

- 8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine;
- 8.1.1.2. rešpektovať pri podrobnejších dokumentáciách ochranné pásma pre vodné toky podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

- 8.1.2.1. rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá;
- 8.1.2.2. dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území;
- 8.1.2.3. navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch;
- 8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha;
- 8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhopvať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity;
- 8.1.2.7. zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody;
- 8.1.2.8. nevytvárať na vodných tokoch na území Nitrianskeho samosprávneho kraja nové migračné bariéry a zariadenia, ktorých výstavba alebo prevádzka ich ochudobňuje o vodu, poškodzuje alebo likviduje brehové porasty alebo mení ich prírodný charakter.

8.1.4. Na úseku vodných nádrží a prevodov vody:

- 8.1.4.4. Nepovoľovať výstavbu malých vodných elektrární (MVE) na vodných tokoch, ktoré sa nachádzajú v chránených územiach, resp. sú zaradené do sústavy NATURA 2000;
- 8.1.4.5. Pri výstavbe nových, ako aj už jestvujúcich vodných dielach zabezpečiť pozdĺžnu spojitosť tokov a habitatov, spriechodnenie a odstraňovanie migračných bariér.

8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:

- 8.1.5.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom priblížiť sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ;
- 8.1.5.2. chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem;
- 8.1.5.6. zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia;
- 8.1.5.7. zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany);
- 8.1.5.8. zabezpečovať ochranu lokálnej ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možnosti aj s ponechaním manipulačných pásov.

8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:

- 8.1.6.1. podmieniť nový územný rozvoj obci napojením na existujúcu, resp. navrhovanú verejnú kanalizačnú sieť, s následným čistením komunálnych odpadových vôd v ČOV. Pri odvádzaní privalových dažďových vôd z rozvojových plôch do vodných tokov zabezpečiť redukciu a reguláciu odtokov vypúšťaných vôd v zmysle legislatívnych požiadaviek;
- 8.1.6.2. preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídel so spoločnou ČOV;

- 8.1.6.3. vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu;
- 8.1.6.4. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území;
- 8.1.6.5. zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ;
- 8.1.6.9. zabezpečiť, ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2000 EO vybudovaná stoková sieť, územnotechnické podmienky pre primeranú úroveň čistenia komunálnych alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia realizovať priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií;
- 8.1.6.10. zabezpečiť územnotechnické podmienky pre výstavbu alebo dobudovanie stokových sietí a výstavbu nových ČOV, prípadne rozšírenie, intenzifikáciu alebo obnovu existujúcich ČOV v aglomeráciách nad 10 000 obyvateľov (v zmysle prílohy č. 4.1 Vodného plánu Slovenska):
 - 1. aglomerácia Štúrovo;

8.2. V oblasti energetiky:

- 8.2.9. Chrániť koridor pre realizáciu dvojlinky 2x110 kV v trase Komárno - Štúrovo.
- 8.2.12. rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhané siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu;
- 8.2.16. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike;
- 8.2.17. obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny.

8.3. V oblasti telekomunikácií:

- 8.3.1. rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení;
- 8.3.2. rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov;
- 8.3.3. akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách;
- 8.3.4. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozšírenie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovou sieťou;
- 8.3.5. vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi;
- 8.3.6. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej a mobilnej sieti.

8.4. V oblasti odpadového hospodárstva:

- 8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu;

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

5. V oblasti vodného hospodárstva

- 5.1. Odtokové pomery, vodné nádrže a prevody vôd
 - 5.1.2. stavby spojené s protipovodňovými opatreniami v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa na ochranu intravilánov miest a obcí v súlade s Programom protipovodňovej ochrany

SR a ďalších vodných tokov v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa v súlade s investičným rozvojovým programom Slovenského vodohospodárskeho podniku a koncepciou vodného hospodárstva;

5.2. Verejné vodovody

5.2.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje,...);

5.3. Verejné kanalizácie

5.3.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd,...);

5.3.3. stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarní odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10 tis. EO:

a) aglomerácia Štúrovo

g) aglomerácia Nové Zámky

6. V oblasti energetiky

6.10. Novonavrhované siete plynovodov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Návrh ÚPN obce Ľubá musí byť v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou – Územným plánom regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja.*

5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia

Rozvojové osi

Rozvojová os je pomyselná línia, ktorá definuje smerovanie rozvoja územia. Táto os je definovaná v strategickom dokumente Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001, s aktualizáciou z roku 2011). Obec Ľubá leží na trase rozvojovej osi 2. stupňa, ktorá prechádza mestami Bratislava – Šamorín – Veľký Meder – Komárno – Štúrovo – Želiezovce – Levice – Tlmače.

Administratívne je obec zaradená do okresu Nové Zámky (LAU1), vyššieho územného celku Nitrianskeho kraja (NUTS3) a do (NUTS2) Západného Slovenska.

Obec Ľubá je členom združenia obcí Južný región so sídlom v Štúrove. Ďalej je členom Miestnej akčnej skupiny (MAS) Dolnohronské rozvojové partnerstvo a v Regionálnom združení miest a obcí novozámockej, štúrovskej a šurianskej oblasti so sídlom v Nových Zámkoch.

Z hľadiska vzťahov k vyššej územnej jednotke leží obec v pomerne väčšej vzdialenosti od okresného mesta Nové Zámky (41,7km), avšak v blízkosti k mestu Štúrovo (14,5 km). Z toho vyplýva i väčšia gravitačná väzba na mesto Štúrovo, ako centrum kultúrno-spoločenské, ale i centrum hospodárskych aktivít a školstva. Od Krajského mesta Nitra je obec vzdialená približne 80 km.

Obcou neprechádza žiadna rýchlostná cesta, ani cesta II. triedy, len komunikácia III. triedy s dĺžkou 2 km. Hlavnými dopravnými ťahmi v okolí sú cesta I/76, ktorá prechádza 3 km západne od Ľubej a komunikácia II/509, ktorá prechádza južne od obce (vzdialená taktiež cca 3 km).

Obec susedí s katastrálnymi územiaми:

- na severe: s k. ú. Bruty;
- na východe: s k. ú. Kamenín a k. ú. Kamenný Most;
- na juhu: s k. ú. Mužla a k.ú. Belá
- na západe s k. ú. Šarkan a k.ú. Diva.

Najnižšou časťou k.ú.Ľubá preteká vodohospodársky významný vodný tok Paríž, ktorý sa i s jeho bezmenným prítokom vlieva do VN Ľubá a následne do rieky Hron.

6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce

Hlavné ciele územného plánu

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnuť optimálny rozvoj obce na návrhové obdobie;
- zapracovať všetky zámery, štúdie, projekty do územného plánu a požiadavky Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzajú neobývané, alebo ťažko poškodené domy;
- navrhnuť umiestnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti;
- navrhnuť chýbajúcu technickú a dopravnú vybavenosť;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie sídelného centra v ťažiskovej polohe a revitalizovať problematické územia - vnútorné ruderalne lokality obce;
- v rámci celého riešeného územia navrhnuť v opodstatnených lokalitách výsadbu stromovej a krovinevej vegetácie, s cieľom posilniť a územne chrániť všetky významné prvky systému ekologickej stability riešeného územia;
- vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj výroby a drobného podnikania – pracovných príležitostí v rámci výrobnopodnikateľskej zóny a v revitalizovaných priestoroch bývalého poľnohospodárskeho podniku;
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky a prechodného ubytovania;
- vytvoriť územno - technické predpoklady a podmienky pre vznik a rozvoj cyklotrás, s cieľom nadviazať na cyklotrasy vyššej hierarchie (regionálne, nadregionálne cyklotrasy, EUROVELO 6);
- podporovať a udržiavať všetky kultúrne pamiatky, národnostné špecifiká a kresťanské tradície;
- podporovať rozvoj malých rodinných fariem, ovocinárstva, a vinohradníctva, včelárstva a opeľovacej činnosti;

Vymedzenie problémových okruhov

Územný plán je jediný komplexne vypracovaný dokument, ktorý charakterizuje sídelný útvar, jeho históriu, súčasnosť a hlavne budúcnosť. Postihuje všetky sféry života, výrobu, bývanie, rekreáciu, dopravu, technickú infraštruktúru, životné prostredie, prírodné pomery, voľný čas obyvateľov.

Každý sídelný útvar má svoje špecifické problémy, ktoré sú predmetom riešenia. V prípade obce Ľubá sú to predovšetkým tieto problémové okruhy:

- rozvoj IBV a HBV;
- regulačne a vhodne usmerňovať výrobnú-podnikateľskú aktivitu;
- regulačne a vhodne usmerňovať poľnohospodársku aktivitu;
- urbanisticky proporčne, regulačne a funkčne doriešiť centrum obce a lokalizáciu občianskej vybavenosti;
- riešenie problémov technickej infraštruktúry;
- riešenie problémov verejného dopravného vybavenia;
- riešenie problémov životného prostredia;
- riešenie športovo-rekreačných plôch;
- regulačne a vhodne usmerňovať oblasti s vinicami;

Predmet a cieľ riešenia

Predmetom riešenia je najmä rozvoj sídla v nasledovných polohách:

- rozvoj a skvalitnenie urbanistickej štruktúry obce;
- rozvoj a skvalitnenie sociálnej infraštruktúry obce;
- rozvoj štruktúry obyvateľstva a bytového fondu;
- rozvoj hospodársko-ekonomickej základne;
- princípy ochrany a tvorby životného prostredia;
- riešenie dopravných systémov;
- riešenie zdrojov a rozvodov technickej infraštruktúry;
- sanácia areálu bývalého kultúrneho domu;
- návrh sústavy intervencií na území sídla.

Cieľom „Návrhu riešenia“ je vypracovanie dokumentu tak, aby premietol do územia princípy a zásady rozvoja, ktoré boli formulované najmä verbálne v tomto zadaní.

Prejednať, dotvoriť a uzavrieť otvorené časti koncepcie rozvoja obce a po prerokovaní schváliť (s eventuálnymi pripomienkami) v príslušných orgánoch obce. Podstatné je, aby ÚPN obce tvoril „Návrh riešenia“ ako záväzný rámec pre spracovanie plánu funkčného využitia územia.

Cieľom celého procesu prípravy a schvaľovania koncepcie rozvoja obce je príprava takého územno-plánovacieho dokumentu obce, ktorý by zohľadňoval a integroval nasledovné vstupné požiadavky a podmienky:

- odborne erudovaný pohľad na možnosti celkového rozvoja obce zo strany spracovateľa, vyplývajúci z predchádzajúcej analýzy, prieskumov a rozborov;
- integrujúci pohľad miestnej a odbornej verejnosti na možnosti rozvoja;
- zapracovanie názorov a postojov samosprávnych orgánov, orgánov a inštitúcií štátnej správy;
- zohľadnenia názorov a postojov občianskej verejnosti prostredníctvom spolkov, klubov, organizácií a faktických pripomienok a námetov individuálnych občanov.

Hospodársky a sociálny rozvoj sídla alebo regiónu nie je možný bez komplexne vypracovaného dokumentu, ktorý charakterizuje všetky zložky prostredia a sféry života v tejto obci. Jediný známy dokument, ktorý sa týmto zaoberá, je územný plán obce.

a) Riešenie širších vzťahov – hlavné ciele rozvoja:

- návrh cykloturistických trás a ich napojenie na regionálne a nadregionálne cyklotrasy;
- priemyselné a výrobnú-podnikateľskú areály formovať s prihliadnutím na ekologickú únosnosť územia;
- vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj športu a rekreácie;

b) Rozvoj sociálnej infraštruktúry:

- je potrebné podporovať rozvoj sociálnej infraštruktúry v oblasti centra;
- zameriavať sa hlavne na služby obyvateľstva, ale podporovať aj predaj typicky miestnych komodít (reštaurácia, suveníry, potraviny – predaj miestnych špecialít-miestnej gastronómie);
- podporovať rekonštrukčný proces pamiatkovo-hodnotných objektov a historicky významných lokalít.

c) *Rekreácia:*

Z hľadiska oddychu, rekreácie a turizmu ide o realizáciu nasledovných intervenčných krokov:

- vytvoriť miestny informačný systém – informačný uzol;
- propagácia cykloturistiky a turistických trás v príľahlých územiach, hodnotných z hľadiska histórie, kultúry a ochrany prírody;
- podporovať rozvoj prechodného ubytovania – penzióny;
- podporovať rozvoj služieb v oblasti stravovania, rekreácie a oddychu;
- podporovať rozvoj agroturistiky - hipoterapia.

d) *Výroba a podnikanie, priemysel a poľnohospodárstvo:*

- vytvárať územnotechnické predpoklady pre rozvoj malého a stredného podnikania;
- navrhnúť vymiestnenie škodlivých -rušivých výrobných prevádzok do výrobných - podnikateľských zón mimo obytných častí obce;
- koncepčne podporovať tvorbu pracovných príležitostí ako základného stabilizačného prvku sídla, predovšetkým v oblasti služieb, poľnohospodárstva a spracujúceho priemyslu;
- regulačne usmerňovať a podporovať rozvoj včelárstva;
- regulačne usmerňovať a podporovať rozvoj vinohradníctva a ovocinárstva za účelom zachovania starej vinohradníckej tradície južnoslovenskej vinohradníckej oblasti .

e) *Doprava a prepravné vzťahy:*

- dobudovať cyklotrasy za účelom prepojenia obce na regionálne cyklistické trasy.

Požiadavky na odstránenie dopravných závad:

- eliminovať nedostatok parkovacích miest v obci v dotyku s občianskou vybavenosťou;
- odstrániť malé polomery na smerových oblúkoch na miestnych komunikáciách;
- na MK so slepým zakončením vybudovať otočky;
- odstrániť závary na pozdĺžnom a priečnom profile miestnych komunikácií;
- vybudovať pešie chodníky, na jestvujúcich chodníkoch odstrániť závary;
- navrhnúť na rekonštrukciu poškodené rigoly a v opodstatnených polohách navrhnúť nové;
- zrekonštruovať jestvujúce autobusové zastávky (prístrešky), v prípade potreby vybudovať nové.

g) *Rozvoj technickej infraštruktúry*

- vytvoriť koncepčné a územnotechnické predpoklady pre rozšírenie vodovodu a navrhnutie kanalizácie v obci;
- vytvoriť koncepčné a územnotechnické predpoklady pre vybudovanie kanalizačnej siete v obci a v rozvojových lokalitách a jej pripojenie na ČOV - lokalizácia ČOV;
- rešpektovať jestvujúce trasy nadradených vodárenských, plynovodných a telekomunikačných sústav technickej infraštruktúry;
- vytvoriť územnotechnické a realizačné predpoklady pre zriadenie kompostárne, zberného dvora a dvora komunálnej techniky.

f) Ekológia a životné prostredie:

- v súlade s RÚSES okresu Nové Zámky a MÚSES realizovať navrhované opatrenia v presne zadefinovaných polohách;
- rešpektovať integrovaný systém ekologickej stability v rozsahu celého riešeného územia.

g) Pamiatky a pamätihodnosti:

- regulačne usmerniť rozvoj obce s prihliadnutím na ochranu pamiatkovo a historicky hodnotných objektov a miestnych pamätihodností. Navrhnúť zoznam pamätihodností;

7. Základné demografické údaje a prognózy

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavne stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Kapitola je spracovaná na základe podkladov Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre, Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku a online databáz Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Vývoj počtu obyvateľov obce

K základným rozvojovým potenciálom každej obce patrí ľudský potenciál. Demografická situácia v obci je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja. Za r. 2023 počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce klesol oproti r. 2012 o 11 %. Počet obyvateľov v obci podľa výsledkov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 bolo 404, čo sa podľa Štatistického úradu SR v roku 2023 viac-menej udržalo na rovnakej hodnote. Hustota obyvateľstva obce je 43,1 osôb na km², čo je výrazne nižšia hustota ako celoslovenský priemer 110,98 obyvateľov na km².

Tab.1 Vývoj počtu obyvateľov obce Ľubá v rokoch 2012 - 2023

Zloženie obyvateľstva												
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Muži	226	219	213	206	205	205	204	197	195	198	194	195
Ženy	230	237	233	229	217	219	222	227	208	206	215	210
Spolu	456	456	446	435	422	424	426	422	403	404	409	405

Zdroj: Datacube, 2024

V rámci ukazovateľov bilancie obyvateľstva, vývoj počtu obyvateľov je prezentovaný vnútornými prirodzenými pohybmi – uvedenými v tabuľke č.1. Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov bolo možné od roku 2012 až do roku 2023 pozorovať kontinuálny pokles. Výnimkou boli len roky 2017, 2018, 2021 a 2022, kde bol však nárast počtu obyvateľov len minimálny.

Z celkového počtu obyvateľov je 195 mužov (48,15 %) a 210 žien (51,85 %). V obci je dlhodobo vyšší počet žien ako mužov, pričom vzájomný pomer počtu žien a mužov je kolísavý charakter.

Tab.2 Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Ľubá v rokoch 2012 - 2023

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Živonarodení	6	0	2	1	2	1	6	1	3	3	5	3
Zomretí	6	7	7	10	2	2	8	4	7	4	2	3
Demografické saldo	-	-7	-5	-9	-	-1	-2	-3	-4	-1	3	-
Priťahovaní	6	4	8	-	7	7	4	5	6	13	9	6
Vystaňovaní	6	7	14	4	5	4	6	21	4	7	16	6
Migračné saldo	-	-3	-6	-4	2	3	-2	-16	2	6	-7	-
Celkový prírastok (úbytok)	-	-10	-11	-13	2	2	-4	-19	-2	5	-4	-

Zdroj: Datacube, 2024

Prírodný prírastok / demografické saldo (rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb v obci za rok) obyvateľstva má v sledovaných rokoch 2013 - 2015 a 2017 - 2021 negatívny charakter (počet novonarodených je nižší ako počet úmrtí).

Migračný prírastok / migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisaňovaných a vystaňovaných v danom roku) bol v sledovaných rokoch 2012 - 2023 veľmi nerovnomerný – pohybujúci sa v rozmedzí -16 až 6 obyvateľov. Migračný prírastok je prevažne negatívny, čo môže byť ovplyvnené viacerými faktormi. Pravdepodobne najmä nedostatočnou ponukou disponibilných stavebných pozemkov či bytov v obci, nedostatkom pracovných príležitostí priamo v obci alebo v jej blízkom okolí, slabá občianska vybavenosť a dostupnosť služieb pre občanov, ako aj nízka ponuka voľno-časových aktivít, služieb komerčného charakteru a pod.

Celkový prírastok (súčet demografického a migračného salda) v obci Ľubá vykazuje nerovnomerný trend. K miernym prírastkom došlo v rokoch 2016 a 2017, kedy prírastok obyvateľov dosiahol hodnotu 2, a v roku 2021 s celkovým prírastkom 5 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol v roku 2019 - až 19 osôb. Treba upozorniť na stále negatívny prírodný prírastok, ktorý je výrazne ovplyvnený vekovým zložením obyvateľstva (trend starnutia obyvateľstva).

Veková štruktúra obyvateľstva obce Ľubá

Tab.3 Veková štruktúra obyvateľstva obce v rokoch 2012 - 2023

Rok	Počet obyv.	v tom vo veku						Priemerný vek	Index starnutia	Index ekonomic. zaťaženia
		predprod.	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.			
		absolútne			v %					
2012	456	160	341	55	13,16	74,78	12,06	40,81	91,67	33,72
2013	456	56	327	63	12,56	73,32	14,13	42	112,5	36,39
2014	446	50	320	65	11,49	73,56	14,94	42,66	130	35,94
2015	435	47	310	65	11,14	73,46	15,4	43,07	138,3	36,13
2016	422	47	308	69	11,08	72,64	16,27	43,53	146,81	37,66
2017	424	48	304	74	11,27	71,36	17,37	44,08	154,17	40,13
2018	426	51	292	79	12,09	69,19	18,72	43,91	154,9	44,52
2019	422	47	280	76	11,66	69,48	18,86	44,87	161,7	43,93
2020	403	47	275	79	11,72	68,58	19,7	44,88	168,09	45,82
2021	404	50	275	84	12,22	67,24	20,54	44,51	168	48,73
2022	409	51	261	93	12,59	64,44	22,96	45,09	182,35	55,17
2023	405	49	261	95	12,1	64,44	23,46	45,67	193,88	55,17

Zdroj: Datacube, 2024

Index starnutia (Sauvyho index) vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov). V súčasnosti sa na Slovensku celkovo prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Tomuto problému je potrebné venovať pozornosť, prejavuje sa následne aj v negatívnom prirodzenom prírastku. Z vývojových trendov vyplýva, že index starnutia a celkovú vekovú štruktúru je možné meniť jedine zvýšením prirodzeného prírastku a imigráciou. V obci Ľubá sledujeme zvýšený nárast indexu starnutia (v roku 2023 je viac ako dvojnásobný oproti roku 2012), teda z dlhodobého hľadiska dochádza k neustálemu starnutiu obyvateľstva.

Produktívne obyvateľstvo, ktoré vytvára hodnoty pre pred- a poproduktívne obyvateľstvo, tvorí 64,44 % z celkového počtu obyvateľov, čo je od úrovňou priemeru SR (66,55 %).

Index ekonomického zaťaženia, ktorý vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov), dlhodobo rastie s výnimkou rokov 2014 a 2019, kedy prišlo k miernemu poklesu. Čiže celková veková štruktúra aj trend jej vývoja v obci Ľubá je nepriaznivý - z dlhodobého hľadiska možno očakávať zvyšovanie zaťaženia produktívneho obyvateľstva v dôsledku rastu počtu obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Tab.4 Veková štruktúra obyvateľstva obce Ľubá v roku 2021

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 - 4	6	9	15
5 - 9	5	8	13
10 - 14	8	12	20
15 - 19	4	11	15
20 - 24	16	9	25
25 - 29	11	11	22
30 - 34	15	5	20
35 - 39	16	15	31
40 - 44	19	15	34
45 - 49	26	16	42
50 - 54	16	11	27
55 - 59	7	16	23
60 - 64	19	23	42
65 - 69	15	16	31
70 - 74	5	13	18
75 - 79	2	9	11
80 - 84	6	4	10
85 - 89	1	3	4
90 - 94	0	1	1
95 - 99	0	0	0
100 +	0	0	0
spolu	197	207	404

Zdroj: SODB 2021

Populačnú pyramídu obce Ľubá možno charakterizovať ako progresívny typ vekovej štruktúry. Na znázornenom grafe možno badať mierny pokles mladších ročníkov tvoriacich predproduktívnu zložku obyvateľstva v prospech nárastu produktívnej a poklesu poproduktívnej zložky.

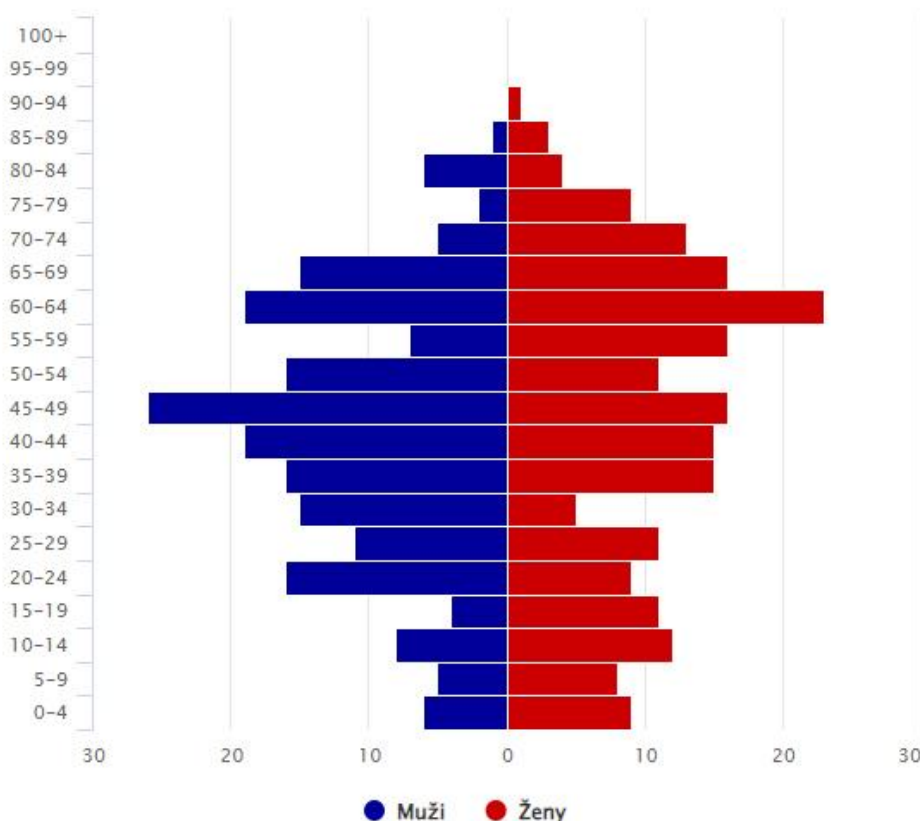
V rámci predproduktívnej zložky obyvateľstva (0 - 14 rokov), v zastúpení mužského pohlavia je najpočetnejšou zložkou veková kategória: 10 - 14 (8 osôb), v prípade žien je to tiež veková kategória 10 - 14 (12 osôb).

V rámci produktívnej zložky obyvateľstva (15 - 64 rokov) je v prípade mužského pohlavia najpočetnejšou zložkou veková kategória 45 – 49 (26 osôb) a v prípade žien je najpočetnejšou vekovou kategóriou rozmedzie veku 60 - 64 (23 osôb).

V prípade poproduktívnej zložky obyvateľstva je to u oboch pohlaví zhodná veková kategória: 65 – 69 (15 osôb u mužov a 16 osôb u žien).

Obr.1 Populačná pyramída obce Ľubá

Zdroj: SODB, 2021

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci Ľubá majú najvyšší podiel občania so stredným odborným učňovským vzdelaním bez maturity (29,21 %) a základným vzdelaním (27,72 %). Osoby s úplným stredným vzdelaním s maturitou predstavujú tretiu najpočetnejšiu veľkostnú skupinu na úrovni 20,05 %. Štvrtou najpočetnejšou skupinou sú osoby bez vzdelania (čiže osoby vo vekovej kategórii 0 – 14 rokov) (7,18 %). s vysokoškolským vzdelaním (12,6 %). Pomerne nízky podiel pripadá na ľudí s vysokoškolským vzdelaním (6,44 %) a s vyšším odborným vzdelaním (4,7 %). Bez školského vzdelania - zahŕňa hlavne deti bez ukončenej školskej dochádzky – nie je nikto. U 4,7 % obyvateľov obce Ľubá nebolo zistené vzdelanie.

Prieskum bral do úvahy všetkých obyvateľov obce, teda aj deti s povinnou školskou dochádzkou, navštevujúcich MŠ a ZŠ, čo mohlo spôsobiť určité skreslenie výsledkov.

Úroveň vzdelania je v súčasnosti jedným z najdôležitejších predpokladov pre uplatnenie sa na trhu práce a predstavuje základný kameň smerom k budovaniu vedomostnej ekonomiky.

Tab.5 Obyvateľstvo obce Ľubá podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	%
Základné	112	27,72
Stredné odborné učňovské (bez maturity)	118	29,21
Úplné stredné (s maturitou)	81	20,05
Vyššie odborné vzdelanie	19	4,7
Vysokoškolské	26	6,44
Bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	29	7,18
Bez školského vzdelania (15+ rokov)	0	0
Nezistené	19	4,7
Spolu	404	100

Zdroj: SODB, 2021

Náboženské vyznanie obyvateľov v obci

Z hľadiska vierovyznania v obci Ľubá dominovali v roku 2021 (posledné sčítanie obyvateľstva) občania rímskokatolíckeho vierovyznania. Ich zastúpenie je na úrovni 66,58 %. Nasleduje Evanjelická cirkev augsburského vyznania s 1,73 %, po nej občania hlásiaci sa ku Gréckokatolíckej cirkvi (0,99 %), po nich zhodne veriaci Reformovanej kresťanskej cirkvi a Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia po 0,74 % a veriaci Pravoslávnej cirkvi s 0,25 %. Zastúpenie ostatných náboženstiev predstavuje podiel do 0,5 %. Pri 6,19 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania žije v obci 22,28 % obyvateľov.

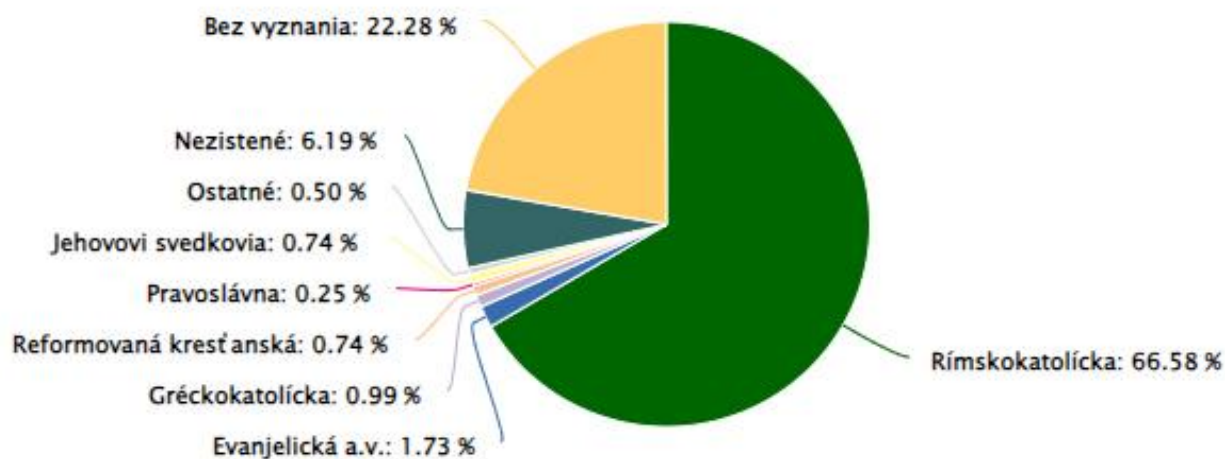
Tab.6 Obyvateľstvo obce Ľubá podľa náboženského vyznania

Náboženské vzdelanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	269	66,58
Gréckokatolícka cirkev	4	00,99
Evanjelická cirkev augsburs. vyznania	7	1,73
Reformovaná kresťanská cirkev	3	0,74
Pravoslávna cirkev	1	0,25
Nábož. spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0,74
Bez vyznania	90	22,28
Iné	2	0,5
Nezistené	25	6,19
Spolu	404	100

Zdroj: SODB, 2021

Obr.2 Rozdelenie obyvateľstva obce Ľubá podľa vyznania

Zdroj: SODB, 2021

Národnostné zloženie obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 69,06 %. Nasleduje slovenská národnosť s 24,01 %, rómska a ukrajinská národnosť boli zastúpené 0,25 %, k ostatným národnostiam sa prihlásilo 0,25 % občanov. Pri 6,19 % nebola zistená národnosť.

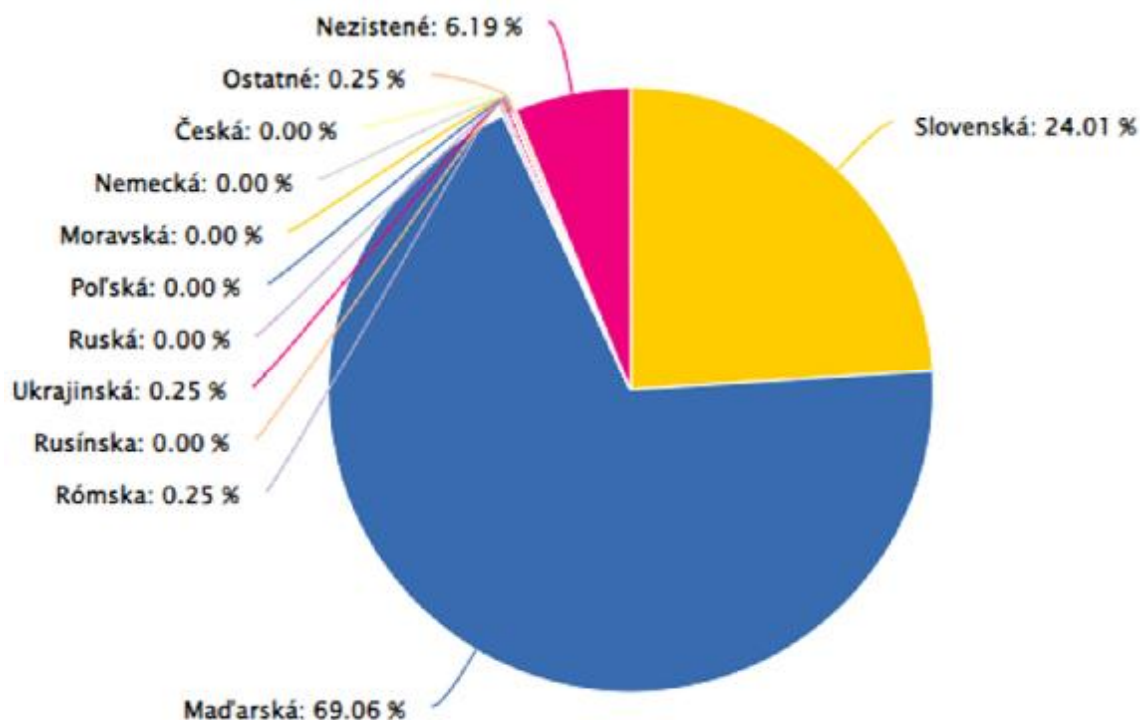
Tab.7 Obyvateľstvo obce Ľubá podľa národnosti

Národnosť	Počet	%
Slovenská	97	24,01
Maďarská	279	69,06
Rómska	1	0,25
Česká	0	00
Nemecká	0	0
Ukrajinská	1	0.25
Ostatné	1	0,25
Nezistené	25	6,19
Spolu	404	100

Zdroj: SODB, 2021

Obr.3 Rozdelenie obyvateľstva obce Ľubá podľa národnosti

Zdroj: SODB, 2021

Bývanie – zhodnotenie súčasného stavu a trendy rozvoja

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry individuálna bytová výstavba (IBV). Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovie). I keď istá časť obyvateľstva býva v hromadnej bytovej výstavbe (HBV), jedná sa o prevažne vidiecky ráz osídlenia.

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v r. 2021 tvorí v obci Ľubá domový fond 165 budov, z toho výraznú väčšinu tvoria rodinné domy – 158, čo predstavuje 95,76 %. Nasleduje 1 bytový dom, 1 ostatná budova na bývanie a 1 inštitucionálne alebo kolektívne zariadenie, čo predstavuje vždy po 0,61 % z celkového počtu domov v obci. V obci sa nachádzajú ešte 4 ostatné budovy (2,42 %). Spolu to predstavuje 168 bytov. Najväčší podiel v štruktúre bytového fondu tvoria byty s 3 obytnými miestnosťami – 78 bytov (46,43 %), 4 obytnými miestnosťami – 38 bytov (22,62 %) a 2 obytnými miestnosťami – 32 bytov (19,05 %).

Zdravotný stav domov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Prevládajú však staršie budovy v relatívne dobrom stave až vyžadujúce si rekonštrukciu. Odráža to obdobie ich výstavby – najväčší podiel predstavujú domy z obdobia rokov 1961 – 1980 – 63 domov (38,18 %), nasledujú domy z rokov výstavby 1946 – 1960 – 46 domov (27,88 %), ďalej z obdobia 1919 – 1945 – 37 domov (22,42 %) a z obdobia 1981 – 2000 – 16 domov (9,7 %). Nachádza sa tu 1 dom postavený do roku 1919, čo tvorí podiel 0,61 % z celkového počtu 165 domov. Nezistené obdobie výstavby majú 2 domy v obci (1,21, %).

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou na internetovú sieť. O nízkej kvalite bytového fondu v niektorých lokalitách hovoria nasledovné údaje z posledného SODB 2021: až 33 domov (20 %) je bez akejkoľvek formy kanalizácie, 24 domov (14,55 %) bez vodovodnej prípojky a 41 domov (24,85 %) bez plynofikácie.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania. Existencia príležitostí na bývanie, stav domového a bytového fondu sú určujúce faktory, ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce a naplňajúce jej obytnú funkciu.

Obec Ľubá počíta s nárastom počtu obyvateľov a tým aj so zabezpečením stavebných pozemkov pre bytovú výstavbu individuálnu.

Najväčšia časť práceschopného obyvateľstva odchádza za prácou do okresných miest Nové Zámky, Komárno a blízkeho mesta Štúrovo, či maďarského Ostrihomu. Podpora IBV a HBV môže povzbudiť populačný rast, priviesť nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Hospodárska základňa

Základné rozvojové ciele v demografickom a socioekonomickom vývoji ako východiská pre územný rozvoj obce

Základným cieľom v celkovom vývoji obyvateľstva obce je vytváranie podmienok pre priaznivý demografický vývoj a ďalší postupný nárast a kvalitu štruktúry zástavby obce.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s nárastom tak, aby sídelná veľkosť obce bola v horizonte návrhového obdobia vo veľkostnej kategórii, ktorá umožní riešiť komplex kvalitnej občianskej vybavenosti tak, aby bol v obci zabezpečený komfortný život vidieckeho sídla bez dennej potreby dochádzania za vybavenosťou do miest.

Vzhľadom na pretrvávajúci trend migrácie obyvateľstva z miest do obcí sa v závere výhľadového obdobia počíta s optimistickou alternatívou, teda s nárastom počtu obyvateľov.

Nárast obyvateľstva obce je možné dosiahnuť ťažiskovo zo zdrojov z dosťahovania obyvateľov do obce, a to v rámci vnútroregionálnej migrácie predovšetkým z mestských centier /Štúrovo/ za zdrojom práce, resp. kvalitným vidieckym bývaním.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Späťne možnosti bytovej výstavby pozitívne ovplyvnia migráciu obyvateľstva. Tým, že v mestách dochádza k stagnácii bytovej výstavby, dochádza v obciach postupným zabezpečovaním vhodných plôch k stabilizácii vidieckeho obyvateľstva.

Nakoľko pri trvalej migrácii prevládajú mladšie vekové kategórie obyvateľstva, (do 40 rokov), dosídľovanie môže mať priaznivý vplyv na demografický vývoj a vekové zloženie obyvateľstva obce v budúcnosti.

Vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce a pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce je jedným zo základných cieľov rozvoja.

V súvislosti s úvahami o dosídľovaní obyvateľov do obce z mestských centier, resp. iných regiónov Slovenska, je potrebné zohľadniť skutočnosť sociálnej a ekonomickej štrukturalizácie obyvateľstva, diferenciaciu ekonomických či záujmových vzťahov.

Pri rozvoji a profilovaní hospodárskych činností vytvárať územné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít výrobného charakteru na báze remeselnej výroby, pri využití miestnych špecifických územno-technických daností.

Vývoj zamestnanosti v zariadeniach verejných služieb bude v obci podmienený predovšetkým demografickým rastom a štruktúrou obyvateľstva.

Pri lokalizácii aktivít výrobného charakteru je potrebné ťažiskovo využívať jestvujúce areály formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu.

Základné rozvojové ciele

Pri rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územných podmienok bytovej výstavby:

- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v rodinnej zástavbe vidieckeho sídla – IBV, ako aj v hromadnej bytovej výstavbe – HBV;
- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastný rodinný dom;
- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať) ambície bývať vo vidieckom prostredí;
- požiadavky /resp. trend/ obyvateľov z mesta Štúrovo a širšieho okolia na kúpu stavebných pozemkov v obci Ľubá.
- v oblasti centra obce riešiť priestory na bývanie zväzšením primeranej urbanizácie.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň trvalého a rekreačného bývania.

8. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce. Objekty pamiatkového fondu

Zastavané územie obce Ľubá leží v stredo-južnej časti katastrálneho územia, pretína ho zo severu na juh cesta III. triedy III/1507 ako spojnica krížnych ciest pri VN Ľubá a obce Belá. Sídelná štruktúra je pomerne kompaktná. Podľa kategorizácie pôdorysných typov sídiel je obec hromadným cestným typom. Historické jadro obce s typickou parcelačnou štruktúrou sa rozprestiera najmä v centrálnej časti zastavaného územia pozdĺž cesty III. triedy III/1507. Obytné domy v starej časti sú dlhé jednotrakty s otvorenými dvormi, niektoré staršie domy so štípmi do ulice. Novšie domy majú prevažne štvorcové pôdorysy, 2 podlažia a plochú strechu, resp. prízemné domy s riešením podkrovia. V obci prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčané na asanáciu. Prevládajú však objekty vyžadujúce si rekonštrukciu.

Hlavnú kompozičnú os sídla tvorí dopravná línia cesty III. triedy III/1507 okolo ktorej sa v centrálnej časti vyformovala náves. Vedľajšie sekundárne kompozičné osi predstavuje sústava miestnych komunikácií, ktoré sa v území návsí križujú s cestou III. triedy.

Tento priestor - priestor kríženia osí môžeme definovať ako hlavný referenčný uzol - kultúrno- administratívno správne a komerčné centrum obce. Prirodzenou výškovou a architektonickou dominantou obce je rímsko-katolícky kostol narodenia sv. Jána Krstiteľa.

Z hľadiska urbanistickej kompozície obce je v návrhovej časti územného plánu potrebné:

- rešpektovať kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu jestvujúcich kompozičných osí a referenčných uzlov;
- v závislosti na globálnej urbanistickej kompozícii organizovať umiestnenie vyšších funkcií ;
- uplatniť princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce ;
- novú výstavbu limitovať jednoposchodovými stavbami s využitím podkrovia a v kompozične opodstatnených polohách výnimočne povoliť stavbu o jedno podlažie vyššie s tradičným typom striech, tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov;

- snažiť sa o návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýrazia špecifický charakter obce;
- pri rozvoji obce rešpektovať a chrániť pamiatkovo hodnotné objekty, objekty s kultúrohistorickou hodnotou a archeologické lokality;

Objekty pamiatkového fondu

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Ľubá neeviduje v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a situácií je potrebné zapracovať do záväznej časti ÚPD nasledovné podmienky:

- Ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené pamiatkovým zákonom, sa vyžaduje záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.
- V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchrany archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na území stavby rozhodne o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania v samostatnom rozhodnutí podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad.
- V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť to krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je nálezca povinný urobiť najneskôr na druhý pracovný deň po nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Nález, ktorý je strelivo alebo munícia pochádzajúca spreď roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru.
- Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona v prípade, ak k nálezu nedošlo počas pamiatkového výskumu alebo počas nepovolenej činnosti, má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Podľa § 40 ods. 11 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezcovi nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Pri komponovaní rozvoja obce vychádzať z historicky sa formujúcej urbanistickej štruktúry obce.*
2. *Stanoviť hlavné, doplnkové a neprípustné funkcie v území. Pri zástavbe prelúk rešpektovať výškové zónovanie, hmotovú skladbu a použité materiály jestvujúcej zástavby.*
3. *Riešiť rozvojové disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a mimo zastavaného*

územia a určiť plochy pre podrobné rozpracovanie priestorových a funkčných regulatívov do úrovne zóny. Je potrebné určiť a chrániť dominantné výhľady obce, panorámu a hodnotné priehľady.

4. Rešpektovať a zachovať funkciu zelene v uličnom profile, pri stavbách občianskej vybavenosti, pozdĺž poľných ciest, v dolnej časti Pätistromia, Jazernej doliny. V určených častiach Jazvečej doliny. Pozdĺž bezmenného toku, ktorý preteká obcou.
5. Riešiť funkčné, kompozičné, estetické a environmentálne závady, riešiť humanizáciu plôch opustených a schátralých objektov a areálov /objekt bývalého kultúrneho domu a prilahlý areál/. Odstrániť, prípadne zmierniť kolízne strety funkčných plôch.
6. Zachovať harmonický, organický charakter sídla a potvrdiť jednoznačnú polohu centra a regulačne formovať jeho ďalší vývoj.
7. Vytvoriť predpoklady vzájomného funkčného a dopravného prepojenia pôvodných a novonavrhovaných častí obce.
8. Rešpektovať a chrániť historicky hodnotné objekty-pamätihodnosti a významné archeologické lokality.
9. Požiadavky Krajského pamiatkového úradu Nitra zapracovať do záväznej časti ÚPN obce Ľubá.

9. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné, bytový dom pri MŠ má dve nadzemné podlažia. Zdravotný stav objektov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

V rámci ÚPN - obce definovať funkčno-priestorové riešenie celkovej koncepcie rozvoja sídla k návrhovému obdobiu.

Nové ulice formovať v zmysle optimálnej šírky bez dopravných závad, t. j. musia byť prejazdné a spĺňať všetky kritériá, rozvoj inžinierskych sietí, odstavné plochy, účinná prepravná šírka, v rámci uličných priestorov riešiť aj koridor pre peší pohyb.

Pre zabezpečenie optimálneho rozvoja jednotlivých častí sídla vytvoriť regulačné podklady (napr. vo forme spracovania malých - jednoduchých pozemkových úprav, urbanisticko-architektonických štúdií, zastavovacích štúdií a pod.) a vytvárať predpoklady pre realizačné zámery.

Podmienky pre rozvoj optimálneho sídla:

- snaha zvyšovať dynamiku vývoja počtu populácie musí byť opretá jednoznačne o pracovné príležitosti;
- je potrebné iniciovať formovanie centra ako hlavného referenčného uzla sídelného útvaru, predovšetkým však na disponibilných parcelách;
- formovať sídlo ako kompaktný celok v rámci zastavaného územia s prirodzenou gradáciou k centru;
- z hľadiska územno-technického riešiť a organizovať systém nových RD v rámci IBV tak, aby bolo možné uspokojiť jednak žiadateľov z titulu prirodzeného prírastku, jednak žiadateľov z okolia;
- podporovať vznik pracovných príležitostí ako základného predpokladu fungovania rodiny a spoločnosti;

- iniciovať rekonštrukčný proces hlavne v centre obce s historickou parcelačnou štruktúrou, kde bol monitorovaný horší stav objektov rodinných domov, v súlade s hodnotením a rozborom stavebno - technického stavu jednotlivých objektov;
- dobudovanie novej IBV v disponibilných lokalitách;
- nevytvárať ďalšie satelitné sídelné celky v k. ú., ale formovať obec ako kompaktný urbanistický organizmus, ktorý je súčasťou rozvojovej osi 2. stupňa, ktorá prechádza mestami Bratislava – Šamorín – Veľký Meder – Komárno – Štúrovo – Želiezovce – Levice – Tlmače.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Vyhodnotiť a navrhnúť na prestavbu územia, ktoré svojou súčasnou kvalitou a stavom nevyhovujú terajším požiadavkám na kvalitu života, nie sú predmetom ochrany, nie je možné ich dotvoriť ani vhodne reštrukturalizovať, prípadne sú limitom pre realizáciu zámeru verejného záujmu.*
2. *Riešiť a regulačne definovať formovanie referenčného uzla a kompozičných osí.*
3. *Riešiť prestavbu a dobudovanie peších a cestných komunikácií.*
4. *Riešiť organické začlenenie nových navrhovaných zón do hmotovo-priestorovej štruktúry obce.*
5. *Asanovať iba schátralé a neobývané stavby, resp. tie, ktoré sa navrhnu na reprofiliáciu.*

10. Požiadavky na riešenie verejného dopravného a technického vybavenia

Doprava

Z hľadiska širších dopravných pomerov je najvýznamnejšou dopravnou tepnou cesta III. triedy III/1507 a cesta III/1520. Od mesta Štúrovo je obec vzdialená 14,7km. Od okresného mesta Nové Zámky /centrum/ je obec vzdialená 42 km, od krajského mesta Nitra je obec vzdialená 80 km.

Podľa posledného platného ÚPN-R NSK nie je v katastrálnom území plánovaný žiadny cestný rozvojový zámer.

Cestná doprava

Hlavnú dopravnú kostru riešeného územia tvorí dvojica ciest III. triedy : cesta III/1507(križovatka s III/1520 - Belá) a cesta III/1520 (Šarkan- križovatka s I/76) .

Po cestách III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava. Pre obec má dopravný význam cesta III. triedy III/1507 , ktorá prechádza obcou severojužným smerom. Cesty III. triedy sú v správe VÚC NSK. Je po nich prevádzkovaná aj autobusová doprava. Organizácia vnútornej dopravy je založená na sieti miestnych komunikácií organizovaných podľa dôležitosti.

Miestne komunikácie

Cesta III. triedy prechádza obcou a vytvárajú hlavnú dopravnú kostru obce, na ktorú sa napája sieť miestnych komunikácií. Miestne komunikácie sú cesty IV. triedy. Stav niektorých komunikácií je nevyhovujúci, komunikácie v zlom stavebno-technickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice komunikácií a povrch vozoviek). Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 2,7 m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Odvodnenie ciest je v prevažnej miere riešené do príľahlej zelene. Len málo ciest v obci má vybudovaný systém rigolov na odvádzanie dažďovej vody z vozovky. Je to najmä cesta III. triedy prechádzajúca

obcou. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky. Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3.

Miestne komunikácie sú obslužné komunikácie, miestneho významu, prevažne so spevneným povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie komunikácie mimo zastavaného územia.

Účelové komunikácie

Cestnú sieť mimo zastavaného územia dopĺňa aj sieť účelových komunikácií. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a poľnohospodárskych areálov. Sprístupňujú jednotlivé lokálne časti miestnych viníc, umožňujú prístup k vodným plochám. Povrch účelových komunikácií je z časti spevnený a z časti nespevnený.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cesty III. triedy, účelové alebo miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie komunikácie a priestranstvá

Popri ceste III. triedy I/1507 je vybudovaný chodník. Chodníky sa nachádzajú v obci aj popri niektorých úsekoch miestnych komunikácií, avšak sú v zlom stave. Z hľadiska pešej dopravy je v návrhu ÚPN potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri miestnych komunikáciách. Nové pešie priestranstvá sa nachádzajú pri multifunkčnom ihrisku a pred obecným úradom.

Statická doprava

Obec má vybudované parkovisko pred obecným úradom, pri cintoríne, multifunkčnom ihrisku, materskej škole. Plochy statickej dopravy absentujú pri pošte, obchode.

Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území Ľubá sa čerpacie stanice pohonných hmôt nenachádzajú. Najbližšie verejné čerpacie stanice a zariadenia sa nachádzajú v neďalekej obci Gbelce (8,9 km) a v meste Štúrovo (14,5 km).

Cestná hromadná doprava

Autobusové spojenie je zabezpečené priamo s mestom Štúrovo a s obcou Gbelce dopravným podnikom ARRIVA a.s. Nové Zámky. V obci sú situované 2 zastávky verejnej autobusovej dopravy. Prímestské linky premávajú v pravidelných intervaloch

Dopravné závady:

Bodové závady

- nedostatok parkovacích miest v centre obce, v tesnom dotyku s občianskou vybavenosťou;
- malé polomery na smerových oblúkoch miestnych komunikáciách;
- na MK so slepým zakončením chýba otočka;

Líniové závady

- závady na pozdĺžnom a priečnom profile miestnych komunikácií;
- závady na pozdĺžnom a priečnom profile miestnych chodníkov;
- chýbajúce chodníky popri miestnych komunikáciách;
- chýbajúce odvodnenie miestnych komunikácií.

Ochranné pásma cestných dopravných trás

Cesty III. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	20 m
Miestne komunikácie	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	15 m

Cyklistická doprava

Obcou Ľubá prechádza cyklotrasa z k.ú. Diva po ceste III. triedy prechádza obcou a smeruje do obce Belá .Za obcou Belá vedie cez lokalitu "Máriin Dvor", smeruje na juh a vchádza do k. ú. Mužla, cez lokalitu Malá Mužla, Jurský Chlm a v lokalite Nová pustatina vedie cez slaniská, cez Čenkovský les a pri osade Čenkov sa napája na cyklomagistrálu EuroVelo6.

EuroVelo6 je diaľková cyklomagistrála siete EuroVelo vedúca v dĺžke 3 653 km pozdĺž viacerých veľkých európskych riek – väčšiny Loiry, časti Saôny, krátkej časti horného toku Rýnu a takmer celej dĺžky druhej najväčšej európskej rieky Dunaj – čím spája atlantické pobrežie s rumunským mestom Constanta pri Čiernom mori.

Predmetom návrhu bude i vybudovanie lokálnych cyklotrás, za účelom prepojenia obce Ľubá s ostatnými susediacimi obcami: Kamenný Most, Šarkan , Belá rybník , ako aj zaujímavými rekreačnými lokalitami v okolí.

Letecká doprava

V katastrálnom území Ľubá sa nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do predmetného územia nezasahujú ani žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce.

V zmysle ustanovení §28 ods.2 a 3 a §30 leteckého zákona je DÚ(Dopravný úrad) dotknutým orgánom štátnej správy v povološacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách a zariadeniach , ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať DÚ o súhlas pri:

- stavbách a zariadeniach vysokých 100 a viac nad terénom /§ 30 ods.1 písm. a) leteckého zákona /.

-stavbách a zariadeniach vysokých 30m a viac umiestnených na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods.1 písm. b) leteckého zákona /.

-zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu palubových prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice /§ 30 ods.1 písm. c) leteckého zákona /.

- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods.1 písm. d) leteckého zákona /.

Železničná doprava

Katastrálnym územím Ľubá neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v obci Mužla (cca 8 km).

Požiadavky a ciele riešenia:

1. V katastrálnom území sa nachádzajú cesty III. triedy III/1520 a III/1507 pre ktoré je potrebné rešpektovať:
 - nadradenú ÚPD Nitrianskeho kraja;
 - rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov;
 - mimo zastavaného územia výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101;
 - v zastavanom území výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy vo funkčnej triede B3 v kategórii MZ 8,5/50 resp. MZ 8,0/50 v zmysle STN 73 6110;
2. V textovej a grafickej časti ÚPN vyznačiť a rešpektovať existujúce trasy ciest a ich šírkové usporiadanie .
3. Navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110 a TP;
4. Spracovať samostatný výkres riešenia dopravy s vyznačením dopravných trás, zariadení a ich parametrov v zmysle uvedených požiadaviek.
5. Dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na nadradenú cestnú sieť v súlade s platnými STN a TP; dopravné napojenia navrhovaných lokalít na cestu I. triedy riešiť na základe dopravnoinžinierskych podkladov, posúdenia dopravnej výkonnosti dotknutej cestnej siete v súlade s platnými STN a TP (s dôrazom na vzájomnú vzdialenosť križovatiek), autorizovaným inžinierom pre dopravné stavby, v samostatnej projektovej dokumentácii a zaslať SSC k zaujatiu stanoviska.
6. Vyznačiť body navrhovaného dopravného napojenia schematicky (bez určenia typu a tvaru križovatky).
7. Vyznačiť a rešpektovať hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov.
 - Rešpektovať a vyznačiť OP cesty III. triedy mimo zastavané územie 20m od osi vozovky na obe strany v zmysle vyhlášky č.35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách(cestný zákon)
8. Pri návrhu nových lokalít HBV, IBV, OV v blízkosti cesty III. triedy uvažovať s negatívnymi účinkami z dopravy a v prípade prekročenia prípustnej hladiny hluku navrhnuť opatrenia na zníženie týchto negatívnych účinkov a zaviazať investorov na ich realizáciu. Voči správcovi ciest nebude možné uplatňovať požiadavky na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie stavieb známe.
9. Hranice navrhovaného zastavaného územia musia rešpektovať ochranné pásma ciest a pásma prípustných hladín hluku.
10. Vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.
11. S technickým riešením odlišným od STN Slovenská správa ciest nebude súhlasiť.
12. Navrhnuť umiestnenie zastávok hromadnej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.
13. Cyklistické trasy umiestňovať zásadne mimo telesa cesty I. triedy, v zmysle platných STN a TP. Cyklistické trasy musia byť navrhnuté samostatne, fyzicky oddelené od cesty I/76 a jej dopravného priestoru. S vedením cyklotrás po cestách I. triedy spolu s ostatnou dopravou SSC nebude súhlasiť. Návrh cyklotrás a ich križovanie s cestami I. triedy riešiť v súlade s platnými STN a TP.
14. V zmysle ustanovenia § 28 ods. 2 a 3 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v územnom konaní pri stavbách a zariadeniach nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky ako sú:
 - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom /§ 30 ods. 1 písm. a) leteckého zákona/;

- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods. 1 písm. b) leteckého zákona/;
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice /§ 30 ods. 1 písm. c) leteckého zákona/;
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods. 1 písm. d) leteckého zákona/.
15. Postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorá bola schválená UV č. 223/2013.
16. Vytvoriť územnotechnické predpoklady pre realizáciu, chodníkov pre peších a cyklistov. Všetky navrhované a rekonštruované chodníky, lávky pre peších a cyklistov zaradiť medzi verejnoprospešné stavby.

Vodné hospodárstvo

Hospodársky význam využívania vôd je dôležitý v mnohých oblastiach. Či už ide o zásobovanie pitnou vodou, odvádzanie a čistenie odpadových vôd, využívanie vody v priemysle (rôzne odvetvia, vrátane energetiky a hydroenergetiky), využívanie vody v poľnohospodárstve (pre závlahy a živočíšnu výrobu), vodnú dopravu, rybné hospodárstvo, turizmus vo vzťahu k vode, ochrana pred povodňami, krytie vlahového deficitu (nádrže, poldre, odvodnenia a závlahy).

Povrchové vody:

Vodné toky

V dotknutom území k. ú. Ľubá sa nachádzajú nasledovné vodné toky a vodné stavby:

- časť vodohospodárskeho významného vodného toku Paríž
- drobný vodný tok - bezmenný, bočný prítok potoka Paríž pretekajúci cez obec Ľubá
- časť drobného vodného toku - Krovina (severovýchodná hranica k. ú.);

Tieto vodné toky sú v správe SVP š.p.

SVP, š. p. Povodie Dunaja odštepny závod je správca nielen vodných tokov, ale aj ich povodí a pri výkone správy dbá o dobrý stav vôd a o zachovanie trvalo udržateľných pomerov v povodí. Vyjadruje sa ku každému nakladaniu s vodami, ktorým sa mení vodný režim, hlavne k aktivitám v kontakte svodnými tokmi, spôsobu likvidácie komunálnej odpadovej vody a k problematike nakladania so zrážkovými vodami aj v miestach, kde sa priamo vodné toky nenachádzajú.

Vodné plochy

V centrálnej časti k. ú. Ľubá, na toku Paríž, sa nachádzajú 3 kaskádovito vybudované vodné nádrže Ľubá, vo vlastníctve SRZ - Rada Žilina. Jedná sa o kaprové rybníky s chovným účelom. Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov ustanovuje vyhláška MŽP SR č.211/2005 Z.z.

Geotermálne vody

V riešenom katastrálnom území Ľubá neboli zatiaľ realizované žiadne výskumné a prieskumné geotermálne vrty. Najbližšie geotermálne vrty: FGO-1 Obid, FGKr-1 Kravany nad Dunajom, vrt FGŠ-1 Štúrovo.

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

Celé zastavané územie obce sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa v súčasnosti nevyužívaného vodného zdroja HVL – 1, ktorý sa nachádza v lokalite Čurgó .

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie nezasahuje do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO). Priamo v dotknutom území sa nenachádza vodohospodársky významné územie.

Hydromelioračné zariadenia

V k.ú. sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.

V riešenom území je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom. Vlastník nie je známy.

Odvádzanie dažďových vôd:

Terén obce Ľubá je svažitý. Sú tu vybudované ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa ciest. Miestne cesty majú rigoly, ktoré sú udržiavané. V obci sa nachádza niekoľko ciest kde rigoly absentujú. Dažďové vody tak vsiaknu do zelených pásov vedľa cesty, alebo sa priamo zhromažďujú na ceste, ktorú následne zaplavujú.

Súčasná likvidácia dažďových vôd je nedostatočná len malú časť dažďových vôd je možné v území zadržať. Z hľadiska protipovodňovej ochrany má obec vypracovaný protipovodňový plán, ktorým sa v čase povodní riadi.

Cieľom riešenia je vytvoriť také územno priestorové požiadavky, ktoré by prispeli k realizácii vodozádržných stavieb a opatrení. Je teda potrebné vytvoriť podmienky k zadržiavaniu dažďových vôd, čím by sa zabránil rýchly odtok vôd z územia, zároveň by nedochádzalo k vysychaniu krajiny, podpovrchové vody by boli bohaté na vlahu, čím by sa zlepšil mikroklimax v území a v neposlednom rade i samotná biodiverzita územia.

Zásobovanie pitnou vodou - vodovod

Vodárenským zdrojom pitnej vody pre sídelný útvar Ľubá je vodný zdroj Gabčíkovo. Obec Ľubá je zásobovaná z diaľkového vodovodu Gabčíkovo - Nové Zámky – Levice, cez vetvu Kolta – Štúrovo a následne cez ATS Belá. Privádzacím potrubím z diaľkového vodovodu Kolta – Štúrovo sa voda gravitačne dopraví do ATS Belá a odtiaľ výtlačným potrubím cez sieť v Belej do VDJ Ľubá 2x100 m³ s hladinami 245,5/242,20 m.n.m .

Z VDJ sa gravitačne zásobuje obec Ľubá a pre obec Belá je VDJ ako koncový. Plnenie nádrží vodojemov je riadené automaticky v závislosti na hladine vody. Pri poklese hladiny pod spodnú prevádzkovú hladinu sa zapnú čerpadlá v ATS Belá. Pri dosiahnutí maximálnej hladiny sa čerpanie vody v ATS Belá zastaví. Tento proces signalizácie je riadený cez dispečing.

V prípade poruchy signalizácie je vo VDJ osadený plavákový ventil Hawle Hawido, ktorý uzatvorí prívod vody po dosiahnutí maximálnej hladiny .

Obce Belá a Ľubá majú vybudované celoobecné vodovody.

Z VDJ do sídelného útvaru Ľuba je vybudované zásobné potrubie PVC DN 100 dĺ.797,5m. Hygienické zabezpečenie pitnej vody je zabezpečené v rámci diaľkovodu v ČS Nové Zámky chlórdioxidom.

Dochlórovanie vody je zabezpečené v ATS Belá , kde je osadené elektromagnetické dávkovacie čerpadlo IWAKI Séria EW, ktoré na základe prietoku vody dávkuje chlórňan sodný. Tlakové pomery v obci Ľubá dosahujú hodnotu od 0,15 Mpa – do 0,60 Mpa.

Pred obcou Ľubá je osadená šachta a v nej redukčný ventil na zníženie tlaku vody. Osadený redukčný ventil Hawle Hawido DN40, tiež pružinový poistný ventil DN40.

Vodovodná sieť v sídelnom útvaru Ľubá je zrealizovaná ako vetvová vodovodná sieť.

Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu na území sídelného útvaru Ľubá je cca 3 944,5 m.

Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nové Zámky.

Vodovodné potrubia sú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Zásobná a rozvodná vodovodná sieť sídelného útvaru Ľubá:

Tab.8 Tabuľka zásobnej a rozvodnej vodovodnej siete sídelného útvaru Ľubá

VETVA	MATERIÁL	PRIEMER V (mm)	DĹŽKA V (m)
„Zásobné potrubie“	PVC	100	797,5m
„1“	AZC	80	125,0
	LT	100	366,0
	AZC	80	514,0
	AZC	100	200,0
„2“	LT	80	210,0
„3“	LT	80	729,0
	AZC	100	368,0
„3-1“	AZC	100	453,0
„3-2“	PVC	80	182,0

Celková dĺžka jestvujúcej zásobnej a rozvodnej vodovodnej siete na území sídelného útvaru je 3 944,5 m.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

- pre potrubie do DN 500 – 1,8m
- pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody pre sídelný útvar Ľubá je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006.

Rok 2024

Počet obyvateľov : 405 obyv.

Priemerná špecifická potreba vody pre bytový fond a občianskú a technickú vybavenosť /Qp/

Bytový fond

405 obyv..... 145 l/ob/d.....58 725 l/d.....0,679 l/s

Vybavenosť

405 obyv..... 25 l/ob/d..... 10 125 l/d.....0,117 l/s

$$Q_p = 0,679 + 0,117 = 0,796 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m

$$Q_m = Q_p \times k_m$$

$$Q_m = 0,796 \times 1,6$$

$$Q_m = 1,273 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody Qh

$$Q_h = Q_m \times K_h$$

$$Q_h = 1,273 \times 1,8$$

$$Q_h = 2,292 \text{ l/s}$$

Vodné zdroje

V sídelnom útvare Ľubá pred pripojením obce na diaľkovod Gabčíkovo – Nové Zámky – Levice, pre zásobovanie obce pitnou vodou bol vybudovaný :

- areál vodného zdroja HVL-1, s vybudovanými objektami:
 - vodný zdroj HVL-1
 - VDJ 50m³
 - ATS a chlórOVňa
 - odpadné potrubie
 - oplotenie areálu
- areál prameňa Čurgó

Vodné zdroje sú toho času mimo prevádzky, ale je možnosť po prijatí určitých opatrení uviesť ich do činnosti v krátkom čase.

Prameň Čurgó bol zachytený Okresnou vodohospodárskou správou v roku 1965 v severnej časti obce.

Ochranné pásmo prameňa je dané oplotenou plochou 30mx40m. Areál PHO I. stupňa je upravený, zarovnaný a zatravnovaný.

Vodný zdroj HVL-1 bol vybudovaný v roku 1983 pracovníkmi IGHP n.p.-organizácia pre inžiniersku geológiu a hydrogeológiu Žilina, závodu Bratislava. HVL-1 je vybudovaný vo vodárenskom areáli v ktorom sa nachádzajú aj iné zariadenia súvisiace s čerpaním, úpravou a distribúciou podzemnej vody.

Vodný zdroj má stanovené pásma hygienickej ochrany kruhovej plochy o polomere 10m okolo vrtu.

PHO I. a II. stupňa je dané vodoprávnym rozhodnutím.

Celý areál je oplotený obdĺžnikovou plochou 16,5m x 40m.

Podmienky využiteľnosti vodného zdroja HVL-1 (záverečná správa):

- Odoberať len stanovené množstvo vody 3,0 l/s
- Čerpadlo osadiť na stanovenú hĺbku 50,0m pod terén
- Priebežne odoberať vzorky zachytávanej podzemnej vody na kontrolu jej kvality
- Zabrániť nárazovému čerpaniu
- V priestore PHO striktno dodržiavať platné hygienické predpisy a stanovený režim hospodárenia, manipulácie s materiálmi a technickými zariadeniami jednak samotného vrtu ako aj v jeho blízkosti
- V priebehu využívania vodného zdroja denne sledovať úroveň hladiny podzemnej vody od určeného vyznačeného odmerného bodu
- O výsledkoch monitorovania a poruchách viesť záznamy.
- Na výtlačnom potrubí zabezpečiť odberný kohútik.
- Zabezpečiť chlórOVanie na dezinfekciu podzemnej vody.

Pre prameň a studňu HVL-1 bolo stanovené spoločné ochranné pásmo II. stupňa kvantitatívne v rozsahu kruhového pôdorysu okolo zdrojov (ktoré sú od seba vzdialené cca150m) o polomere R=1000m.

Kanalizácia

V obci Ľubá nie je v súčasnosti vybudovaná žiadna splašková kanalizácia. Odpadové vody od obyvateľstva a vybavenosti sú zachytávané v individuálnych žumpách, ktoré technicky ako aj polohovo väčšinou nevyhovujú STN 73 6701. Snahou obce je, aby sa čo najskôr vybudovala verejná kanalizácia v obci a tak sa mohlo čo najviac ľudí pripojiť na verejnú kanalizáciu. V ÚPN je preto potrebné rezervovať plochu pre ČOV s parametrami, vyhovujúcimi ako pre stav tak i pre rozvojové zámery v obci, vyplývajúce z ÚPN.

Pravidelným zvažovaním žump sa zamedzí, aby sa obsah žump nezodpovedne vyvážal do okolia obce a tak došlo k znečisteniu životného prostredia.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Rešpektovať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Realizáciou rozvojových aktivít obce nesmie dôjsť k zhoršeniu kvality povrchových a podzemných vôd.*
2. *SVP, š.p. Povodie Dunaja, odštepny závod, je správca nielen vodohospodársky významných vodných tokov, ale aj povodia a dbá pri správe povodia o dobrý stav vôd a o zachovanie trvalo udržateľných pomerov v povodí. SVP, š. p, Povodie Dunaja, odštepny závod, sa v zmysle zákona 364/2004 Z. z. o vodách v poslednom znení vyjadruje v celom spravovanom území ku každému nakladaniu s vodami, ktorým sa mení vodný režim, hlavne k aktivitám v kontakte s vodnými tokmi, spôsobu likvidácie splaškových vôd a k problematike nakladania so zrážkovými vodami aj v miestach, kde sa priamo vodné toky nenachádzajú, ale lokality gravitujú ku vodnému toku, alebo sú situované nad sledovanými útvarmi podzemných vôd Vodného plánu SR v zmysle zákona o vodách v poslednom znení.*
3. *Z hľadiska ochrany kvality podzemnej a povrchovej vody je podmienkou plánovaný územný rozvoj obce prvoradým vybudovaním verejnej kanalizačnej siete. Dovtedy je potrebné odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žump, realizované a prevádzkované v zmysle STN 75 6081 „Žumpy pre splaškové odpadové vody“..Nové rozvojové plochy v zmysle vodného zákona napojiť na kanalizačnú sieť, čím sa podmieňuje budúci rozvoj. Pri rozširovaní zástavby a napájania nových objektov na verejnú kanalizáciu musí byť vopred zabezpečená kapacita existujúcej vetvy kanalizácie ako aj čistiarne odpadových vôd , do ktorej budú odpadové vody odvádzané.*
4. *V územnom pláne je potrebné zakreslenie všetkých vodných tokov v riešenom území, vrátane ich pobrežných pozemkov, pre ktoré v zmysle ustanovenia § 49 zákona č.364/2004 Z. z. o vodách v poslednom znení je potrebné rešpektovať obojstranný pobrežný pozemok 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku a 5 m od brehovej čiary drobného vodného toku. Pri ochrannej hrádzi vodného toku sú pobrežné pozemky do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. V tomto území nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň. Pobrežný pozemok sa stanovuje z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu k údržbe koryta toku. Správca vodného toku môže pri výkone správy vodného toku , správy vodných stavieb alebo zariadení a činností ktoré mu vyplývajú s vodného zákona, užívať tieto pobrežné pozemky.*
5. *V obci sa nachádza časť sústavy troch vodných nádrží pod jednotným názvom VN Ľubá, kde je potrebné rešpektovať ochranné pásmo VN. Ochranné pásmo telesa hrádze na jeho vzdušnej strane je do vzdialenosti 2- násobku výšky telesa hrádze a*

ochranné pásmo nádrže je 2 m nad max. hladinou vody v nádrži. Do priestoru ochranného pásma VN nie je možné umiestňovať žiadne pevné stavby, ani stavby a zariadenia, objekty a pod., ktoré by mohli byť splavené vodou, prípadne poškodené pri zaplavení vodou. V tomto priestore nie je povolené umiestňovať parkovacie plochy.

6. *Všetky komunikácie, vrátane chodníkov a cyklochodníkov, ktoré sú vedené po pobrežných pozemkoch vodných tokov musia byť minimálne 1 m od brehovej čiary vodných tokov. Zároveň však musia byť realizované takým spôsobom, aby v budúcnosti nebola obmedzená strojná údržba korýt vodných tokov a povodňová ochrana. Všetky inžinierske siete vedené popri komunikáciách na pobrežných pozemkoch, vrátane vodovodu, je potrebné umiestniť až za komunikácie tak, aby nezasahovali do pobrežných pozemkov.*
7. *V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z. z o ochrane pred povodňami.*
8. *Pri návrhu koncepcie nakladania s dažďovými vodami z plánovaných rozvojových lokalít je potrebné v maximálnej miere zadržať vodu v území a využiť disponibilnú infiltračnú schopnosť miestneho horninového prostredia (vodné plochy, retenčné priestory resp. infiltračné nádrže).V maximálnej miere zachovať retenčnú schopnosť územia. Pri výpočtoch objemu z návrhovej zrážky pre budovanie vsakovacích prvkov v území požadujeme použiť minimálne 5-ročnú návrhovú zrážku trvajúcu 15 min. s intenzitou $q=180 \text{ l.s}^{-1} \cdot \text{ha}^{-1}$ a vyšší súčiniteľ odtoku zo striech a spevnených plôch ($K=1$), aby nebol podhodnotený potrebný zachytný objem pre prívalovú zrážku. Povolený priebežný odtok z retencie do recipientov požadujeme zachovať na úrovni 5 % z 2- ročnej zrážky trvajúcej 15 minút. Uvedené požiadavky vyplývajú z dôvodu prebiehajúcej klimatickej zmeny a zvyšovania extrémnosti prívalových zrážok a nebezpečenstva vzniku lokálnych záplav.*
9. *Pri odvádzaní zrážkových vôd z parkovacích plôch pre 5 a viac vozidiel je potrebné, aby boli zrážkové vody prečistené v odlučovačoch ropných látok s výstupnou hodnotou NEL do $0,1 \text{ mg/l}^1$, v súlade s nariadením vlády SR č. 269/2010 Z. z..*
10. *Nakladanie s dažďovými vodami je potrebné navrhovať a následne zrealizovať tak, aby nedochádzalo k ich odtokaniu na susedné pozemky, ani pri intenzívnych zrážkach.*
11. *Budúcou realizáciou rozvoja obce nesmie dôjsť k zhoršeniu (znečisteniu) kvality povrchových vôd a podzemných vôd v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.*
12. *Prípadné križovania inžinierskych sietí a komunikácií s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“. Projektovú dokumentáciu križovaní vodných tokov a komunikácií na pobrežných pozemkoch, ako aj dokumentáciu všetkých stavieb v susedstve vodných tokov, je potrebné predložiť na odsúhlasenie SVP, š.p., Povodie Dunaja, odštepny závod, prevádzkové stredisko Komárno.*
13. *V rámci využitia územia nesmie dôjsť k zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich, je potrebné vytvárať územno-technické predpoklady na úpravu odtokových pomerov, protipovodňových opatrení a revitalizáciu vodných tokov.*
14. *Akúkoľvek investorskú činnosť v dotyku s vodným tokom je potrebné odsúhlasiť organizáciou SVP š.p. Návrh ÚPN ,ako ďalšiu etapu prác na ÚPN obce Ľubá predložiť na vyjadrenie správcovi vodných tokov organizácii SVP š.p.*

15. Je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky:
- pre prirodzené meandrovanie vodných tokov;
 - komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody;
 - vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce, majetkov a životov jej obyvateľov;
 - Stavby situované v blízkosti vodných tokov osádzať s úrovňou prízemnia min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov;
 - stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby;
 - podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia;
 - obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.
16. Požiadavky v oblasti hydromelioračných stavieb:
- v ÚPN obce do grafickej časti zapracovať odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom.
17. V územnej pôsobnosti našej organizácie sa v dotknutom území k. ú. Ľubá nachádzajú nasledovné vodné toky a vodné stavby:
- časť vodohospodárskeho významného vodného toku Paríž;
 - drobný vodný tok - bezmenný, bočný prítok potoka Paríž pretekajúci cez obec Ľubá;
 - časť drobného vodného toku - Krovina (severovýchodná hranica k. ú.);
 - časť vodnej nádrže Ľubá na potoku Paríž je vo vlastníctve SRZ - Rada Žilina;
18. Do návrhu ÚPN zakresliť všetky vodné toky a vodné plochy v riešenom území, vrátane ich pobrežných pozemkov, pre ktoré je v zmysle ustanovenia § 49 vodného zákona potrebné rešpektovať obojstranný pobrežný pozemok 10 m od brehovej čiary vodohospodársky významných vodných tokov a 5 m od brehovej čiary pri drobných vodných tokoch. V tomto území nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplatenia a súvislú vzrastlú zeleň. Pobrežný pozemok sa stanovuje z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu k údržbe koryta toku.
19. Nové rozvojové plochy požadujeme v zmysle vodného zákona napojiť na kanalizačnú sieť, čím podmieňujeme budúci rozvoj. Pri rozširovaní zástavby a napájania nových objektov na verejnú kanalizáciu musí byť vopred zabezpečená dostatočná kapacita existujúcej vetvy kanalizácie ako aj čistiarne odpadových vôd, do ktorej budú odpadové vody odvádzané.
20. Dokumentáciu pre ďalšie etapy prípravy územného plánu obce predložiť SVP š.p. na vyjadrenie v zmysle vodného zákona, zákona č. 7/2010 Z. z. a zákona 50/1976 Zb.

Plynofikácia

1. Úvod

1.1. Dôvody na vypracovanie PaR

Prieskumy a rozbor (PaR) plynárenských zariadení (PZ) boli vypracované pre návrh územného plánu obce (ÚPN-O) Ľubá. PaR riešia územie obce Ľubá.

1.2. Podklady použité na vypracovanie PaR

Na vypracovanie PaR PZ boli použité tieto podklady:

- údaje poskytnuté od fy SPP – distribúcia, a.s., od OcÚ Ľubá a od spracovateľa ÚPN-O
- mapové podklady územia riešenej obce
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike

2. Odberatelia zemného plynu

Zemný plyn (ZP) sa v obci Ľubá v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora / dopravcu ZP resp. prevádzkovateľa plynovodnej distribučnej siete (DS).

2.1. Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V obci sa, v zmysle kategorizácie odberateľov ZP, môžu nachádzať štyri kategórie odberateľov ZP. Prvou kategóriou odberateľov (ročný odber ZP do 6,5 tis.m³) je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou odberateľov (ročný odber do 60 tis.m³) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (ročný odber od 60 tis.m³ do 400 tis.m³) je kategória stredoodberateľov (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 400 tis.m³) je kategória veľkoodberateľov (V).

Stav odberateľov nachádzajúcich sa v území obce Ľubá podľa jednotlivých kategórií je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

stav odberateľov ZP k 07/2024:

Kategória	počet
D	118
M	5
S	0
V	0

3. Stav plynárenských zariadení v obci

Obec Ľubá je celoplošne plynofikovaná. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie v predmetnej obci je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je dodávaný VTL a STL plynovodnou DS tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodnú DS v katastrálnom území obce prevádzkuje fa SPP – distribúcia, a.s. (distribútor / dopravca ZP).

3.1. Opis plynárenských zariadení

Primárnym zdrojom ZP obce Ľubá je VTL plynovod (PL) **Bíňa - Belá** PN40 DN150, VTL plynovodná prípojka (PR) Belá PN40 DN50 a VTL plynová regulačná stanica (RS) 600 Belá. Z týchto VTL PZ sa ale v území obce nachádza iba VTL PL **Bíňa - Belá** PN40 DN150.

Sekundárnym zdrojom ZP v obci Ľubá je spoločná tzv. miestna sieť (MS) obcí Ľubá a Belá. MS obcí Ľubá a Belá tvorí jednu spoločnú rozvodňu ZP s názvom Rozvodňa Belá o prevádzkovom tlaku STL2 do 300 kPa. MS obce Ľubá pozostáva z úsekov plynovodov a prípojok najmä z PE. MS zabezpečuje v obci plošnú distribúciu a dodávku ZP.

RS Belá s MS Ľubá prepája prepojovací STL2 plynovod D63 RS Belá - obec Ľubá.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) odberateľov v obci je ZP dodávaný plynovodnými PR. Doreguláciu ZP a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

3.2. Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v území obce Ľubá podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

distribučné diaľkové PL a PR:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia
PL Bíňa - Belá	PN40	VTL do 4 MPa	DN150

distribučné prepojovacie PL:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia	materiál
PL RS Belá – obec Ľubá	PN6	STL2 do 300 kPa	D63	PE

distribučné plynovodné MS:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	materiál
MS Ľubá	PN6	STL2 do 300 kPa	PE

3.3. Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení

Ochranné pásma nachádzajúcich sa PZ:

- VTL PR PN40 DN150 4 m od osi
- STL PL a PR v extraviláne 4 m od osi
- STL PL a PR v intraviláne 1 m od osi

Bezpečnostné pásma nachádzajúcich sa PZ:

- VTL PL PN40 DN150 20 m od osi
- STL PL a PR v extraviláne 10 m od osi
- STL PL a PR v intraviláne 2 m od zariadenia

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre plynifikáciu všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.
2. Zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma (ďalej len „OP a BP“) existujúcich PZ tak, ako tieto vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.
3. Prípadnú plynifikáciu riešených území riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-D, ako prevádzkovateľa PDS.
4. V prípade požiadavky na uskutočnenie preložky existujúcich PZ prevádzkovaných SPP-D, je potrebné kontaktovať oddelenie prevádzky SPP-D, ktoré možnosť realizácie preložky posúdi a stanoví konkrétne podmienky jej realizácie.
5. Podľa ustanovenia § 79 ods. 5 a 6 a ustanovenia § 80 ods. 4 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zriaďovať stavby v OP a BP PZ a vykonávať činnosť v OP PZ možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa PDS a za podmienok ním určených.

Elektrifikácia

Obec Ľubá je zásobovaná elektrickou energiou z transformovni 22/0,42 kVA. Tieto transformovne sú napojené z rozvodne TR 110/22 kVA Štúrovo, cez 22 kV vzdušné elektrické vedenie. Prípojky vedú ku stožiarovým trafostaniciam.

Východne od zastavaného územia obce cez katastrálne územie v smere juhozápad-severovýchod prechádza 22kV vzdušné elektrické vedenie – linka č. 252. Elektrizačnú sieť v obci spravuje ZSE a teda je i prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc. Energetický kód obce je 0030.

Rozsah elektrických zariadení v katastrálnom území obce:

- 22 kV vzdušné vedenie (3x70/11)6,9km

- transformovňa stožiarová /stĺpová.....5 ks

TS 0030 01, TS 0030 02, TS 0030 03, TS 0030 08, TS PD

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Elektrické rozvody v obci sú prevedené vodičmi AlFe 25 mm² až AlFe 70 mm² na nadzemných podperách. Súčasný napäťový pomery na sekundárnej strane, aj na koncoch odbočiek sú v pomerne dobrom stave. V prípade plánovanej investičnej výstavby, podnikateľských a výrobných areálov, bude vybudovaná nová sieť trafostaníc s uložením káblových rozvodov do zeme, prípadne napojenie na existujúce trafostanice. V kontexte rozvoja budú zároveň riešené rozvody pre verejné osvetlenie iba zemnými káblami a osadením svietidiel na oceľové estetické stožiare.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 15 m pri napätí 110 kV vonkajších nadzemných elektrických vedení
- 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS
- 2 m pri zavesenom káblovom vedení od 1 kV do 110 kV od krajného vodiča
- 1 m pri podzemnom káblovom vedení

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
- Zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky, uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku.
- Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prízjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
- Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Vytvoriť územno-technické predpoklady pre napojenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.*
2. *V ÚPD je potrebné rešpektovať všetky elektroenergetické siete a zariadenia a ich ochranné pásma.*
3. *Kabelizovať všetky určené 22 kV vzdušné elektrické vedenia tak, aby sa odblokovali rozvojové územia obce.*
4. *Podporovať realizáciu fotovoltaických elektrární v záujmovom území obce Ľubá.*

Spoje

Obec patrí z hľadiska telekomunikačného členenia do primárnej oblasti Nové Zámky. Rozvod telekomunikačnej siete je napojený z digitálnej telefónnej ústredne, nachádzajúcej sa v obecnom úrade. Cez obec vedie diaľkový optický kábel (DOK) T-COM. Pokrytie signálom všetkých súčasných operátorov, poskytujúcich telekomunikačné služby, je dobrá. Väčšina domácností je napojená na internetovú sieť.

Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci.

V zmysle zákona č.610/2003 podľa § 67 o elektronických komunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete (VTS) chránené ochranným pásmom.

Ochranné pásmo VTS je široké 1 m od osi jeho trasy. Hĺbka a výška OP je 2 m od úrovne zeme pri podzemných vedeniach a v okruhu 2 m pri nadzemných vedeniach.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu.

Záver

V ochrannom pásme telekomunikačných zariadení a sietí nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie;
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Vytvoriť územno-technické predpoklady pre napojenie telekomunikačných sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.*
2. *V ÚPD je potrebné rešpektovať všetky telekomunikačné siete a zariadenia.*
3. *Vytvoriť predpoklady, aby každá budova v územnom pláne obce bola v budúcnosti pripojiteľná k verejnej elektronickej komunikačnej sieti. To znamená, že ku každej novej budove v zmysle S 67e ods.1. vrátane odseku 2 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení musí byť v územnom pláne zakreslená trasa vedenia elektronickej komunikačnej siete. Vedenie elektronickej komunikačnej siete je podľa S 2 ods. 14 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách ako aj podľa § 139a ods. 10 písm. e) stavebného zákona verejným technickým vybavením územia.*
4. *V návrhu ÚPN obce rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia ,zariadenia a vytvoriť predpoklady pre možnosť rekonštrukcie existujúcich zariadení , výstavbu a rozšírenie verejnej elektronickej komunikačnej siete(VEKS) - jej podzemných sietí, nadzemných stavieb a základňových staníc ,ako technickej infraštruktúry – vybavenia územia.*

11. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia

Chránené územia prírody

Ochranu prírody a krajiny upravuje najmä osobitný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhláška č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa na území SR rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň ochrany sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

- Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány štátnej správy. Čo sa týka vydávania súhlasu na výrub drevín podľa zákona je obec príslušná v prípade ak drevina rastie v zastavanom území obce a okresný úrad je príslušný v prípade, ak drevina rastie mimo zastavaného územia obce,

Pre celkové zlepšenie ekologickej kvality a stability posudzovaného územia je dôležité chápať navrhované opatrenia ako integrované opatrenia všeobecnej, územnej a druhovej ochrany prírody a krajiny.

V súvislostiach so všeobecnou ochranou prírody a krajiny sú dôležité najmä nasledovné ustanovenia zákona:

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.

(4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.

Ochrana prírodných biotopov a mokradí

(1) Ochrana prírodných biotopov je súbor opatrení potrebných na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu.

(2) Ak orgán ochrany prírody v konaní podľa druhej a tretej časti tohto zákona alebo ako dotknutý orgán podľa § 9 ods. 1 upozorní osobu, že činnosťou, ktorú plánuje vykonať, a ku ktorej nebol vydaný súhlas alebo záväzné stanovisko podľa tohto zákona, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Upozornenie obsahuje aj identifikáciu biotopu, popis jeho stavu a vymedzenie jeho hranice.

(3) Orgán ochrany prírody v rozhodnutí, ktorým sa vydáva súhlas na vykonanie činnosti podľa odseku 2, uloží vykonanie primeraných opatrení na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na biotop európskeho významu alebo biotop národného významu, ak je to potrebné pre zabezpečenie ochrany biotopu európskeho významu a biotopu národného významu.

(4) Zoznam biotopov európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopov národného významu a podrobnosti o podmienkach vydávania súhlasu a opatreniach podľa odseku 3 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

(5) Na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu tŕstia, rašeliny, bahna alebo iného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody; to neplatí, ak ide o činnosť vykonávanú správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom mimo chránených území alebo v súlade s dohodnutými zásadami starostlivosti o vodný tok podľa odseku 6.

(6) Organizácia ochrany prírody vopred prerokuje a písomne dohodne so správcom vodného toku zásady starostlivosti o vodný tok v chránených územiach a spôsob jej výkonu vrátane možnosti použitia mechanizmov a podmienok ich vstupu do chránených území, a to spravidla na obdobie jedného roka. O dohodnutých zásadách starostlivosti o vodný tok organizácia ochrany prírody bezodkladne informuje miestne príslušný okresný úrad.

V riešenom území sa nachádza mokraď lokálneho významu – jedná sa o vodnú nádrž pri Ľubej o rozlohe 40 ha.

Prírodné zdrojeOchrana lesných zdrojov

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- **hospodárske lesy** (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

Celé katastrálne územie Ľubá spadá pod LHC (lesný hospodársky celok) Štúrovo, do lesnej oblasti 02 Podunajská nížina a podoblasti B Podunajská pahorkatina (bez nív).

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody. Nachádza sa tu produkčný funkčný typ lesov. Lesné pozemky zaberajú v území 105,06 ha, čo je zhruba 11,18 % výmery z celkového k. ú..

Ochrana pôdy

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy sa uplatňuje zákon č. 220/2004 Z.Z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku ako aj sankcie za porušenie povinností ustanovených zákonom.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka (BPEJ) je ustanovená zákonom ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013, ktorá mení a dopĺňa vyhlášku č. 508/2004 Z. z. sa vykonáva § 27 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. v prílohe č. 2 ustanovuje Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu BPEJ. Tento kód zaraďuje poľnohospodársku pôdu do 9 skupín, pričom najkvalitnejšie patria do 1. bonitnej skupiny a najmenej kvalitné do 9. bonitnej skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa § 12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Poľnohospodárska pôda záujmového územia patrí z celoslovenského pohľadu ku kvalitným pôdam s produkčným potenciálom. Najrozšírenejším typom sú regozeme, černozeme a čiernice, v menšom zastúpení hnedozeme.

Katastrálne územie obce Ľubá je intenzívne poľnohospodársky využívané, pričom až 81,2 % plochy územia leží na poľnohospodárskom pôdnom fonde (763,04 ha).

Podľa stupňa BPEJ sú v riešenom území zastúpené všetky typologicko-produkčné kategórie orných pôd – od najproduktnejších, vysoko a veľmi produkčných orných pôd, cez produkčné a stredne produkčné až po menej produkčné orné pôdy. V kategórii najkvalitnejšej pôdy /zákonom chránenej pôdy podľa NV č.58/2013/ sú v k. ú. Ľubá zaradené nasledovné BPEJ 1. bonitná skupina - 0019002; 2. bonitná skupina - 0039002; 3. bonitná skupina – 0139202, 0044202, 0039202; 5. bonitná skupina – 0139502.

Údaje o katastrálnej ploche:

k. ú. Ľubá

Celková výmera katastrálneho územia je **939,75 ha**, z toho:
 - poľnohospodárska pôda predstavuje **763,04 ha** – 81,2 %
 - nepoľnohospodárska pôda predstavuje **176,71 ha** – 18,8 %

Poľnohospodárska pôda má nasledovnú štruktúru:

- celkom rozloha PP	763,04 ha (81,2 %)
z toho : - orná pôda	700,23 ha (74,51 %)
- vinice	10,80 ha (1,15 %)
- záhrady	20,31 ha (2,16 %)
- trvalé trávnaté porasty	29,48 ha (3,14 %)
- chmeľnice	0 ha (0,00 %)

- ovocné sady 2,22 ha (0,24 %)

Nepoľnohospodárska pôda predstavuje rozlohu:

- celkom rozloha NPP	176,71 ha (18,8 %)
z toho : - lesné pozemky	105,06 ha (11,18 %)
- vodné plochy	23,84 ha (2,54 %)
- zastavané plochy a nádvoría	44,41 ha (4,73 %)
- ostatné plochy	3,41 ha (0,36 %)

(zdroj: Štatistický úrad SR; údaje platné k 31.12.2021)

Z horeuvedeného vyplýva, že Ľubá patrí medzi katastrálne územia s výraznou prevahou poľnohospodárskej pôdy, kde dominuje orná pôda o výmere 700,23 ha, čo predstavuje 74,51 % z celkovej výmery katastra.

Pri stanovovaní plôch na rozvoj sídelného útvaru sa budú uprednostňovať ako vnútorné rozvojové lokality plochy poľnohospodársky neobrábané a problematické. Pri rozširovaní zastavaného územia obce a stanovovaní vonkajších rozvojových plôch sa budú uprednostňovať v prvom kroku pôdy menej produkčné.

Ochrana vodných zdrojov

Podľa záväzného plánovacieho dokumentu Vodného plánu Slovenska (2009) je ustanovený Register chránených území, ktorý obsahuje zoznam chránených území, ktoré sú definované v § 5 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. vrátane území určených na ochranu biotopov alebo druhov rastlín a živočíchov, pre ktorých ochranu je dôležitým faktorom udržanie alebo zlepšenie stavu vôd. Súčasťou registra je odkaz na príslušnú legislatívu na národnej i medzinárodnej úrovni, ktorá bola podkladom pri ich vymedzovaní.

Register chránených území obsahuje päť chránených oblastí. Pre účely spracovania dokumentácie ÚSES sú dôležité nasledujúce dve oblasti registra:

- chránené oblasti určené na odber pitnej vody (ochranné pásma vodárenských zdrojov, povodia vodárenských zdrojov, chránené vodohospodárske oblasti),
- chránené oblasti citlivé na živiny
- ochranné pásma vodárenských zdrojov

V zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vyhlášky č. 398/2002 Z. z. § 32 Zákona o vodách sú určené rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy na základe záväzného posudku orgánu na ochranu zdravia s cieľom zabezpečiť ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vo vodárenskom zdroji.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd, alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

V katastrálnom území Ľubá sa nachádza funkčný vodný zdroj – studňa HVL-1, ktorý je v súčasnej dobe nevyužívaný, ale slúži ako rezervný zdroj vody. Obec Ľubá sa nachádza v ochrannom pásme vodného zdroja II. stupňa a v oblasti vodného zdroja je ochranné pásmo vodného zdroja I. stupňa.

- povodia vodárenských tokov

V SR je vyhlásených 102 vodárenských vodných tokov, ktoré sú využívané alebo využiteľné ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Významné vodárenské zdroje sa v k. ú. Ľubá nenachádzajú. Celé riešené územie spadá do hlavného povodia Hron.

- chránené vodohospodárske oblasti (CHVO)

Chránená vodohospodárska oblasť je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. V CHVO možno plánovať a vykonávať činnosť, len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásob. S týmito požiadavkami musia byť zosúladené výrobné, dopravné a iné záujmy pri spracúvaní koncepcií rozvoja územia a územnoplánovacej dokumentácie.

V SR je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzené v zmysle § 31 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z.. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Do záujmového územia obce Ľubá nezasahuje žiadna CHVO.

- vodohospodársky významné toky

V SR je vyhlásených 586 vodohospodársky významných vodných tokov. Ich zoznam je uvedený vo vyhláske MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

V katastrálnom území Ľubá sa nachádza 1 vodohospodársky významný vodný tok:

- **Paríž** (č. hydrologického poradia 4-23-05-18).

- chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti)

V SR sú určené dva druhy oblastí citlivých na živiny, a to *citlivé oblasti* a *zraniteľné oblasti*.

Citlivé oblasti - sú vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd; ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje a ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

Zraniteľné oblasti – sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l-1 alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Podľa prílohy č. 1 k nariadeniu vlády č. 174/2017 Z. z. (zákon o vodách) sa poľnohospodársky využívané pozemky v katastri obce Ľubá ustanovujú za citlivé a zraniteľné oblasti. Číselný kód obce je SK0234503339.

Ochrana zdrojov nerastných surovín

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhlásky MŽP SR č.51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Chránené ložiskové územie (CHLÚ)

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska. Banský zákon vymedzuje rozdelenie nerastov na výhradné ložiská, ktoré tvoria nerastné bohatstvo vo vlastníctve štátu a ložiská nevýhradných nerastov, ktoré sú súčasťou pozemku.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v katastrálnom území Ľubá **neevidujú**:

- objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín;
- staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988;
- zaregistrované zosuvy;
- výhradné ložiská DP;

- výhradné ložiská CHĽÚ;
- výhradné ložiská CHÚ;
- ložiská nevyhradeného nerastu;
- prieskumné územia určené a navrhované pre vyhradený nerast;

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra **evidujú**:

- skládky odpadov (2) upravené (prekrytie, terénne úpravy a pod.)
- prevažná časť predmetného územia (okrem malej časti na juhovýchode katastra s nízkym radónovým rizikom) spadá do stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR, SAŽP A ŠGÚDŠ sa v území nenachádza žiadna environmentálna záťaž.

Ochrana kúpeľných a liečebných zdrojov

V katastrálnom území Ľubá nie je Inšpektorátom kúpeľov a žriediel a Štátnou kúpeľnou komisiou uznané žiadne ochranné pásmo a tiež žiadne uznané prírodné liečivé zdroje, či prírodné minerálne zdroje.

Ochrana dochovaných genofondových zdrojov

Ochranu lesného reprodukčného materiálu ustanovuje zákon NR SR č. 138/2010 Z.z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení zákona č. 49/2011 Z.z. a zákona č. 73/2013. Ochranu zveri, rýb a včiel a činnosti s nimi spojené - poľovníctvo, rybárstvo a včelárstvo upravuje najmä zákon NR SR č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve v znení zákona NR SR č. 115/2013 Z.z., zákon NR SR č. 216/2018 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov a ďalšie právne predpisy.

Pre účely ÚSES zaraďujeme k tejto téme:

- uznané lesné porasty pre zber semenného materiálu kategórie A, B, výberové stromy, génové základne, semenné sady, klonové archívy;
V k.ú. Ľubá sa nenachádza žiadna kategória z vyššie uvedených údajov.
- samostatné zverníky, samostatné bažantnice a uznané poľovné revíry, pre ktoré zákon o poľovníctve stanovuje podmienky na ochranu a zachovanie genofondu zveri;
V k.ú. Ľubá sa uznávané zverníky, samostatné bažantnice ani registrované farmové chovy s voľne žijúcou zverou nenachádzajú.

Výkon poľovníctva upravuje legislatíva:

Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 72/2012 Z. z., zákona 115/2013 Z. z. a zákona č. 180/2013 Z. z.

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 344/2009 Z. z. z 10. augusta 2009, ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve v znení vyhlášky MP SR č. 227/2010 Z. z. z 20. mája 2010, vyhlášky MPA RV SR č. 125/2012 Z. z. z 28. marca 2012, vyhlášky MPA R SR č. 489/2013 Z. z. z 16. decembra 2013.

Katastrálne územie Ľubá spadá pod poľovný revír SRNEC Ľubá a poľovnú oblasť S XIV. Pohronie, ktorej užívateľom je Poľovnícka spoločnosť Srnec.

Výkon rybárstva upravuje legislatíva:

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP SR č.170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle prílohy č. 5 je evidovaných 18 druhov rýb,

- zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.
- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

V k.ú. Ľubá sa podľa zoznamu revírov Slovenského rybárskeho zväzu nachádzajú dva revíry:

- Rybníky Ľubá (sústava 3 rybníkov)
Číslo revíru: 2-2530-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Užívateľ: SRZ
Správca: Povodie Hrona
Plocha: 36 ha
- Paríž (potok Paríž od ústia pri obci Kamenný Most po cestný most Gbelce - Svodín)
Číslo revíru: 2-2040-1-1
Charakter: kaprové vody
Účel: lovný
Organizácia: MO Štúrovo
Užívateľ: SRZ
Plocha: 3 ha

Na území katastra Ľubá sa nenachádzajú žiadne chránené rybárske oblasti (<http://www.minzp.sk/oblasti/voda/rybarstvo/>).

Ochrana ovzdušia

Kvalita ovzdušia významnou mierou ovplyvňuje stav životného prostredia, ľudské zdravie ako aj jednotlivé ekosystémy. Jedným zo strategických cieľov environmentálnej politiky je udržať kvalitu ovzdušia v miestach, kde kvalita ovzdušia je dobrá a zlepšiť kvalitu ovzdušia tam, kde je zhoršená.

Prípustná úroveň znečistenia ovzdušia je ustanovená zákonom č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Normy kvality ovzdušia sú vyjadrené ako limitné hodnoty, cieľové hodnoty. V prípade ozónu sa určujú cieľové hodnoty a dlhodobé ciele. Pre častice PM_{2,5} je ustanovený národný cieľ zníženia expozície a záväzok zníženia koncentrácie expozície a indikátor priemernej expozície PM_{2,5}.

Riadenie kvality ovzdušia znamená cielenými opatreniami dosiahnuť zlepšenie kvality ovzdušia. Ako nástroj na dosiahnutie zlepšenia kvality ovzdušia slúžia programy na zlepšenie kvality ovzdušia (PZKO), ktoré obsahujú opatrenia na trvalé zlepšenie kvality ovzdušia a akčné plány, ktoré riešia opatrenia na elimináciu rizika prekročenia limitných hodnôt a cieľových hodnôt.

V záujmovom území sa veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia nenachádzajú. Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia sú v Nových Zámkoch, Komárne, Dubníku a Hurbanove.

Tab.9 Produkcia v tonách na km² podľa územia, chemickej zlúčeniny v rokoch 2019 - 2020

Emisie základných znečisťujúcich látok	2020	2019
Tuhé emisie okres Nové Zámky	0,5	0,5
Oxid siričitý okres Nové Zámky	0,1	0,0
Oxid dusíka okres Nové Zámky	0,8	0,9
Oxid uhoľnatý okres Nové Zámky	2,9	2,9
<i>Tuhé emisie</i> SR	0,6	0,6
<i>Oxid siričitý</i> SR	0,3	0,3
<i>Oxid dusíka</i> SR	1,1	1,2
<i>Oxid uhoľnatý</i> SR	5,7	5,7

Zdroj: Datacube, 2022

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Nové Zámky jeden z najmenej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje hlboko pod úrovňou SR. Najmenej znečisťujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého a tuhých emisií. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Tab.10 Produkcia v tonách podľa územia, chemickej zlúčeniny v rokoch 2019 - 2020

Emisie základných znečisťujúcich látok	2020	2019
Tuhé emisie okres Nové Zámky	732,2	715,0
Oxid siričitý okres Nové Zámky	71,8	61,8
Oxid dusíka okres Nové Zámky	1 125,4	1 208,1
Oxid uhoľnatý okres Nové Zámky	3 842,0	3 865,3

Zdroj: Datacube, 2022

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty, hlavne v jesennom a zimnom období, koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

V obciach je zhoršená kvalita ovzdušia spôsobená prevažne vykurovaním domácností tuhým palivom, čo je hlavnou príčinou znečisťovania ovzdušia jemnými prachovými časticami a benzo(a)pyrénom. Dlhodobé vystavenie obyvateľstva takému znečisteniu môže spôsobiť závažné zdravotné problémy, pričom ohrozené sú najmä citlivé skupiny (deti, tehotné ženy, starí a chronicky chorí ľudia).

Obec Ľubá pre rok 2023 nebola vymedzená Slovenským hydrometeorologickým ústavom ako riziková obec (obec ohrozená zhoršenou kvalitou ovzdušia).

Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie v Národnom emisnom a informačnom systéme neviduje v obci Ľubá žiadne stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov je zabezpečená zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, jeho vykonávacou vyhláškou MŽP SR č. 170/2021 a novelizovanou vyhláškou MŽP SR č. 492/2006, zákonom č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi v znení neskorších predpisov, vyhláškou MŽP SR č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 15/2005 Z. z..

Rastlinstvo

Fytogeografické členenie

Celé k.ú. Ľubá spadá do fytogeografickej oblasti PANNONICUM, do fytogeografického obvodu - európska flóra. Zároveň je katastrálne územie Ľubá rozdelené do troch geologických subregiónov. Severozápadná časť k.ú. spadá do geologického subregiónu Strekovské terasy, severovýchodná časť k. ú. spadá do geologického subregiónu Hronská tabuľa a najväčšia stredná a južná časť riešeného územia do geologického regiónu Belianske kopce.

Podľa fytogeograficko - vegetačného členenia spadá k. ú. Ľubá do dubovej zóny, podzóny nížinnej, oblasti pahorkatinnej, do okresu Hronská pahorkatina a južného podokresu.

Tab.11 Fytogeograficko - vegetačné členenie k. ú. Ľubá

Zóna	Podzóna	Oblasť	Okres	Podokres
Dubová	nížinná	pahorkatinná	Hronská pahorkatina	Južný

Zdroj: Plesník, P., 2022: Fytogeograficko-vegetačné členenie. In Atlas krajiny SR

Potenciálna prirodzená vegetácia:

Rekonštruovaná (potenciálna) prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Aktuálny stav lesnej vegetácie je však výsledkom prírodného potenciálu a dlhodobého ovplyvňovania prirodzenej vegetácie človekom.

V k.ú. Ľubá je podľa Atlasu krajiny SR pre územie definovaná potenciálna prirodzená vegetácia nasledovne:

- *Peripanónske dubovo - hrabové lesy* (severná časť k.ú.)
- *Dubové lesy s javorom tatarským a dubom plstnatým* (severná časť k.ú.)
- *Jaseňovo - brestovo - dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy)* (stred k.ú. Ľubá - línia východo-západná pozdĺž toku Paríž)
- *Nížinné hygrolilné dubovo - hrabové lesy* (južná časť k.ú.)
- *Dubové a cerovo - dubové lesy* (južná časť k.ú.)

Podľa RÚSES okresu Nové Zámky, 2022, sa v k.ú. Ľubá nachádzajú lesné aj nelesné biotopy. Ako nelesné biotopy môžeme označiť také, na ktorých sa nenachádza zapojený porast drevín, sú teda bezlesé. Z hľadiska ich vzniku a aj vývoja ich môžeme rozdeliť na dva typy. Prvým sú prirodzené nelesné biotopy. Sú to také, ktorých vznik a existencia nie je podmienená ľudskými aktivitami. V stredoeurópskej krajine boli v rôznej miere zastúpené už pred príchodom

človeka. V prírodných podmienkach k.ú. Ľubá do úvahy pripadajú iba vodné plochy a periodicky obnažované brehy riek. Druhým typom sú sekundárne, poloprirodzené nelesné biotopy. Tie sú v dnešnej krajine zastúpené nepomerne väčšou mierou a predstavujú ich v prvom rade kosné lúky a pasienky. Na tieto biotopy je svojim výskytom viazané veľké množstvo rastlín.

Lesné biotopy /RÚSES NZ, 2022/:

- **Ls2.1 Dubovo - hrabové lesy karpatské**

(zväz *Carpinion* Issler 1931, podväz *Caricopilosea - Carpinenion* J. et M. Michalko)

Viac ako 18% plošný podiel z výmery lesných porastov dosahujú dubovo-hrabové lesy karpatské. Ide o najrozšírenejší typ biotopu v riešenom území. Aj napriek tomu rozsiahle plochy boli premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. Plochy, čo ostali lesmi, boli v minulosti a sú aj v súčasnosti intenzívne lesohospodársky využívané, čo sa prejavilo zmenou pomeru zastúpenia hlavných drevín tvoriacich toto spoločenstvo a to duba (dubov) a hrabu, na vlhších a chladnejších miestach aj buka, znížením zastúpenia vtrúsených drevín (*Tilia cordata*, *Acer campestre*, niektorých druhov rodu *Quercus*, drevín prípravného lesa). Biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho, pri jeho zastúpení väčšom ako 5% nie je možné tieto porasty podľa platnej metodiky klasifikovať ako biotop národného významu. Prítomnosť agátu negatívne ovplyvňuje pôvodnú diverzitu nielen vegetácie. Hospodárením bola výrazne zmenená aj štruktúra týchto lesov. Výskyt sa sústreďuje najmä do orografického celku Burda, Ipeľská a Hronská pahorkatina. Drevinovo zachovalejšie ukážky týchto typov lesov môžeme dnes vzácné nájsť v NPR Burdov, NPR Lelienský háj, v k.ú. Dubník, Svodín, Ľubá a Kamenný Most. Aj tieto však majú výrazne zmenenú štruktúru. Druhovú diverzitu týchto spoločenstiev je priemerná, výrazne ohrozená prenikom invázných druhov.

Navrhované opatrenia

- § v maximálnej miere uplatňovať prírode blízke spôsoby obhospodarovania lesov (princípy programu *Pro silva*), využívať čo najmenejšie spôsoby obhospodarovania (podrastový hospodársky spôsob na čo najmenších obnovných prvkov, účelový výber),
- § maximalizovať podiel prirodzenej obnovy, pri umelej obnove smerovať k obnove prirodzeného drevinového zloženia,
- § zachovávať alebo obnovovať pôvodné drevinové zloženie porastov, nezakladať monokultúry ihličnatých či nepôvodných drevín,
- § cielene odstraňovať invázne druhy drevín,
- § obnovu lesov realizovať tak, aby nedochádzalo k prieniku alebo zvýšeniu početnosti invázných druhov drevín, vhodnými spôsobmi odstraňovať tieto dreviny z lesov,
- § v ochranných lesoch uplatňovať nepretržitú obnovnú dobu, v lesoch osobitného určenia hospodárenie podriaďiť účelu, pre ktoré boli vyhlásené,
- § ponechávať dostatočné množstvá starých porastov, skupín stromov i jednotlivých starých a dutinových stromov, stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé),
- § minimalizovať poškodenie porastov, pôdneho a vegetačného krytu, vodných tokov a špecifických biotopov voľbou vhodných technológií ťažby, približovania a dopravy dreva,
- § minimalizovať použitie chemických látok,
- § optimalizovať hustotu lesnej dopravnej siete, zabezpečovať dôslednú a včasnú údržbu lesných ciest s cieľom minimalizácie erózie a urýchľovania odtoku,
- § hospodárske opatrenia plánovať a realizovať tak, aby boli minimalizované resp. vylúčené negatívne vplyvy na vzácne druhy fauny a flóry,
- § vyčleniť a rešpektovať reprezentatívnu sieť dostatočne veľkých území s vylúčením akýchkoľvek úmyselných ľudských zásahov (jadrá biocentier)
- § zachovať vodný režim v lokalitách lužných lesov
- § podporovať realizáciu vodozádržných opatrení v lesnej krajine.

Nelesné biotopy:

- **SI1** *Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340*; len zničené fragmenty)*

Prioritný biotop európskeho významu viazaný na pôdy s vysokým obsahom rozpustných solí. Ich najväčšia koncentrácia je v iluviálnom B horizonte, v hĺbke 25-30 cm, kde sa sústreďujú koloidné častice a humusové látky. Najmä v depresiách sa po odparení vody vyskytuje na povrchu vykryštalizovaná soľ. Slaniská v Podunajskej nížine sú viazané na oblasti so subarídnou klímou, teda vo vegetačnom období je výpar vyšší ako zrážky. V riešenom území najväčšiu rozlohu biotop dosahuje medzi obcami Kamenín a Kamenný Most (Kamenínske slaniská). Na biotop je svojim výskytom viazaný veľký počet chránených, vzácných a ohrozených druhov, z ktorých väčšina je zaradená do Červenej knihy rastlín a živočíchov. Z nich najvzácnejšie sú slanomilné druhy *Camphorosma annua*, *Hordeum geniculatum*, *Pholiurus pannonicus*, *Plantago tenuiflora*, *Ranunculus pedatus* alebo *Artemisia santonicum* subsp. *patens*.

Navrhované opatrenia

- § zabezpečiť primerané obhospodarovanie (kosenie, pastva) čo najväčšej plochy týchto typov biotopov,
- § pravidelne odstraňovať náletové dreviny a výmladky,
- § nepoužívať minerálne hnojivá ani prispievanie kultúrnych tráv na zvýšenie výnosov,
- § v okolí napájadiel zabrániť erózií,
- § pravidelne prekladať košiare a stojiská tak, aby sa minimalizoval úhyn živočíchov,
- § likvidovať invázne a expanzívne druhy,
- § umelo zalesňovať tieto typy biotopov, hlavne s výskytom vzácných a chránených druhov.

- **Lk3** *Mezofilné pasienky a spásané lúky*

V rámci značnej variability závisiacej od ekologických podmienok v tomto biotope národného významu rozoznávame niekoľko typov. Intenzívne spásané, často oplôtkovým spôsobom, krátkosteblové pasienky na hlbších pôdach dobre zásobených živinami na nerekulitovaných plochách. Extenzívne, nízkosteblové kvetnaté pasienky. Obidva typy sa vyskytujú od (nížin) pahorkatín do horského stupňa, v druhom prípade sú pred pasením raz kosené. Pasené plochy predstavujú zväčša ruderalizované, v minulosti rekulitované a intenzifikované plochy.

Navrhované opatrenia

- § zabezpečiť primerané obhospodarovanie (kosenie, pastva) čo najväčšej plochy týchto typov biotopov,
- § pravidelne odstraňovať náletové dreviny a výmladky,
- § nepoužívať minerálne hnojivá ani prispievanie kultúrnych tráv na zvýšenie výnosov,
- § v okolí napájadiel zabrániť erózií,
- § pravidelne prekladať košiare a stojiská tak, aby sa minimalizoval úhyn živočíchov,
- § likvidovať invázne a expanzívne druhy,
- § umelo zalesňovať tieto typy biotopov, hlavne s výskytom vzácných a chránených druhov.

- **Lk10** *Vegetácia vysokých ostríc*

Biotop zahŕňa druhovo chudobné porasty s dominanciou vysokých ostríc silne ovplyvňované podzemnou aj povrchovou vodou. Biotop vyžaduje zaplavenie v jarných mesiacoch, naopak, neskôr v lete dochádza často k presychaniu povrchovej vrstvy pôdy. Vlastnosti pôdy sú značne variabilné a aj na základe tejto variability poznáme dva základné podtypy tohto biotopu, pričom v podmienkach okresu Nové Zámky ide o typ Lk10b, s veľmi rozkolísaným vodným režimom, na humózných, eutrofných a niekedy mierne zasolených pôdach. V súčasnosti sa vyskytuje roztrúsene napríklad južne os Jurského Chlmu, v plytkých, neobrábaných depresiách, ale lokalita je i na Kamenínskom slanisku. Častým druhom je *Carex melanostachya*.

Navrhované opatrenia:

- § pokiaľ je to možné, zahrnúť tieto typy biotopov do bežného systému obhospodarovania a udržiavať ich výrubmi sukcesných drevín, kosením prípadne regulovanou pastvou; v prípade nezáujmu o obhospodarovania realizovať udržiavací manažment,
- § zabrániť urbanizácií, fragmentácií, odvodňovaniu, zalesňovaniu (nelesné typy biotopov),

- § zabrániť pohybu ťažkých mechanizmov v týchto typoch biotopov,
- § zabrániť rozšľapavaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytky (občasné extenzívne prepasenie však paušálne nevyklúčať),
- § na miestach s narušeným vodným režimom zabezpečiť hydrologický a hydrogeologický výskum a navrhnúť a realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu lokalít,
- § odstraňovať invázne druhy rastlín v okolí,
- § podporovať realizáciu vodozádržných opatrení.

Živočíšstvo

Zoogeografické členenie

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí. Územie okresu Nové Zámky radíme do provincie stepí a do panónskeho úseku. (*Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky*)

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Prevažná väčšina územia patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. Územie, ktoré je predmetom riešenia spadá pod podunajský okres, avšak samotné katastrálne územia Ľubá je súčasťou dvoch častí – severná polovica k.ú. stredoslovenskej časti a južná polovica k.ú. západoslovenskej časti. (*Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky*)

Faktormi, ktoré determinujú charakter a druhové zloženie živočíchov sú geomorfologické, geologické, hydrologické a klimatické podmienky stanovišť. Dominantným typom reliéfu sú pahorkatiny a roviny, spolu s nivami riek. V nive rieky Hron nájdeme spoločenstvá živočíchov naviazané najmä na trvalú alebo periodickú vodu stojacu alebo prúdiacu vodu a vodou podmienené biotopy ako napr. ichtyocenózy, hydrofilné avicénózy, akvatické a semiakvatické druhy živočíchov. Plošne najväčším segmentom krajiny sú intenzívne obhospodávané polia, v malej miere aj lúčne úhory, zarastajúce ladom ležiace plochy a menšie plochy trvalých trávnych porastov. Zachovalé stepné a lesostepné stanovištia sú domovom početných druhov bezstavovcov hlavne zo skupín motýle (*Lepidoptera*), rovnokrídlovce (*Odonata*), chrobáky (*Coleoptera*), blanokrídlovce (*Hymenoptera*) a pod.

Ekologicky významné segmenty krajiny a územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

Do návrhu ÚPN zapracovať a rešpektovať všetky prvky ÚSES, ktoré do k. ú. zasahujú v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN Nitrianskeho kraja v znení Zmien a doplnkov 1 (2015) - časti krajinná štruktúra, R - ÚSESu okresu Nové Zámky (2022).

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je definované:

1. biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie prirodzeného vývoja ich spoločenstiev.

Význam biocentra je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Biocentrum regionálneho významu predstavujú oblasť alebo časť krajiny so zvláštnym významom pre daný región, ktorá umožňuje za vhodných podmienok existenciu prirodzených ekosystémov a ich trvalý prirodzený vývoj.

2. biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentra a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky.

Význam biokoridu je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Ide o prvok krajinnej štruktúry, ktorý svojou štruktúrou a stavom ekologických podmienok umožňuje migráciu organizmov s cieľom výmeny genetických informácií a interakciu medzi rôznymi ekosystémami s rôznou ekostabilizačnou, príp. inou funkciou.

3. interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentra a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Ostatné ekostabilizačné prvky:

Genofondovo významné lokality (GL) predstavujú územia s výskytom vzácnych a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity (Bohálová et al., 2014). Sú to lokality, ktoré spĺňajú kritériá najmä z hľadiska významnosti pre biodiverzitu a prítomnosť ohrozených a chránených druhov, reprezentatívnosť, pôvodnosť, umiestnenie v krajine a veľkosť.

Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK) sú časti krajiny, ktoré sú tvorené alebo v nich prevažujú ekosystémy s relatívne vyššou ekologickou stabilitou. Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny (Lów et al. 1995). Podľa metodických pokynov (Bohálová et al., 2014) sú EVSK z metodologického hľadiska základom pre návrh jednotlivých prvkov ÚSES, stávajú sa základom pre vymedzenie biocentier, príp. môžu mať vplyv na trasovanie biokoridorov. Ide o vzácné prirodzené a prírode blízke biotopy z hľadiska ochrany genofondu, ako aj územia, ktoré plnia vyrovnávajúcu funkciu (tlmia negatívne dôsledky ľudskej činnosti).

Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkovane stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry v riešenom katastrálnom území. Výpočet KES je možný viacerými spôsobmi (napr. *Tekeľ, 2002; Reháčková, Pauditšová, 2007*).

Pre výpočet KES bol použitý vzťah:

$$KES = (\sum S_i \times P_i) / P_z$$

kde:

P_i - plocha jednotlivého druhu pozemku (plocha všetkých prvkov krajinnej štruktúry s rovnakým stupňom biotickej stability),

S_i - stupeň stability jednotlivého druhu pozemku,

P_z - plocha hodnotenej ZUJ (hranice obce).

Výsledkom je hodnotenie ekologickej stability riešeného územia obce Ľubá koeficientom

ekologickej stability (KES) **1,60 - krajina so strednou ekologickou stabilitou**. V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídle a najvyššia v oblastiach s lesným porastom. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry v celom priestore katastrálneho územia. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinnej štruktúry ...). Podľa výpočtu koeficientu ekologickej stability je zrejmé, že KES katastra Ľubá je jeden z vyšších v okrese Nové Zámky, napriek tomu, že sa jedná o územie so strednou ekologickou stabilitou, je v riešenom území potrebné dodržiavať ekologicko-manažmentové opatrenia a naďalej realizovať nové ekostabilizačné prvky.

Chránené územia a prvky ÚSES

V katastrálnom území Ľubá sa nachádzajú územia záujmov ochrany prírody (prvky územného systému ekologickej stability). Okrem nich patria medzi záujmové lokality ochrany prírody aj rôzne hospodársky extenzívne využívané plochy, medze, stromoradia, brehy kanálov, vodné toky, vodné plochy, plochy verejnej zelene, plochy nelesnej drevinovej vegetácie v zastavanom území obce, plochy lesných porastov, plochy trávnych porastov ako aj opustené neobhospodarované pozemky, ktoré tvoria ideálne prvky pre miestny územný systém ekologickej stability, biocentrá, biokoridory miestneho významu a interakčné prvky. Obzvlášť dôležité sú pre bezstavovce, ktorých znovu osídlenie krajiny prebieha pomocou siete blízkych týchto drobných biocentier ako aj pre malé druhy netopierov vyžadujúce líniové prvky krajiny pri orientácii a migrácii v teréne. Zelené prvky v intraviláne sú mnohokrát jediným priestorom pre úkryt živočíchov a poskytujú možnosť hniezdenia vtáctva.

Chránené územia:

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v celom katastrálnom území obce Ľubá platí prvý stupeň územnej ochrany, v ktorom sa uplatňuje všeobecná ochrana prírody a krajiny podľa §12 č. 543/2002 Z. z.

V k. ú. obce Ľubá sa nenachádzajú maloplošné ani veľkoplošné chránené územia. Riešené územie nezasahuje do súvislej sústavy chránených území európskej sústavy Natura 2000 t. j. chránené vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (SKUEV). Nenachádzajú sa tu ani žiadne chránené stromy.

Prvky ÚSES:

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky:

a) BIOCENTRÁ /RÚSES NZ, 2022/:

RBc13 Slanisko Diva

Kategória: regionálne biocentrum

Výmera (existujúca/navrhovaná): 39 ha / 39 ha

Lokalizácia: k. ú. Šarkan, k. ú. Ľubá

Krátka charakteristika a opis biocentra:

Zvyšky slanej stepi a vlhkých slaných pasienkov, ktoré sa ešte v polovici minulého storočia vyskytovali v oveľa väčšom rozsahu na Podunajskej nížine. Vyskytuje sa tu množstvo vzácných, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov (hlavne bezstavovce a vtáky) a niekoľko typov biotopov európskeho a národného významu.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: Súčasťou biocentra je GL Slanisko Diva

Legislatívna ochrana:

VCHÚ: -

MCHÚ: -
SKUEV: -
CHVÚ: -

Výskyt vzácných, ohrozených a chránených druhov a druhov európskeho významu flóry a fauny:

Tab.12 Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu a prioritných druhov rastlín, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.), chránených druhov rastlín (príloha č. 5 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.) a druhov zaradených do Červeného zoznamu paprad'orastov a vyšších rastlín Slovenska (5. vydanie) vyskytujúcich sa v biocentre Slanisko Diva.

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenosť druhu	Chránený druh
<i>Juncus gerardii</i>	sitina Gerardova	VU	§
<i>Plantago maritima</i>	skorocel prímorský	VU	§
<i>Podospermum canum</i>	hadokoreň sivý	NT	§
<i>Pulegium vulgare</i>	mäta sivá	LC	§
<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	škripinec dvojbližnový	NT	-
<i>Taraxacum bessarabicum</i>	púpava besarábska	EN	§
<i>Triglochin maritima</i>	barička prímorská	EN	§
<i>Tripolium pannonicum</i> (syn. <i>Aster tripolium</i> subsp. <i>pannonicum</i>)	astrička panónska	EN	§

Tab.13 Zoznam chránených druhov živočíchov (príloha č. 4 a 6 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.) a druhov zaradených do Červených zoznamov jednotlivých taxonomických skupín vyskytujúcich sa v biocentre Slanisko Diva.

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenosť druhu	Chránený druh
<i>Bombina bombina</i>	kunka červenobruchá	CD	§
<i>Pseudepidalea viridis</i>	ropucha zelená	CD	§
<i>Hyla arborea</i>	rosnička zelená	NT	§
<i>Pelobates fuscus</i>	blatnica škrvritá	CD	§
<i>Pelophylax kl. esculenta</i>	skokan zelený	NT	§
<i>Anser anser</i>	hus divá	LC	§
<i>Charadrius dubius</i>	kulík riečny	LC	§
<i>Porzana porzana</i>	chriaš' bodkovaný	NT	§
<i>Motacilla flava</i>	trasochvost žltý	LC	-
<i>Saxicola rubicola (torquata)</i>	pŕhľaviar čiernohlavý	LC	§
<i>Emberiza calandra</i>	strnádka lúčna	LC	-
<i>Vanellus vanellus</i>	cívik chochlatý	VU	§
<i>Tringa totanus</i>	kalužiak červenonohý	EN	§

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., prílohy č. 1 – Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v biocentre nachádzajú nasledovné biotopy národného, európskeho významu a prioritné biotopy (označené hviezdičkou):

Tab.14 Zoznam biotopov národného významu a biotopov európskeho významu v biocentre Slanisko Diva – nelesné biotopy.

Kód SK	Biotop	Kód NATURA
SI1	Vnútrozemské slaniská a slané lúky	1340*
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	-
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	-

Ohrozenia biocentra:

- intenzívne poľnohospodárstvo v okolí biocentra (splach živín a s tým súvisiaca eutrofizácia, možnosť prieniku ďalších chemických látok využívaných v poľnohospodárstve),
- nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania až zánik jeho tradičných foriem (postupný zánik nelesných biotopov, zmena druhového zloženia lúk, ústup vzácnych a ohrozených druhov flóry a fauny, šírenie ruderalných druhov, ...) alebo až naopak príliš intenzívne obhospodarovanie, hlavne pastva,
- prirodzená sukcesia spôsobujúca nežiadúce zarastanie travinno-bylinných porastov,
- vytváranie nelegálnych skládok odpadu,
- rozoranie,
- prirodzené či antropogénne zníženie hladiny podzemnej vody,
- urbanizácia.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva,
- zabrániť urbanizácii územia,
- vylúčiť premenu na ornú pôdu,
- eliminovať invázne a ruderalne druhy,
- optimalizovať vodný režim územia vzhľadom na predmet ochrany.

Z pohľadu ochrany prvkov RÚSES, resp. jej posilnenia je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú legislatívnu ochranu pre celé územie biocentra regionálneho významu Slanisko Diva. Odporúčaná kategória chránený areál (manažované územie).

b) BOKORIDORY:

RBk2 Trávnica – Veľké Lovce/Kolta - Svodín

Kategória: regionálny biokoridor

Dĺžka / šírka / výmera: cca 80 km / od 200 m po 6 800 m, v južnej tretine (cca od Novej Viesky) sa rozdeľuje na 4 vetvy (smerom do okresu Komárno – Chrbát, smerom na NRbC2 Čenkovský les a RBc8 – Dunaj, smerom na RBc5 Modrý vrch a smerom na RBc3 Kamenínske slaniská).

Príslušnosť k ZUJ (k.ú.): Trávnica, Pozba, Podhájska, Veľké Lovce, Čechy, Kolta, Dedinka, Jasová, Dubník, Strekov, Svodín, Nová Vieska, Veľké Ludince, Gbelce, Mužla, Šarkan, **Ľubá**, Kamenný Most

Krátka charakteristika a opis biocentra: Terestrický biokoridor ležiaci v Podunajskej pahorkatine (Hronská pahorkatina) zabezpečujúci migráciu veľkých kopytníkov pravdepodobne až z južných výbežkov Štiavnických vrchov v smere sever – juh ďalej od Podunajskej nížiny a pahorkatiny.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: -

Legislatívna ochrana: -

Ohrozenia, konfliktné uzly, bariéry:

- výstavba väčších urbanizovaných komplexov ako priemyselné areály, rekreačná infraštruktúra, bytová zástavba (individuálna, hromadná),
- výstavba líniových stavieb najmä diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy, železnice regionálnej a nadregionálnej dopravnej infraštruktúry,
- likvidácia väčších komplexov nelesnej drevinovej a sprievodnej vegetácie najmä líniová vegetácia ako vetrolamy, remízky, sprievodná zeleň,
- likvidácia väčších komplexov lesných porastov,
- intenzívne poľnohospodárstvo a využívanie krajiny,
- rozorávanie lúk,

- veľkoplošné oplotenie poľnohospodárskych kultúr a trvalých trávnych porastov,
- otváranie povrchových lomov,
- zakladanie oplotených zverníc.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- neurbanizovať plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť,
- vylúčiť akékoľvek trvalé a nepriechodné oplotenie pozemkov v biokoridore,
- zabezpečiť výstavbu vhodných priechodov a ekoduktov pre migráciu rôznych skupín fauny (obojživelníky, malé cicavce, stredne veľké cicavce, veľké cicavce),
- zachovať alebo obnoviť krajinnú štruktúru s vysokým podielom heterogénnych prvkov ŠKŠ,
- minimalizovať úmyselný výrub drevín v priestore koridoru a zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie,
- zamedziť otváraniu povrchových lomov,
- minimalizovať svetelné znečistenie priestoru biokoridoru

c) GENOFONDOVÉ LOKALITY:

GL16 Slanisko Diva

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Diva, Ľubá

Krátka charakteristika: vlhké slané pasienky, jediná lokalita baričky močiarnej na Podunajsku
Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky (S11 – 1340*), Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3), Vegetácia vysokých ostríc (Lk10).

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:

Juncus gerardii, Plantago maritima, Taraxacum bessarabicum, Triglochin maritima, Tripolium pannonicum.

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov:

Tringa totanus, Vanellus vanellus, Charadrius dubius, Anser anser, Porzana porzana, Motacilla flava, Alauda arvensis, Saxicola torquata, Miliaria calandra, Emberiza schoeniclus, Bombina bombina, Pelobates fuscus, Pseudepidalea viridis, Hyla arborea, Rana kl. Esculenta.

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

Prvky M-ÚSES:

Miestny územný systém ekologickej stability MÚSES tvoria plošné a líniové prvky v krajine s hodnotným ekologickým významom miestneho charakteru.

Súčasťou miestneho územného systému ekologickej stability sú *interakčné prvky*, ktoré predstavujú skupinu ekosystémov, nadväzujúcich na biocentrá a biokoridory, so schopnosťou zabezpečiť alebo posilniť priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny. Sú nimi maloplošné lesíky, vysokokmenné sady, lúky, cintorín, areály vyhradenej zelene, medze s líniovou vysokou zeleňou.

Minimálne nutné parametre biocentier a biokoridorov na úrovni M - ÚSES:

- **biocentrum:** pre vegetačný stupeň dubový a lužné lesy: 30 -10 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá: 3 ha

- **biokoridor:** pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Navrhované opatrenia RÚSES okresu Nové Zámky (2022):

Vybrané opatrenia pre záujmové k.ú. Ľubá:

a) Ekostabilizačné opatrenia:

E10 Celoplošne vylúčiť používanie chemických prípravkov, minerálnych hnojív a hnojovice

E22 Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie

b) Hydroekologické opatrenia:

H2 Monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd

c) Protierózne a protipovodňové opatrenia:

P2 Zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch

P6 Realizovať agrotechnické protierózne opatrenia, v najexponovanejších lokalitách zatravníť

d) Skupina manažmentových opatrení pre prvky RÚSES:

MO5: ◦ Podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva, vypaľovanie,

◦ Cielene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy,

◦ Nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra,

◦ Nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry,

◦ Zachovať vodný režim územia, resp. v prípade jeho narušenia ho optimalizovať.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Pri všetkých rozvojových aktivitách v katastrálnom území obce je nutné dodržiavať všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, podmienky ochrany drevín, významných krajinných prvkov a prvkov územného systému ekologickej stability.
2. Prvky územného systému ekologickej stability je potrebné považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby splňali svoju funkciu a nerozširovať v nich zástavbu, vylúčiť akékoľvek trvalé a nepriechodné oplatenie pozemkov, zabrániť urbanizácií územia, vylúčiť premenu na ornú pôdu, eliminovať invázne a ruderalne druhy, vylúčiť likvidáciu väčších komplexov lesných porastov a pod.
3. Všetky prvky územného systému ekologickej stability vymedziť zakreslením vo „výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES“.
4. Návrh nových obytných a iných súborov podmieňovať s územnou rezervou pre rozvoj funkčnej verejnej alebo sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi bez kolízie s podzemnými, alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí.
5. V maximálnej miere zachovať existujúce mokrade, podmáčané lúky, remízky, sprievodnú vegetáciu ciest ako aj mimolesnú drevinovú vegetáciu.
6. Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie v okolí antropogénnych objektov s nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie – poľnohospodárske a priemyselné objekty.
7. Pri návrhoch využívania územia navrhovať dostatočný podiel zelených plôch s pôvodnými druhmi drevín a rastlín, resp. druhmi, ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť. Výber drevín prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam.
8. Podiel zelených nezastavaných plôch v území zadefinovať v minimálnom rozsahu 40%.

9. *Zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine, rozčleniť veľkoblokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry).*
10. *Zachovať nezastavanú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v k. ú. Ľubá v šírke minimálne 10 m od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá by spĺňala funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, poprípade v budúcnosti priestor na ošetrovanie drevín.*
11. *Protierózne úpravy svahovitých pozemkov prednostne zabezpečovať výsadbou pôvodných drevín a krovín s využitím stabilizačnej schopnosti koreňovej sústavy drevín.*
12. *Zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch v zastavanom území a zvyšovať podiel plôch na infiltráciu dažďových vôd.*
13. *Preferovať agrotechnické postupy zvyšujúce retenčnú schopnosť pôdy.*
14. *V prípade nevyhnutných a odôvodnených výrubov v súvislosti s plánovanou činnosťou je potrebné postupovať podľa §47 a §48 zákona č. 543/2002 Z. z. a zohľadňovať vegetačné a hniezdne obdobie z dôvodu eliminácie škôd na prírodných hniezdných druhoch.*
15. *V predstihu určiť spoločenskú hodnotu drevín určených na výrub, ako aj zabezpečiť náhradnú výsadbu za zlikvidované drevininy.*
16. *Zamedzovať šíreniu nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín (zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).*
17. *Stanoviť plochy s obmedzeným funkčným využívaním z dôvodu verejného záujmu – zachovanie ekologickej stability a biologickej diverzity, dodržiavanie zásad trvalo udržateľného rozvoja mimo zastavaného územia obce.*
18. *Rešpektovať záujmy ochrany prírody a zachovať lokality, ktoré sú predmetom ochrany, bez stavebných zásahov, zabezpečiť ich revitalizáciu, resp. podporiť prirodzené revitalizačné procesy.*
19. *Zachovať nezastavanú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v šírke minimálne 10 m od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá by spĺňala funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, prípadne v budúcnosti ošetrovanie drevín.*
20. *Pri návrhu nových obytných súborov resp. nových zón na IBV, je potrebné zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými vodami alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí. Vymedziť účelovú izolačnú zeleň, ktorá by mala byť navrhnutá pri všetkých lokalitách. Pri realizácii stavebných prác postupovať podľa § 4 zákona o ochrane prírody tak, aby nedošlo k zbytočnému úhynu, poškodeniu rastlín alebo ich biotopov.*
21. *Pri realizovaní stavebnej činnosti v zmysle návrhov aktuálnej ÚPD obce je potrebné minimálnym spôsobom zasiahnuť do mimolesnej drevinovej vegetácie. V prípade nevyhnutných výrubov v súvislosti so stavebnou činnosťou je potrebné postupovať v zmysle § 47 a § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Zohľadňovať vegetačné a hniezdne obdobie z dôvodu eliminácie škôd na prírodných hniezdných*

druhoch, určiť v predstihu spoločenskú hodnotu drevín a krovín určených na výrub ako aj zabezpečiť náhradnú výsadbu za odstránené dreviny a kroviny.

22. Navrhnuť opatrenia na zadržanie zrážkových vôd zo spevnených plôch a striech.
23. Pri návrhoch vegetačných úprav v zastavanom území prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy, ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín. Zamedzovať šíreniu nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín (zákon 150/2019 Z. z.).
24. Navrhnuť dobudovanie vegetačnej sprievodnej zeleň pozdĺž vodných tokov, poľných ciest tak, aby plnili funkciu migrácie v systéme ekologickej stability a ozelenenia krajiny.
25. Zmonitorovať a vyhodnotiť koeficient ekologickej stability (KES) a SES. Stupne uvádzať pri každej zmene a doplnku územného plánu obce podľa najnovších údajov.
26. Rešpektovať a chrániť pamiatkové objekty, pamätihodnosti a objekty s kultúrohistorickou hodnotou.
27. Zaviest' evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu.
28. Riešiť otázku verejnej zelene (súčasný stav a návrh) tak, aby bol dodržiavaný princíp zachovania rozlohy, t. j. koľko plochy verejnej zelene zanikne, minimálne toľko plochy verejnej zelene musí vzniknúť. Rovnakým princípom riešiť všetky dreviny rastúce na pozemkoch vo vlastníctve obce, teda každú vyrúbanú dreviny nahradiť výsadbou novej dreviny.
29. Zadeklarovať potrebu zaobstarania všeobecne záväzného nariadenia (VZN), ktorým sa ustanovia podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene (§ 69 ods. 2 zákona), a takisto sa ustanoví, že pri výsadbách drevín (najmä stromov) je nevyhnutné brať na zreteľ ich možnú alergénnosť, šírku koruny, uloženie koreňového systému, výšku, vzdialenosť od susedného pozemku, aby sa v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov, potrebu zohľadňovať minimálnu vzdialenosť 2,5 m od inžinierskych sietí, a taktiež dodržiavanie STN 83 7010 u prác v blízkosti stromovej vegetácie.
30. Zadeklarovať potrebu vypracovania sadových úprav ako samostatného stavebného objektu ku každej významnejšej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia, resp. stavebné konanie.
31. Podporovať vytváranie priestorových rezerv na umiestňovanie uličnej drevinovej zelene v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí.
32. Vypracovať Dokument starostlivosti o dreviny (DSoD) a miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä:
 - určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie,
 - vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví,
 - posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany,

- obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín,
- určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,
- poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,
- určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je v kompetencii obce - § 69 ods. 1 písm. i) zákona.

- Zinventarizovať lokality s výskytom invázných druhov rastlín, ktoré sa dosť často prekrývajú aj so živelnými nelegálnymi skládkami odpadov. V prílohe č. 2 vyhlášky č.170/2021 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov, sú uvedené druhy invázných druhov rastlín, pri ktorých sú uvedené aj metódy ich odstraňovania.
- Prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, nerozširovať v nich zástavbu, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚP.
- Územnoplánovacia dokumentácia je potrebné spracovávať v súlade s ustanoveniami legislatívy na úseku ochrany prírody, zákona o ochrane prírody a krajiny, a súvisiacich predpisov.
- Pre verejnú a areálovú zeleň zabezpečiť odbornú starostlivosť v zmysle STN 83 7010.
- V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenenia navrhnuť a požadovať ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. všetky zastávky MHD.
- V rámci novo navrhovaných obytných alebo rekreačných zón, ako i iných funkčných priestorov v rámci služieb, obchodu a výroby, vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi. V prípade výstavby resp. zvyšovania podielu parkovacích stojísk v rámci jednotlivých plôch uplatňovať STN 73 60 10, ktorá stanovuje na každé 4 parkovacie miesta umiestnenie 1 ks vzrastlého stromu.
- V prípade rušenia verejnej a inej zelene v prospech IBV požadujeme kompenzovať úbytok verejnej zelene úpravou maximálne prípustného koeficientu zastavanosti v rámci IBV na 0,6. Stanoviť minimálny podiel zelene (vrátane hospodársky využívaných záhrad) v rámci nezastavaných častí stavebných pozemkov na 30% z celkovej plochy stavebného pozemku.
- Neumiestňovať reklamné pútače tzv. Billboardy popri líniách regionálnych a lokálnych biokoridorov.
- Vyšpecifikovať maticu určovania tzv. náhradnej výsadby, zaradená do VZN obce. Pri výruboch výmena drevina za drevinu nie je postačujúce z hľadiska zabezpečenia biologickej diverzity.

42. *Riešené územie posúdiť z hľadiska realizácie opatrení na zmiernenie vplyvov na životné prostredie súvisiacich so zmenami klímy. Rešpektovať Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy.*
43. *Pri prácach v blízkosti stromovej vegetácie dodržiavať STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie; ak nie je možnosť obísť koreňový priestor dreviny, výkopové práce sa musia v tomto priestore vykonávať ručne a nesmú sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa stromu; vzdialenosť uloženia inžinierskych sietí od drevín musí byť podľa platných STN z dôvodu predchádzania negatívnych zásahov do zelene počas údržby zariadení.*

12. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia

V návrhu územného plánu rešpektovať všetky významné línie a zariadenia dopravného a technického vybavenia - elektroenergetické, telekomunikačné, plynárenské, vodohospodárske objekty a línie, rešpektovať ich ochranné a bezpečnostné pásma a prekládky týchto sietí pripravovať len v súčinnosti s príslušným správcom.

Cez riešené územie prechádzajú nasledovné dôležité trasy:

- a) cesta III. triedy III/1507;
- b) cesta III. triedy III/1520;
- c) trasy 22 kV vzdušných elektrických vedení;
- d) trasy optických diaľkových káblov;
- e) ochranné pásmo II. stupňa vodného zdroja v k.ú. Ľubá;
- f) pásmo hygienickej ochrany vodných tokov a vodnej nádrže Ľubá;
- g) trasa prívodného vodovodného potrubia z k.ú. Belá do VDJ 2 x 100 m³ Ľubá ;
- h) trasa zásobného vodovodného potrubia z VDJ 2 x 100 m³ Ľubá do obce Ľubá ;
- i) VTL plynovod "Belá - Bíňa";

13. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva

Pri vzniku mimoriadnych udalostí sa činnosť v teritóriu obce Ľubá riadi v zmysle základných ustanovení Prehľadu činnosti Obecného úradu po vyhlásení stupňov pohotovosti :

1. stupeň pohotovosti - situácia nebezpečenstva
2. stupeň pohotovosti - stav ohrozenia

Právo vyhlasovania predbežných opatrení a stupňov pohotovosti má Bezpečnostná rada štátu. Materiál podrobne charakterizuje realizáciu opatrení pri prvom stupni pohotovosti – situácia nebezpečenstva a pri vyššom stupni pohotovosti – stave ohrozenia. Ďalej sú presne určené opatrenia príslušných ústredných orgánov, o ktorých rozhodla BR SR a spôsob ich nevyhnutnej realizácie. Dôležité je zabezpečenie spojenia. Spojenie Obecného úradu sa organizuje tak, aby bol zabezpečený styk s určenými organizáciami na teritóriu obce s nadriadenými orgánmi okresu Nové Zámky a so súčinnosťnými organizáciami pre odborné zabezpečenie činnosti Obecného úradu. Využívajú sa všetky dostupné technické prostriedky (telefón, email,...). Plán činnosti Obecného úradu po vyhlásení stupňov pohotovosti musí mať starosta obce a členovia štábu obrany už v období mieru. Z hľadiska územno-technického je dôležité nezablokovať automobilové komunikácie a udržiavať v prejazdnom stave hlavnú evakuačnú trasu – cesty III. triedy III/1507 v smere Belá a III/1520 v smere Kamenný Most, Gbelce.

Ohrozenie územia povodňami

Orgánom štátnej správy ochrany pred povodňami sú Obvodná povodňová komisia a Povodňová komisia obce (zákon č. 664/2004 o ochrane pred povodňami).

Škodám, ktoré spôsobujú povodne, treba predchádzať, ich rozsah a následky obmedzovať a priebeh povodní ovplyvňovať. Deje sa tak systematickou prevenciou a zabezpečovacími a záchrannými prácami vykonávanými podľa povodňových plánov a príkazov povodňových orgánov.

Na zabezpečenie ochrany pred povodňami sú organizácie a občania povinní umožniť vstup na svoje pozemky a do objektov na vykonávanie zabezpečovacích a záchranných prác, prispieť na príkaz povodňových orgánov podľa svojich možností a síl osobnou a vecnou pomocou na ochranu ľudských životov a majetkov pred povodňami.

Ochrana pred povodňami zahrňuje:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádzi
- c) kombináciu opatrení a) + b)

Medzi ochranu pred povodňami zaraďujeme najmä: povodňové plány, povodňové prehliadky, predpovednú, hlásnu a varovnú povodňovú službu, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z. z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

Civilná ochrana

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

a) V zmysle § 2 Vyhlášky MV SR č.297/1994 Z. z. O stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov, ukrytie obyvateľstva zabezpečovať :

- v odolnom kryte v objekte samosprávy pre zamestnancov, ktorí budú v prípade vzniku mimoriadnej udalosti zabezpečovať riadenie alebo vykonanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác;
- v plynotesných alebo jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v bytových domoch;
- v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v rodinných domoch;

Obec má vypracovaný "Úkrytový plán obce Ľubá". Dokumentácia, týkajúca sa plánu ukrytia obyvateľstva obce, je spracovaná v zmysle Vyhlášky MV SR č. 532/2006 o ochrane obyvateľstva.

b) Zberné komunikácie šírkoivo dimenzovať s rezervou aj z hľadiska možnosti evakuácie obyvateľstva z predmetného územia;

Požiadavky a podmienky civilnej ochrany stanovuje zákon NRSR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, v znení neskorších predpisov - úplné znenie zákona NRSR č.444/2006 Z. z..

Pri funkčnom využití územia obce a následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie, pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť citovaným zákonom.

Podmienky pre zariadenia CO ustanovuje vyhláška MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok

zariadení civilnej ochrany je potrebné rešpektovať na príslušnom stupni územnej prípravy a investičnej činnosti.

1. Stavebno-technické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany sú požiadavky na územnotechnické, urbanistické, stavebno-technické a dispozičné riešenie a technické vybavenie stavieb z hľadiska potrieb civilnej ochrany. Uplatňujú sa v rámci obstarávania, navrhovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie

2. Stavebno-technické požiadavky podľa odseku 1 sa uplatňujú tak, že ochranné stavby
a/ sa budujú v podzemných podlažiach, alebo úpravou nadzemných podlaží stavebných objektov, alebo ako samostatne stojace stavby,

b/ tvoria prevádzkovo uzatvorený celok a nesmú ním viesť tranzitné inžinierske siete, ktoré s ním nesúvisia,

c/ sa navrhujú do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti najviac do 500m,

d/ sa umiestňujú najmenej 100m od zásobníkov prchavých látok a plynov s toxickými účinkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť ukryvaných osôb,

e/ sa umiestňujú tak, aby prístupové komunikácie umožňovali prístup k objektu pre ukryvané osoby,

f/ sa navrhujú s kapacitou 150 a viac ukryvaných osôb podľa prílohy č. 1 štvrtej časti písmena A (Kapacita ochrannej stavby je súčet miest na sedenie a ležanie ukryvaných osôb, pričom miest na ležanie musí byť 20% až 30% z navrhovaného počtu miest),

g/ majú zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky,

h/ spĺňajú ochranné vlastnosti vyjadrené ochranným súčiniteľom stavby K_o .

3. Stavebno-technické požiadavky na ochranné stavby podľa ods. č. 1 sa vypracúvajú v územnoplánovacej dokumentácii v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia v územných obvodoch takto:

a/ v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti,

b/ v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch všetkých typoch škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

c/ v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

d/ v budovách štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

4. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

V zmysle nariadenia vlády 565/2004 Z. z. /ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 166/1994 Z. z. o kategorizácii územia Slovenskej republiky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 25/1997 Z. z. / čl. I., Zaradenie územia do jednotlivých kategórií podľa územných obvodov obvodných úradov Slovenskej republiky sa zaraďuje územný obvod do kategórie IV. Následne sa budovanie ochranných stavieb vykonáva:

a/ na území kategórie IV. V plynotesných úkrytoch alebo v jednotlivých úkrytoch budovaných svojpomocne,

b/ na území kategórií I. – IV. V bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukryvaných osôb v plynotesných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne a v bytových domoch s kapacitou nad 50 ukryvaných osôb v plynotesných úkrytoch.

Podrobné podmienky pre uplatnenie citovaného zákona a vyhlášky ustanovuje príslušný orgán ochrany a obec.

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

Požiarna ochrana

Riešenie požiarnej ochrany vychádza zo zákona NR SR č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov s citáciou § 2, §4 - §7.

Z hľadiska požiarnej ochrany obec nemá riadny ani dobrovoľný hasičský zbor. V prípade požiaru a pre vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách, slúži zásahová jednotka Štúrovo. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné vodovodné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarnymi hydrantmi. Zásobovanie navrhovaných rozvojových zámerov požiarou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete - vybudovaných uličných rozvodov. Ak nie sú zriadené odberné miesta (nadzemný, podzemný hydrant alebo výtokový stojan), zriadiť:

- hydranty vo vzájomnej vzdialenosti 400 m pri stavbách na bývanie a 160 m pri ostatných stavbách,
- výtokový stojan vo vzájomnej vzdialenosti 600 m,
- plniace miesto vo vzdialenosti 6000 m,
- odberné miesta musia byť viditeľne označené v zmysle § 9 ods. 7, 8 a prílohy č. 2 cit. vyhlášky. Príjazd pre požiarne vozidlá je v obci zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z. z.). Komunikácie sú dimenzované na zaťaženie min. 80 kN, reprezentujúce pôsobenie zaťaženej nápravy požiarneho vozidla.

Vojenská správa nemá v riešenom území zvláštne územné požiadavky.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci riešeného územia obce Ľubá.*
2. *V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.*
3. *V rozvojových plochách určených pre obytnú výstavbu riešiť ukrytie obyvateľstva v JÚBS, v zmysle príslušných predpisov:*
 - zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 533/2006 o ochrane obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulovaní s nebezpečnými látkami v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 297/199 Z. z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 314/1998 Z. z. hospodárenie s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany,
 - v objektoch určených pre funkciu bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských aktivít riešiť ochranu obyvateľstva ukrytím v JÚBS v zapustených, polozapustených priestoroch a v technickom prízemí domov v zmysle vyhlášky 532/2006.
4. *Z hľadiska potrieb požiarnej ochrany je nutné:*
 - pri realizácii rozvojových zámerov riešiť požiadavky na zabezpečenie požiarnej vody pre stavby v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov;

- pri zmene funkčného využitia územia riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom a súvisiacimi predpismi;
- zásobovanie požiarou vodou riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarneho hydrantu, potrebu požiarnej vody stanoviť v zmysle STN 92 0400 PBS Zásobovanie vodou na hasenie požiarov, pričom uvedená potreba požiarnej vody bude zabezpečená z vonkajších podzemných hydrantov;
- rekonštruovať jestvujúci objekt požiarnej zbrojnice a ustanoviť dobrovoľný požiarny zbor;

14. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

Formovanie funkčno-priestorovej kostry

Hlavnú kompozičnú os sídla tvorí dopravná línia cesty III. triedy III/1507 okolo ktorej sa v centrálnej časti vyformovala náves. Vedľajšie sekundárne kompozičné osi predstavuje sústava miestnych komunikácií, ktoré sa v území návesi križujú s cestou III. triedy.

Tento priestor - priestor kríženia osí môžeme definovať ako hlavný referenčný uzol - kultúrno-administratívno-správne a komerčné centrum obce. V návrhovom období je potrebné plánovito formovať hlavné a vedľajšie kompozičné osi obce. Preto je logické, že budú nositeľkami najdôležitejších funkcií. Zároveň v centrálnej časti zastavaného územia je potrebné jednoznačne formovať centrum obce ako :

- administratívno-správne,
- historicko-kultúrne,
- vybavenostné.

Cieľom územného plánu obce je i vytypovanie a riešenie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania (individuálna a hromadná bytová výstavba), výrobnopodnikateľských aktivít, rekreácie a ich riešenie v zmysle kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Na základe analýzy funkčno-priestorovej koncepcie obce sú evidentné tieto základné problémové okruhy:

- potvrdenie a formovanie základnej funkčno-priestorovej kostry obce,
- vytypovanie a riešenie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania, výrobnopodnikateľských aktivít, rekreácie /agroturistika/ a ich riešenie v zmysle kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Formovať sídlo ako kompaktný celok (v rámci zastavaného územia) s prirodzenou gradáciou k ťažisku sídla.
2. Riešiť výstavbu nových domov tak, aby bolo možné uspokojiť nielen žiadateľov z titulu prirodzeného prírastku, ale i žiadateľov z okolia.
3. Vytvoriť územnú rezervu pre IBV a HBV z titulu nepredvídateľných rozvojových tendencií (migrácia za pracovnými príležitosťami a pod.).
4. V rámci ÚPN obce definovať funkčno-priestorové riešenie celkovej koncepcie rozvoja sídla k návrhovému obdobiu, ako aj návod k priestorovému riešeniu v ponávrhovom období - dlhodobý zámer územného rozvoja.
5. Nové ulice formovať v zmysle optimálnej šírky bez dopravných závad, t.j. musia byť prejazdne a spĺňať všetky kritériá, rozvoj inžinierskych sietí, odstavné plochy, účinná

- prepravná šírka. V rámci uličných priestorov riešiť aj koridor pre peší pohyb, riešiť peší pohyb a cyklistickú dopravu zvlášť medzi obcou a rekreačnými cieľmi v okolí.
6. Pre zabezpečenie optimálneho rozvoja jednotlivých častí sídla vytvoriť regulačné podklady (napr. vo forme spracovania urbanisticko-architektonických štúdií, zastavovacích štúdií a pod.) a vytvárať predpoklady pre realizačné zámery.
 7. Pri novej výstavbe rešpektovať a nadväzovať na historicky vytvorenú sídelnú štruktúru s cieľom dosiahnuť vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifickosti pôvodného osídlenia.
 8. Rešpektovať architektonické a prírodné hodnoty.
 9. Navrhnuť spôsob rozčlenenia monoblokov ornej pôdy na menšie celky s cieľom obnoviť pôvodnú mozaikovitú pol'nohospodárskej krajiny a tým eliminovať rozkladné, deštruktívne a erózne procesy a zvýšiť tak ekologickú stabilitu a malebnosť krajiny v súlade s návrhom pozemkových úprav.
 10. Pri všetkých verejných budovách, pri ich technickom a architektonickom riešení uplatňovať požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.

15. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby

Rozvoj bývania

Pre ďalšie vývojové obdobie obce navrhnuť v ÚPN príslušný rozvoj obytnej funkcie:

- kombinovanými formami rodinnej zástavby s tvorbou ucelených uličných celkov, ktoré sú charakteristické pre vidiecke sídlo / podľa námetu z prieskumov a rozborov územia/;
- vhodnou kompozičnou dostavbou súboru bytových domov (hromadnej bytovej výstavby) v určenej polohe zástavby obce (HBV).

Riešiť rozvoj individuálnej bytovej výstavby na nových plochách v rozšírenom zastavanom území obce, zástavbou nevyužitých prelúk a ponukou možnosti výstavby vo väčších záhradách v rámci zástavby sídla, resp. na plochách v priamom napojení na súčasnú zástavbu.

Pritom bude nutné rešpektovať priestorové obmedzenia rozvoja, ktoré je viazané na dodržanie sledovanej kompozičnej tvorby zachovania a obnovy pôvodnej architektonickej štruktúry v centrálnej časti obce a v priľahlých uliciach.

§ Využiť súčasnú disponibilitu zástavby obce, skvalitniť stavebno-technický stav pôvodných domov, prevádzku dvorných traktov pre bývanie, pre drobnú hospodársku činnosť a vývojovo aj pre rekreačný pobyt.

V rámci tejto funkcie navrhnuť účinné regulatívne opatrenia na skvalitnenie verejných uličných priestorov, dvorných traktov a záhrad v záujme zlepšenia architektonicko-stavebného a krajinnno-estetického vzhľadu obce, regulačne usmerniť využitie spoločných dvorov.

Využiť dosiaľ nezastavané plochy prelúk uličnej zástavby na bývanie so zachovaním charakteristickej miestnej parcelácie pozemkov.

Formou regulatívu stanoviť podmienky pre možný rozvoj bývania aj v súčasných rozľahlých záhradách rodinnej zástavby.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s optimistickou variantom demografického vývoja a tomu prispôbiť aj návrh rozsahu bytovej výstavby.

V návrhovom období sa počíta s nárastom počtu nových bytov v rodinnej zástavbe a vhodných bytových domov.

- predpoklad 1 rodinný dom = 1 byt,

Zhodnotiť námet rozvojových plôch z urbanistického rozboru pre riešenie funkcie bývania:

– námety na rozvojové plochy pre funkciu bývania.

Riešiť súbor pre kombinovanú funkciu bývania a výrobných služieb, miestnej remeselnej malovýroby na vlastných pozemkoch, ktorý bude situovaný bez rušivých vzťahov k obytnej zástavbe obce, s veľkosťou pozemkov podľa individuálnej potreby. Zhodnotiť námet na lokalizáciu z urbanistického rozboru:

– námet na rozvojovú plochu pre kombinované funkcie výrobných služieb, komunálnej a remeselnej malovýroby a bývania.

V rozvojových plochách bývania riešiť aj plochy verejnej sídelnej zelene s drobnou architektúrou, detskými ihriskami podľa urbanistických ukazovateľov.

V zástavbe medzi rodinnými domami nepovoľovať prevádzky priemyselného a poľnohospodárskeho charakteru.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Rozvoj bývania a bytovej výstavby orientovať prioritne do území, ktoré tvoria vnútorné a logické vonkajšie rozvojové rezervy. K ďalším lokalitám pristupovať až po ich vyčerpaní.*
2. *Návrh obytných objektov orientovať výlučne do lokalít, ktoré spĺňajú súčasné hygienické požiadavky a ktoré nebudú ovplyvnené hlukom, prachom, pachom a vibráciami.*

Rozvoj občianskej vybavenosti

Obec Ľubá patrí do skupiny obcí s nízkou mierou komplexnosti občianskej vybavenosti. Z hľadiska budúceho populačného vývoja je potrebné riešiť optimálnu štruktúru kompletovania základnej a vyššej občianskej vybavenosti podľa urbanistických štandardov, aby zodpovedala stanovenej funkčnosti sídla, výhľadovému počtu obyvateľov a aj sledovanému rozvoju obce a katastra k návrhovému obdobiu.

Návrhom vybavenosti zabezpečiť podmienky pre komfortný život obyvateľov obce, bez vynútenej potreby dochádzania za potrebnou základnou občianskou vybavenosťou do okolitých sídiel. V súčasnosti absentujúce služby v obci využívajú obyvatelia v príslahlom Štúrove a Gbelciach. Poskytovanie služieb pre obyvateľov zostáva v polohe súkromného podnikania.

Ťažisko občianskej vybavenosti maloobchodnej siete a služieb umiestniť v centrálnom priestore obce - primárnom referenčnom uzle formou dokompletovania, resp. prevádzkového skvalitnenia súčasného vybavenia. Tu realizovať objekty na atraktívne zariadenia občianskej vybavenosti obce – malé obchodíky, služby, stravovacie a ubytovacie zariadenia, občerstvenie a pod.

Ďalšiu občiansku vybavenosť obce riešiť s využitím vhodných objektov a priestorov v rámci súčasnej hlavnej kompozičnej osi, ktorou je uličný priestor a zástavba okolo cesty III. triedy III/1507 a sekundárnych osí.

Školstvo a výchova

V obci sa nachádza zrekonštruovaná materská škola s kapacitou pre 24 žiakov. V objekte sa nachádza jedáleň, nový prístrešok, absentuje však telocvičňa.

Základná škola sa v obci nenachádza. Najbližšia základná škola sa nachádza v obci Gbelce. Deti z obce navštevujú ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským v Gbelciach a v meste Štúrovo.

Kultúra a osвета

Zariadenia kultúry:

V obci v súčasnosti funguje ženský obecný ľudový spevokol a klub dôchodcov. Je tu zriadený ľudový dom tradícií, pri ktorom je vybudovaná tradičná tehlová pec a javisko, čo umožňuje široké využitie na organizovanie rôznych kultúrno-spoločenských akcií. Podujatia sú určené pre obyvateľov obce aj návštevníkov.

Ku kultúrnemu dedičstvu obce patrí:

- Ø Kostol sv. Jána Krstiteľa – postavený v 2. pol. 18. storočia
- Ø Sakrálne pamiatky – kríže, božie muky
- Ø Vahadlová studňa pred Obecným úradom
- Ø Chovné rybníky
- Ø Chov koní Hafling

Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou.

K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie existujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov.

V riešení ÚPN budú určené konkrétne regulatívy na revitalizáciu, zachovanie, obnovu a prístupnosť ďalších kultúrno-historických objektov v obci.

Pri vychádzaní z historických faktov je pre obec vhodné vybudovanie naučnej expozície resp. náučno-vzdelávacieho centra o unikátnych a jedinečných biotopoch, chránených územiach európskeho charakteru, ako sú slaniská, ktoré sú súčasťou bohatstva katastra Ľubá.

Šport a telesná výchova

V obci sa nachádza novovybudované multifunkčné ihrisko s určeným prevádzkovým poriadkom a areál futbalového ihriska bez vybudovaného zázemia.

Ďalšie detské ihrisko sa nachádza v areáli materskej školy. V ÚPN bude potrebné riešiť podmienky pre rozvoj aktivít telovýchovy a športu obyvateľov.

V návrhu ÚPN vytvoriť predpoklady:

- rozšírenia existujúceho športového areálu, ktorého základ tvorí pôvodné futbalové ihrisko;
- podporovať rozvoj športového rybolovu v lokalite VN Ľubá;

Ďalší rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

Zdravotníctvo

Cieľom riešenia ÚPN bude vytvoriť podmienky pre zabezpečenie kvalitného komplexného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v dobrých prevádzkových podmienkach pre všetky skupiny obyvateľov. Taktiež vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vlastného centrálného zdravotníckeho zariadenia s lekárnou, ambulanciou všeobecného, detského a zubného lekára.

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko. Prevažná väčšina zdravotníckych služieb je dostupná v ÚVN v Štúrove. V Štúrove sa nachádza aj poliklinika, v rámci ktorej je k dispozícii 28 ambulancií, ambulantná pohotovostná služba (LSPP) pre dospelých a pre deti a dorast, fyziatricko-rehabilitačné oddelenie, rádiodiagnostické oddelenie, dialyzačné stredisko, mamografické a denzitometrické stredisko, biochemické laboratórium, lekáreň, očná optika a ďalšie doplnkové služby.

Sociálna starostlivosť

§ Riešiť príslušné vývojové služby sociálnej starostlivosti, hlavne pre vekovú skupinu generácie starších seniorov, ktorí sú odkázaní na starostlivosť.

§ Vytvoriť územno-technické predpoklady pre lokalizáciu komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou, s tým, že tieto služby by boli aj pre ďalších dôchodcov obce - denné stravovanie dôchodcov, donáška stravy do bytov, pranie, regenerácia a pod.

Najbližšie zariadenie sociálnych služieb a špecializované zariadenia pre seniorov sa nachádza v Štúrove.

Komerčná vybavenosť**Maloobchodná sieť a služby**

V ÚPN bude riešené skvalitnenie súčasného obchodného vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na požadovanú veľkostnú úroveň.

Na rozvoj služieb, ktorý je podmienený najmä dopytom, bude mať vplyv spoločenský tlak obyvateľov, vývoj rastu obyvateľstva a jeho demografickej štruktúry. Výrazným rozvojovým stimulom bude sledovaný koncepčný cieľ vytvoriť ponuku kvalitnej vybavenosti v obci. Komerčná vybavenosť je v obci zastúpená nasledovnými zariadeniami obchodu a služieb:

- ü Pošta
- ü Potraviny Jednota
- ü Pohostinstvo
- ü Kaderníctvo

Verejné stravovanie

V ÚPN bude riešené skvalitnenie súčasného stravovacieho vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na veľkostnú úroveň a plánovaný rozvoj sídla.

Vzhľadom na rekreačný potenciál obce a jej atraktívnu polohu je stav stravovacích zariadení v súčasnosti nepostačujúci. V obci je z dostupných stravovacích zariadení k dispozícii jedno pohostinstvo.

Verejná správa, administratíva a zariadenia služieb nekomerčného charakteru

Budova obecného úradu sa nachádza v centre obce. Objekt je primeraný pre svoju funkciu a v dobrom stavebnotechnickom stave.

Pred obecným úradom sa nachádza záchytné parkovisko. Budova pošty sa nachádza v centrálnej časti obce a vyžaduje rekonštrukciu. V južnej časti v dotyku s cestou III. triedy sa nachádza objekt požiarnej zbrojnice a sýpka obe stavby vyžadujú rekonštrukciu.

V južnej časti sídla je lokalizovaný cintorín s domom smútku a záchytné parkovisko. Spolu s kostolom vytvárajú kompaktný okrsok sakrálnych stavieb.

Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie

Jedným z programov ÚPN bude riešenie cestovného ruchu a turisticko - športových aktivít v obci. ÚPN obce ako nástroj pre reguláciu územia má za cieľ vytvárať podmienky a rezervovať územia nielen pre výrobnú sféru, ale podporovať a rozvíjať oblasť rekreácie a turizmu, s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj územia, ochranu prírody a vyzdvihnutie kultúrno-historických hodnôt v území. Rekreačný a turistický potenciál obce dáva predpoklady na saturáciu ľudských potrieb v území, za účelom oddychu a športu /vodné športy - športový rybolov, cykloturistika/. V tejto oblasti je dôležité podporovať miestne združenia zamerané na rybolov a chov včiel, podporovať rozvoj ovocinárstva za účelom obnovy a zachovania starých krajových odrôd, ktoré by okrem produktivity mali i edukatívny význam pre širšie okolie. Členstvo a partnerská spolupráca obce v rámci "Južného regiónu" ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti cykloturistiky, za účelom budovania prepojujúcich cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom.

Rozvoj vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

Katastrálne územie má potenciál pre rozvoj predovšetkým pešej turistiky a cykloturistiky.

Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu sú nasledovné intervenčné kroky:

1. zvýšiť atraktívnosť obce Ľubá;
2. podpora rekreačno-športových a voľnočasových aktivít;
3. vytvárať predpoklady pre rozvoj rybolovu v lolaite VN Ľubá;

4. podpora a rozvoj ovocinárstva, vinohradníctva v lokalitách Orišky, Starý vrch;
5. podporovať rozvoj včelárstva a opelovacej činnosti ;
6. prezentácia a propagácia miestnych kultúrno-historických pamiatok a zvyklostí;
7. tvorba propagačných materiálov o miestnych zaujímavostiach a pamiatkach;
8. zriadenie priestoru pre umiestnenie propagačných materiálov;
9. služby pre návštevníkov obce;
10. vytvorenie informačno-orientačných tabúl;
11. vybudovanie značených turistických a cykloturistických trás;
12. podporovať rozvoj cyklodopravy v nadväznosti na transkontinentálnu cyklomagistrálu EUROVELO 6 ;

Rozvoj výroby

Priemyselná výroba, poľnohospodárska výroba a skladové hospodárstvo

Z výrobného-ekonomického hľadiska prevláda v obci intenzívna poľnohospodárska výroba. Prevažnú časť poľnohospodárskej pôdy obrába na území obce Poľnohospodárske družstvo vlastníkov Ľubá. Ich činnosť je zameraná hlavne na poľnohospodársku produkciu, pestovanie plodín a poľnohospodárske práce. Okrem toho na poľnohospodárskej pôde hospodária i vlastníci pôdy, najmä obyvatelia obce Ľubá /SHR/. Živočíšna výroba sa orientuje najmä na chov ošipaných a dobytku, rastlinná je zameraná na pestovanie obilnín, kukurice a repky. V obci sa nachádza poľovnícka spoločnosť SRNEC. Rybníky s chovom rýb patria pod správu Slovenského rybárskeho zväzu Žilina.

V rámci spracovania ÚPN územne vymedziť ponukové rozvojové plochy pre miestnu priemyselnú a remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov životného prostredia k obytnej zástavbe obce s predpokladom, že vývojovo do tejto polohy budú premiestnené aj kolízne prevádzky súčasnej obytnej zástavby.

Úlohou návrhu ÚPN bude:

- zhodnotiť rozvojové plochy podľa námetu z komplexného urbanistického rozboru pre riešenie plôch výroby a podnikania a poľnohospodárstva;
- v súčasných a navrhovaných areáloch poľnohospodárskej výroby, so zameraním na živočíšnu výrobu, bude v návrhu ÚPN stanovený limit chovu hospodárskych zvierat v areály PD a určí sa pásmo hygienickej ochrany;

Lesné hospodárstvo

Pre ochranu a využívanie lesného pôdneho fondu platia opatrenia stanovené v Lesnom hospodárskom pláne SR.

V území je sledované:

- zachovať a posilňovať systém miestnych ekosystémov.

V rámci ÚPN obce územne bližšie konkretizovať koncepčné zámery krajnotvorby s tvorbou ucelených lesíkov.

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy
- lesy osobitného určenia
- hospodárske lesy

Charakteristika lesných porastov v k.ú. Ľubá

Celé katastrálne územie Ľubá spadá pod LHC (lesný hospodársky celok) Štúrovo, do lesnej oblasti 02 Podunajská nížina a podoblasti B Podunajská pahorkatina (bez nív).

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody. Nachádza sa tu produkčný funkčný typ lesov. Lesné pozemky zaberajú v území 105,06 ha, čo je zhruba 11,18 % výmery z celkového k. ú.. Druhové zloženie lesov môžeme charakterizovať ako bohaté, úplne zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu takýchto typov lesných spoločenstiev.

V rámci ÚPN obce sa nepredpokladá zmena funkčného využitia daných lesných pozemkov, naopak je žiadúce chrániť ich ako významné prvky územného systému ekologickej stability, zachovať a nenarušovať ich ochranné pásma v rámci novej výstavby.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Podporovať rozvoj malého a stredného podnikania.
2. Podporovať rozvoj výroby a podnikania v areály PD.
3. Vytvoriť predpoklady pre vznik ovocných sádov s typickými krajoými odrodami, vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre chov včiel v súlade so zachovaním ekostabilizačných prvkov v krajine;
4. Podporovať rozvoj agroturistiky, rekreačnej turistiky, cykloturistiky a rybolovu v lokalite VN Ľubá;
5. Vytvárať podmienky pre udržanie a rozvoj miestnych tradícií a kultúrneho dedičstva.
6. Vytvoriť územnotechnické a stavebné predpoklady pre realizáciu seniorského centra v obci.
7. Chrániť lesné pozemky a nemeniť ich funkčné využitie.

16. Požiadavky z hľadiska životného prostredia prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Prírodné stresové javy

Seizmicita

Riešené územie sa nachádza v oblasti mimo epicentier zemetrasnej činnosti /lokalita s možnosťou výskytu seizmického ohrozenia v makroseizmickej intenzite o hodnote 7° MSK - Zdroj: enviroportal / Atlas krajiny SR, 2022/

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radičná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa vyjadrenia a mapového portálu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá podstatná časť k. ú. Ľubá do stredného radónového rizika (63,0%). Menej než 10 % riešeného územia v juhovýchodnej časti spadá do oblasti s nízkym radónovým rizikom (36,7 %).

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Geodynamické javy

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou:

Celé katastrálne územie nie je náchylné na veternú eróziu. V území je veterná erózia podľa pôdneho portálu klasifikovaná ako žiadna alebo nízka.

/Zdroj: podnemapy.sk, 2024/

- ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:

Oblasti náchylné na strednú a vysokú vodnú eróziu sú rovnomerne rozmiestnené v celom riešenom území po oboch stranách zastavaného územia obce. Výraznejšie sa však vodná erózia prejavuje na západ od z.ú., kde sa v niektorých pásoch objavuje až jej extrémny stupeň. Stredná a vysoká vodná erózia sa vyskytuje najmä v lokalitách známych pod lokálnymi pomenovaniami „Blatné“, „Diviansky okraj“, „Jazerná dolina“, „Pätistromie“, „Šípové“, „Jazvečia dolina“, „Starý vrch“ a „Pod lesom“.

/Zdroj: podnemapy.sk, 2024/

- náchylnosť celého katastrálneho územia na zosúvanie - je slabá

/Zdroj: enviroportal.sk / Atlas krajiny SR, 2024/

Zosuvné procesy a výmoľová erózia

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v k. ú. zaregistrované zosuvy. V k. ú. nie sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988 a nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly.

Protierózna ochrana

Vodná a veterná erózia predstavujú jeden z najvýznamnejších degradačných faktorov ohrozujúcich úrodnosť pôdy. Závažným degradačným faktorom je tiež zhutnenie pôdy ťažkými mechanizmami, úbytok a zhoršovanie kvality organickej hmoty v pôde.

Erózná ohrozenosť územia závisí hlavne od veľkosti pôdnych častíc a ich vzájomného pomeru. Všeobecne sa erodovateľnosť pôdy zvyšuje so stúpajúcim obsahom jemného prachu a znižuje sa so stúpajúcim podielom piesku, ílu a organickej hmoty v pôde. Najmenej odolnými k vodnej erózii sú nehumózne spraše, sprašové pokryvy a svahoviny. Najmenej náchylné sú piesčité pôdy s veľkou priepustnosťou pre vodu. Ílové pôdy sú odolné vplyvom značného obsahu koloidných častíc i keď sú najmenej priepustné.

Veterná erózia sa prejavuje predovšetkým na ľahkých pôdach, ktoré trpia rýchlym vysychaním pôdneho povrchu. Nie je obmedzená reliéfom terénu, vyskytuje sa ako v rovinách, tak i na svahoch. Zväčšovanie plôch v smere vetra sa zväčšuje i eróznym účinkom vetra (Stredňanský, 2000).

Prejav vodnej erózie v území sú na svahoch so sklonom vyšším ako 3° resp. 7°, a to v oblastiach miestnych viníc. Aj vzhľadom na sklon reliéfu, vo zvyšných častiach k.ú. (0°-3,9°) nie je predpoklad, že by vodná erózia predstavovala v území významný faktor (na svahoch so sklonom menším ako 3° sa neprejavujú účinky vodnej erózie). Potenciálny odnos pôdy v dôsledku vodnej erózie je v skúmanom území zanedbateľný, pohybuje sa maximálne po

hodnotu $3,7 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}\cdot\text{rok}^{-1}$. V prípade určitých extrémnych klimatických a hydrologických podmienok sa môžu dôsledky vodnej erózie prejaviť najmä v západnej a juhozápadnej časti k.ú. (oblasť viníc).

Základnými faktormi, spôsobujúcimi veternú eróziu, sú meteorologické a pôdne faktory. Z meteorologických sú to predovšetkým veterné pomery, zrážky a výpar, čiže rýchlosť vetra a pôdna vlhkosť. Z pôdnych faktorov je to obsah neerodovateľných častíc ($>0,8 \text{ mm}$) a obsah ílovitých častíc ($<0,01 \text{ mm}$) v pôde (Ilavská a kol., 2005).

V praxi sa miera veternej erózie pôdy posudzuje podľa ročného odnosu pôdy v $\text{mm}\cdot\text{rok}^{-1}$ alebo $\text{t}(\text{m}^3)\cdot\text{ha}^{-1}\cdot\text{rok}^{-1}$. Potrebu protieróznych opatrení indikuje prekročenie hodnôt tzv. tolerovateľného odnosu pôdy $40 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}\cdot\text{rok}^{-1}$ podľa zákona č. 220/2004 Z. z.

Bola aplikovaná metodika stanovenia veternej erózie podľa STN 75 4501 (2000).

Ochrana pôdy proti veternej erózii na poľnohospodárskej pôde

protierózne opatrenie	spôsob realizácie
Organizačné	<ul style="list-style-type: none"> § výber pestovaných plodín § protierózne rozmiestnenie plodín § veľkosť, tvar a rozmiestnenie honov
Agrotechnické na ornej pôde	<ul style="list-style-type: none"> § pôdoochranná agrotechnika a mulčovanie § úprava štruktúry pôdy § zvýšenie vlhkosti povrchu pôdy § úprava povrchu pôdy (stabilizácia a zdrsnenie)
Biologické	<ul style="list-style-type: none"> § pásové pestovanie plodín § ochranné lesné pásy (vetrolamy)
Technické	<ul style="list-style-type: none"> § prenosné zábrany

Za jedno zo základných organizačných opatrení môžeme považovať usporiadanie pozemkov (honov), teda ich veľkosť, tvar a rozmiestnenie. Opatrenie sa zakladá na skracovaní erózne účinnej dĺžky svahov, úprave tvaru a orientácie pozemkov. Predstavuje jeden z najúčinnejších a najstarších spôsobov ochrany poľnohospodárskej pôdy. Zakladanie vetrolamov je jeden z ďalších účinných spôsobov ako ochrániť poľnohospodársku pôdu. Vhodným zvolením druhového zloženia, etážovitosti a určením priepustnosti vetrolamu sa vie výrazne prispieť k zabráneniu degradácie pôdy odos častíc pôdy.

V návrhu ÚPN Ľubá bude potrebné navrhnuť opatrenia na zníženie rizika spomínaných erózných procesov.

Geotermálna energia

Geotermálna energia je najstaršou energiou na našej planéte. Je to energia, ktorú získala Zem pri svojom vzniku z materskej hmloviny, následnými zrážkami kozmických telies. V poslednej dobe je energia čiastočne generovaná rádioaktívnym rozpadom niektorých prvkov v zemskom telese.

Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá celé územie katastra Ľubá do jedného geotermálneho útvaru podzemných vôd so zdrojmi geotermálnych vôd - je to SK300020FK tzv. Komárňanská okrajová kryha so strednotepelnými geotermálnymi vodami ($T = 100 - 150^\circ\text{C}$). Tepelný výkon geotermálnych vôd (MW) je vo väčšine územia $50 - 250$, v malej časti k.ú. na severe je $250 - 1000$, kde sú hlavným kolektorom geotermálnych vôd neogénne piesky, pieskovce a zlepenca.

Geotermálna voda v tomto útvare tvoria puklinovo-krasové vody karbonátov stredného a vrchného triasu jednotky Maďarského stredohoria. V geotermálnom útvare je dobrý kvantitatívny aj chemický stav geotermálnych vôd.

V riešenom katastrálnom území Ľubá boli realizované 3 hydrogeologické vrty: HVL-1 (širokoprilový vrt s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou, kopaná studňa, \varnothing vŕtania nad 600

mm), Hg vrt (úzkoprofilový vrt z r. 1981 s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou s artézskym prelivom), 3-011 Ľubá (hydrogeologický prieskumný vrt).

Sekundárne stresové javy a zdroje

Stresové javy a zdroje predstavujú sprievodné javy, ktoré vznikli ľudskou aktivitou a majú negatívny dosah na územie.

Znečistenie ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2003 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V záujmovom území sa veľké ani stredné zdroje znečistenia nenachádzajú.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia sú:

Výroba obuvi, RIEKER OBUV s.r.o., Komárno
Centrálny tepelný zdroj, Bytkomfort s.r.o., Nové Zámky
Bioplynová stanica Dubník, AT GEMER s.r.o., Dubník
Kotolňa, SLOVINCOM s.r.o., Hurbanovo

Obec Ľubá je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z výroby tepla v domácnostiach a v obslužných prevádzkach. Ďalšími zdrojmi znečistenia ovzdušia v riešenom území v súčasnosti je automobilová doprava na cestách III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách.

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

V obci sa zachovalo niekoľko studní, ktoré sa po vybudovaní využívajú zväčša na polievanie záhrad. Voda má zvýšenú hladinu dusičnanov a na pitie sa nehodí.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

V riešenom území katastra obce Ľubá je ohrozenie zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami veľmi nízke alebo žiadne. (Zdroj: *enviroportal / Atlas krajiny SR, 2024*)

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia

utrpejú na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkového energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Kontaminácia pôd prichádza do úvahy pozdĺž ciest III. triedy, v poľnohospodárstve pri manipulácii s ropnými produktami, hnojivami, pesticídmi. Kontaminácia pôd vplyvom dopravy sa rieši na celoštátnej úrovni zavedením bezolovnatých benzínov a katalyzátorov. Manipuláciu s rizikovými látkami upravujú rôzne predpisy.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentraciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Podľa Atlasu krajiny Slovenskej republiky sú pôdy v k. ú. Ľubá klasifikované ako relatívne čisté pôdy, so slabou až strednou a strednou až silnou odolnosťou proti kompácii a v celom území so silnou odolnosťou proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov. Na väčšine územia sa nachádzajú pôdy so strednou pufrácnou schopnosťou slabou náchylné na acidifikáciu. V južnom páse katastra sú to najmä pôdy na minerálne chudobných substrátoch náchylné na acidifikáciu. (Zdroj: *enviroportal / Atlas krajiny SR, 2024*)

Zaťaženie prostredia hlukom

Negatívny vplyv na sídlo má najmä prítomnosť cesty III. triedy III/1507, ktorá vedie zo severu z križovatky s cestou III/1520 na juh a zároveň prechádza zastavaným územím obce. Po tejto ceste premáva v pravidelných intervaloch medzimestská hromadná doprava. V záujmovom území sú najväčším zdrojom hluku a vibrácií ťažké poľnohospodárske stroje.

Poškodenie bioty

Biota zahŕňa všetky živé organizmy vo vymedzenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov. V tejto časti sú uvedené najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine a ktoré poškodzujú najmä pôvodné druhy rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé sú predmetom ochrany prírody.

Medzi dôsledky hospodárskej činnosti človeka patrí aj napr. znižovanie plochy pôvodných a prirodzených biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli resp. sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedomé pestovanie poľnohospodárskych kultúr) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili resp. vytlačujú pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine až po vymiznutie niektorých druhov.

K poškodzovaniu bioty v súčasnosti dochádza aj sekundárnymi stresovými zdrojmi, ktoré sú spojené so zavádzaním intenzívnej poľnohospodárskej výroby, zakladaním nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby) a to znečisťovaním ovzdušia, pôdy a vody ako základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najrozsiahlejšiemu poškodzovaniu bioty došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia, následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor prirodzených lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahu elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedoch resp. pri rekonštrukcii existujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná a železničná doprava spôsobuje zranenia resp. úhyny ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Pôvodná biota je poškodzovaná aj využívaním niektorých foriem hospodárenia napr. v lesnom hospodárstve je to holorubný spôsob obnovy, celoplošná príprava pôdy a pestovanie nepôvodných druhov drevín akými sú napr. agát biely a topol šľachtený.

Biota je poškodzovaná aj vplyvom používania rôznych chemických látok v poľnohospodárskej i lesohospodárskej činnosti, znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami, nelegálnymi skládkami.

Stresové prvky a javy sídelné a technické

Výrobné a poľnohospodárske areály

Ekonomická základňa obce je tvorená súkromným sektorom, ktorý v obci predstavujú predovšetkým podnikatelia - živnostníci. V obci má zastúpenie aj niekoľko malých firiem (do 25 zamestnancov). Priemyselná výroba, ktorá by ohrozovala kvalitu zložiek životného prostredia tu nie je. Potenciálnym zdrojom hluku, prachu ako aj znečisťovania ovzdušia je areál poľnohospodárskej výroby v severovýchodnej časti zastavaného územia a priamo v strede obce samostatne hospodáriaci roľník so skladovým hospodárstvom a poľnohospodárskou technikou.

Obytné areály a areály služieb

Kvalita životného prostredia je ohrozovaná najmä z bodových zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovanie tuhým palivom, nepovolené spaľovanie bioodpadu v záhrade), ohrozením kvality podzemnej vody, únikom odpadových vôd z netesných žump a šírením invázných druhov rastlín v neudržiavaných priestoroch. Obytné územie je permanentne ohrozované zasypávaním rigolov komunálnym odpadom.

Dopravné línie a plochy

Cez k.ú. Ľubá prechádzajú cesty III. triedy III/1520, ktorá vedie východo – západným smerom prepájajúc obce Gbelce a Kamenný Most a cesta III/1507, vedúca severo – južným smerom od križovatky s cestou III/1520 smerom na juh do obce Belá a mesta Štúrovo cez zastavané územie obce Ľubá. Obe cesty sú v správe VÚC NSK. Z týchto ciest III. triedy vychádzajú vjazdy na poľnohospodárske pozemky, ktoré súvisia s poľnohospodárskou výrobou. Riešeným územím katastra Ľubá neprechádza žiadna železničná trať.

Všetky dopravné línie v území sú zdrojom hluku a vibrácií, predstavujú bariéry, ktoré ohrozujú hlavne migrujúce živočíchy.

Elektrovody

Cez k.ú. Ľubá prechádzajú vzdušné linky 22 kV elektrického vedenia. Vzdušné elektrické vedenia sú potenciálnym nebezpečenstvom pre vtáky a patria medzi pohľadovo krajinné-estetické negatíva.

Vodovody

Predmetným územím prechádza zásobné a výtlačné vodovodné potrubie DN 100.

Produktovody a ropovody

Cez riešené územie neprechádzajú žiadne produktovody a ropovody. Nezasahujú do neho ani ich ochranné pásma.

Telekomunikácie

Spoločnosť Slovak Telekom a.s. a DIGI SLOVAKIA, s.r.o. majú v riešenom katastrálnom území siete elektronických komunikácií. Trasy týchto telekomunikačných vedení a zariadenia je potrebné zapracovať do textovej i grafickej časti ÚPN.

Čerpacia stanica pohonných látok

V katastrálnom území Ľubá sa nenachádzajú verejné ČSPL. Najbližšie verejné ČSPL a ich zariadenia sa nachádzajú v obci Gbelce a v meste Štúrovo.

Skládky a smetiská

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Obec Ľubá separuje základné zložky komunálneho odpadu využívaním kontajnerových stojísk. Drobný stavebný odpad a komunálny odpad sa ukladá na riadenú skládku ostatného odpadu v katastri obce Nána. Biologicky rozložiteľný odpad obec materiálovo zhodnocuje kompostovaním. Dvakrát ročne sa vykonáva zber nadrozmerného odpadu.

Komunálny odpad v obci je vyvážený v pravidelných intervaloch na regionálnu skládku tuhého komunálneho odpadu.

V predmetnom území sú na základe registra skládok Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované dve skládky upravené (prekrytie, terénne úpravy a pod.).

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR, SAŽP A ŠGÚDŠ sa v území nenachádza žiadna environmentálna záťaž.

Ohrozenie prvkov ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability ohrozujú socioekonomické javy, ktoré sa prejavujú plošným, líniovým alebo bodovým zásahom, ohrozujú funkčnosť ÚSESu, ale aj samotnú existenciu jednotlivých prvkov ÚSES.

V riešenom území prvky ÚSES sú najviac ohrozované:

- *intenzívnou poľnohospodárskou výrobou*
Intenzívna poľnohospodárska činnosť je zdrojom *znečisťovania zložiek ŽP, najmä pôdy a vody napr. vplyvom používaných agrochemikálií* (obzvlášť citlivé sú vodné ekosystémy). Veľkoplošný spôsob obhospodarovania ornej pôdy priniesol so sebou redukciu najmä plôch NSKV a TTP a potlačilo mozaikovitosť krajiny, jej rozmanitosť.
- *odpadovým hospodárstvom*
Nelegálne skládky sú potenciálnym zdrojom znečistenia podložia, pôdy a podzemných vôd (nelegálne skládky pri poľných cestách). Potenciálnou environmentálnou záťažou

pre životné prostredie je aj nesprávna manipulácia a uskladňovanie odpadov, skladovanie rôznych materiálov resp. medziproduktov z výroby.

- *prvkami technickej a dopravnej infraštruktúry*
Najohrozenejšími prvkami v ekologickej sieti sú biokoridory vodných tokov - najviac sú ohrozené vodohospodárskymi úpravami (reguláciami) a ich križovaním s líniovými stavbami, ako aj znečisťovaním vôd odpadovými vodami zo žúmp.
Vzdušné elektrické vedenia, ktoré križujú poľnohospodársku krajinu, obmedzujú možnosť doplniť sieť ÚSES o nové prvky a zároveň sú hrozbou najmä pre vtáctvo.
Cesty sú bariérou pre migráciu menej pohyblivých živočíchov.

Ochranné pásma všetkých druhov s potrebou uplatnenia v rámci ÚPN obce Ľubá:

Pásma hygienickej ochrany

Pásma hygienickej ochrany (PHO) v okolí technických prvkov sa určujú s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami. Možno ich považovať za zóny negatívneho vplyvu daných objektov na okolité prostredie. Okrem pásiem hygienickej ochrany sa v okolí technických prvkov vyčleňujú tiež technické a bezpečnostné pásma, cieľom ktorých je ochrana technických objektov pred negatívnymi vplyvmi okolia.

Spoločnou črtou uvedených pásiem je limitujúci a obmedzujúci vzťah k rozvoju jednotlivých socioekonomických aktivít a z toho vyplývajúci obmedzujúci a limitujúci účinok využitia potenciálu územia.

Ochranné pásmo miestneho cintorína

Ochranné pásmo pohrebiska bude riešené v súlade so zákonom č.398/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.131/2010 o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Ochranné pásma líniových stavieb:

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich. Podľa zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. sú určené zvislými plochami vedenými po oboch stranách komunikácie a to vo vzdialenosti:

- cesta III. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia 20 m
- a v zastavanom území ako komunikácia funkčnej triedy B3 15 m

Na vozovky miestnych komunikácií sa ochranné pásmo nevzťahuje.

Ochranné pásma elektrických zariadení

Rieši zákon č.656/2004 Z. z o energetike a o zmene niektorých zákonov.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

- a) s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- b) s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú §79 a § 80 zákona NR SR č.251/2012 Z. Z.. V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- A) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- B) 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- C) 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- D) 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- E) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- F) 8 m pre technologické objekty - RS plynu,
- G) 150 m pre sondy,
- H) 50 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až g).

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- A) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- B) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- C) 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- D) 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- E) 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- F) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- G) 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- H) 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch,
- I) 250 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až h).

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z. z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Pásma ochrany verejných vodovodov a kanalizácií

Rieši zákon 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách § 19 ods. 2

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany

- a) 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- b) 3 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásmo pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1,5 m na obe strany od osi káblovej trasy.

Ochranné pásmo vodného toku

V zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z. z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je nutné rešpektovať a zachovať ochranné pásmo:

- pri vodohospodársky významnom toku	10 m od brehovej čiary
(resp. vzdušnej päty hrádze)
- pri drobných vodných tokoch	5 m od brehovej čiary
- manipulačný pás	4 m od brehovej čiary

Ochranné pásmo lesa

V k.ú. Ľubá sa nachádzajú lesné pozemky, ktoré podľa § 10 zákona č.326/2005 Z.z. tvoria ochranné pásmo lesa vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

-zároveň rešpektovať ustanovenia §§ 5, 6 a 10 zákona č. 326/2005 Z.z.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Zabezpečiť okamžité zastavenie likvidácie povrchových rigolov a ich ochranu a údržbu.
2. Zabezpečiť celoplošné napojenie obce na kanalizačnú sústavu.
3. Vypracovať plán a harmonogram rekultivácie divokých skládok odpadu na monitorovaných lokalitách.
4. V oblastiach so zvýšeným radónovým rizikom aplikovať pri výstavbe objektov individuálnej bytovej a hromadnej výstavby protiradónové opatrenia.
5. Rešpektovať pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov, pásma hygienickej ochrany poľnohospodárskych družstiev, ochranné pásma dopravných a technických zariadení.
6. Rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, Zákon č. 7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 "Úpravy riek a potokov" a pod.
7. V zmysle metodiky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja navrhnúť územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie obce Ľubá a tiež na celé riešené územie obce v nasledovnom členení.
 - a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav;
 - b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc;
 - c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha;
 - d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok.

17. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy

Ochrana poľnohospodárskej pôdy

Definícia pôdy

Tak ako sa vyvíjala pôda, vyvíjali sa aj definície pôdy. Kron /1853/ definoval pôdu ako vrchnú vrstvu zeme schopnú niesť rastlinný kryt. O tridsať rokov neskôr V.V. Dokučajev /1880/ vniesol do definície biotické a abiotické prvky. V každom prípade môžeme konštatovať, že pod vplyvom vedomostného rastu sa vždy jednalo o veľmi pragmatické vyjadrenia. V odporúčaní Rady Európy R-92-8 o ochrane pôdy je definícia pôdy uznávajúca širší rozsah jej významu s nasledovnými funkciami:

- a) produkcia biomasy
- b) filtrácia, pufrácia a transformácia látok v prírode
- c) ochrana diverzity druhov živých organizmov
- d) fyzikálne médium a priestorová základňa pre socio - ekonomické aktivity (poľnohospodárstvo, lesníctvo, priemysel a iné.)
- e) zdroj surovín, zásobáreň vody, ílu, piesku, kameňa, minerálov a i.
- f) kultúrne dedičstvo vrátane paleontologických a archeologických nálezov.

V úvode spomínané funkcie pôdy majú podľa Agendy 21(1992) rovnakú dôležitosť so zachovaním princípu, podľa ktorého pri konflikte medzi ekonomickými a ekologickými záujmami človeka k pôde sa musia uprednostniť záujmy ekologické. Môžeme konštatovať, že zvýšenie poľnohospodárskej výroby pre zabezpečenie potravín v našom kraji nie je možné riešiť zväčšením výmery poľnohospodársky využívanej pôdy. Podľa tvz. "carrying capacity" územia, súčasná výmera poľnohospodárskych pod SR je na hranici dostatočnosti (0,46 ha na 1 obyvateľa). Táto hranica pri súčasných široko využiteľných technológiách je limitujúca a pokles pod túto hranicu znižuje potenciál pre uspokojenie výživy obyvateľstva.

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy na území Slovenskej Republiky siaha do 80-tych rokov minulého storočia /zákon o ochrane a využití nerastného bohatstva/. V ustanoveniach zákona je pôda deklarovaná ako nenahraditeľný prírodný zdroj a nezastupiteľná zložka životného prostredia. Každý je povinný chrániť prirodzené funkcie poľnohospodárskej pôdy a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k jeho zhoršeniu. Od 1. mája 2004 nadobudol účinnosť nový zákon NR SR č. 220/2004 O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Právne úpravy dali priestor pre uplatnenie zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy už pri územnoplánovacej činnosti, zvlášť pri spracovaní návrhov územnoplánovacej dokumentácie.

Medzi základné zásady patria:

- čo najmenej narúšať funkciu PP a zabezpečovať jej poľnohospodárske využívanie;
- chrániť najkvalitnejšiu a najproduktívnejšiu poľnohospodársku pôdu a v tomto zmysle už v územnoplánovacom procese zabezpečovať ochranu poľnohospodárskej pôdy;
- chrániť poľnohospodársku pôdu 1. - 5. bonitnej triedy, prípadne ornú pôdu, na ktorej boli vybudované závlahy a odvodnenie;
- urbanistický rozvoj obce Ľubá orientovať do územia menej produkčných pôd. Na poľnohospodársku pôdu orientovať rozvoj len v prípade, ak možnosti dostavby, zástavby a prestavby boli v zastavanom území vyčerpané;
- v prípade záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy klásť dôraz na alternatívne riešenia. Vyhláška č. 508/2004 Z. z ustanovuje podrobnosti o spracúvaní bilancie a skrývky humusového horizontu, rekumulácii dočasne odňatej pôdy.

V k.ú. Ľubá sa nachádzajú pôdy nasledovných BPEJ :

- 0039002 - (2.skupina);
- 0038202 - (5.skupina);
- 0038402 - (5.skupina);
- 0019002 - (1.skupina);
- 0139502 - (5.skupina);
- 0138402 - (5.skupina);
- 0138502 - (5.skupina);
- 0019002 - (1.skupina);
- 0139202 - (3.skupina);
- 0043402 - (5.skupina);
- 0047202 - (6.skupina);

- 0038502 - (5.skupina);
- 0039202 - (3.skupina);
- 0047402 - (6.skupina);
- 0154772 - (8.skupina);

Požiadavky a ciele riešenia:

1. V návrhu riešenia pri rozvoji obce a výrobnopodnikateľských zón uprednostniť polohy s horšou kvalitou pôdy - nižšou produkčnou schopnosťou.
2. Prehľad a zloženie poľnohospodárskej pôdy podľa BPEJ v katastrálnom území je potrebné spracovať graficky vo výkresovej časti v M 1: 10 000.
3. Pri poľnohospodárskej pôde chrániť prvé štyri skupiny BPEJ v území podľa zákona č.220/2004 Z. z. a podľa neho realizovať rozvojové zámery v území. Rešpektovať celistvosť honov, rozvoj riešiť arondáciou.
4. Pri lesnej pôde dbať na jej ochranu, dodržiavať LHP a rešpektovať ochranné pásma lesa.
5. V prípade záberu poľnohospodárskej pôdy je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zároveň je potrebné postupovať v zmysle udeleného súhlasu Okresného úradu Nitra, odbor opravných prostriedkov, podľa § 13 § 14 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť v podrobnosti územného plánu zóny

Podrobnosť riešenia na úrovni územného plánu zóny sa nevyžaduje pre žiadnu lokalitu v riešenom území obce Ľubá.

19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

V oblasti výroby a podnikateľských aktivít:

- navrhnúť a regulačne usmerniť lokalizáciu výrobných aktivít, uprednostniť lokality s potenciálom pre výrobu a podnikanie v spádových územiach na danú funkciu potenciálne určených predovšetkým do pôvodných výrobných areálov;

V oblasti bývania:

- navrhnúť a regulačne usmerniť spôsob využitia rozvojových lokalít IBV a súčasnej IBV;
- navrhnúť a regulačne usmerniť spôsob využitia rozvojových lokalít HBV a súčasnej HBV;

V oblasti rekreácie a športu:

- navrhnúť a regulačne usmerniť rozvoj agroturistiky a rekreačnošportových aktivít v lokalitách s potenciálom pre rozvoj športu, rekreácie a voľno časových aktivít, s cieľom zachovania prvkov ÚSES /miestne turistické a cyklistické trasy vo väzbe na regionálne trasy/;

V oblasti poľnohospodárstva:

- navrhnúť a regulačne usmerniť aktivity a plochy určené na poľnohospodársku produkciu v riešenom území;

- navrhnuť a regulačne usmerniť jednotlivé vinohradnícke lokality : Starý vrch, Orišky,...v riešenom území;
-
- stanoviť množstvo VDJ, vytýčiť pásma hygienickej ochrany chovov;

V oblasti odpadového hospodárstva:

- navrhnuť a regulačne usmerniť lokalitu, určenú pre zberný dvor;

V oblasti technickej infraštruktúry:

- sanácia areálu bývalých muničných skladov, územie regulačne usmerniť.

V oblasti dopravy:

- navrhnuť a regulačne usmerniť polohu osobitného letiska, slúžiace pre ultraľahké športové lietanie;

Vo všetkých rozvojových lokalitách usmerňovať novú výstavbu prostredníctvom prípustných a neprípustných funkcií, doporučenej výšky zástavby, indexu podlažných plôch, koeficientu zastavanosti územia a stavebnej čiary /regulačných opatrení/. Stanoviť t. z. v. zelený index.

- rozčleniť územie obce na funkčné, priestorovo homogénne jednotky a k nim určiť prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky ich využitia.

20. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby

Medzi verejnoprospešné stavby obce budú v budúcnosti patriť nasledujúce dôležité stavby, ktoré sú pre chod obce a zabezpečenie životnej úrovne jej obyvateľstva mimoriadne dôležité. Pre všetky tieto stavby je nevyhnutné rezervovať aj potrebné plochy a zabezpečiť, aby neboli zablokované žiadnym iným rozhodnutím:

- rekonštrukcia ciest III. triedy, III/1520 a III/1507 ;
- všetky nové a rekonštruované miestne automobilové komunikácie a autobusové výbočiská;
- všetky autobusové zastávky;
- všetky pešie chodníky a priestranstvá v obci;
- všetky plochy statickej automobilovej dopravy;
- všetky novovzniknuté účelové komunikácie;
- objekty a plochy technickej vybavenosti: zberný dvor, kompostáreň, dvor komunálnej techniky... ;
- technická infraštruktúru potrebná pre rozvoj občianskej vybavenosti, IBV, HBV, výrobu a podnikanie, poľnohospodársku výrobu, rekreáciu a šport;
- všetky elektroenergetické, telekomunikačné a plynárenské línie a zariadenia;
- stavby spojené s výstavbou nových verejných kanalizácií, vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd....);
- stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje...);
- revitalizácia a údržba VN Ľubá;
- revitalizácia verejných parkov a verejnej zelene;
- všetky plánované cyklotrasy ,ako rozvojové zámery v území;
- všetky prvky zelene ako infiltračné pásy, izolačná bariérová zeleň - hygienická, vetrolamy;
- protipovodňové, protierózne, manažmentové a ekostabilizačné opatrenia v k. ú. obce Ľubá, ktoré sú súčasťou opatrení v rámci RÚSES ;
- objekty občianskej vybavenosti, pohrebisko;
- sociálne bývanie;

Požiadavky a ciele riešenia:

1. V návrhu riešenia sa predpokladá, že pri realizácii uvažovaných požiadaviek bude nevyhnutne dochádzať k stretu záujmov oblasti vlastníctva nehnuteľností vrátane zmien spôsobu užívania pozemkov vyplývajúcich z funkčného využívania pozemkov a súvisiacich požiadaviek na dočasné alebo trvalé zábery poľnohospodárskych pozemkov v danom území, ktorými budú dotknuté aj pozemky v správe a nakladaní fondu. Fond v rámci súvisiacich postupov pri usporiadaní vlastníctva je limitovaný všeobecnými právnymi predpismi. Činnosť SPF pri správe pozemkov vrátane oprávnení vyplývajúcich mu ako účastníkovi v konaniach podľa stavebného zákona prípadne iných súvisiacich právnych predpisov pri zohľadňovaní verejného záujmu v súčinnosti s orgánmi miestnej štátnej správy a územnej samosprávy, čo predpokladá účasť SPF aj v následných etapách schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie.

21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu

Toto Zadanie bolo vypracované v zmysle zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Ďalšou etapou v procese spracovania ÚPN - obce Ľubá bude Návrh riešenia ÚPN, ktorý bude v zmysle zákona 50/1976 Zb., a súvisiacou legislatívou, spracovaný a prerokovaný so všetkými dotknutými orgánmi štátnej správy, dotknutým samosprávnym krajom, susediacimi obcami, dotknutými právnickými osobami a verejnosťou.

Obsah návrhu územného plánu obce Ľubá bude spracovaný v súlade s ustanovením § 12 vyhlášky č. 55/ 2001 Z. z.

Čistopis územného plánu obce Ľubá bude spracovaný vo farebnom tlačovom vyhotovení a tiež v digitálnej forme vo formáte PDF v súlade so zmluvou o dielo.

1. Textová časť
2. Grafická časť (smerná a záväzná časť)
3. Dokladová časť

1. **TEXTOVÁ ČASŤ**

A Základné údaje

- A1 Základné údaje o úlohe a území
- A2 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši
- A3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce, ak existuje
- A4 Údaje o súlade riešenia územia so zadáním a so súborným stanoviskom z prerokovania návrhu

B Riešenie územného plánu obce

- B1 Vymedzenie riešeného územia obce na základe údajov z katastra nehnuteľností a jeho geografický opis
- B2 Väzby, vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu
- B3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce
- B4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy, dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia
- B5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

- B6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území najmä obytného územia, zmiešaného územia, výrobného územia, rekreačného územia vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania
- B7 Bývanie – návrh riešenia
- B8 Občianske vybavenie – sociálna infraštruktúra – návrh riešenia
- B9 Výroba a skladové hospodárstvo – návrh riešenia
- B10 Rekreácia - návrh riešenia
- B11 Vymedzenie zastavaného územia obce
- B12 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- B13 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany i ochrany pred povodňami
- B14 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení
- B15 Návrh verejného dopravného vybavenia
- B16 Návrh verejného technického vybavenia
 - B16.1 Zásobovanie vodou
 - B16.2 Kanalizácia
 - B16.3 Plynofikácia
 - B16.4 Elektrifikácia
 - B16.5 Spoje a zariadenia spojov
- B17 Konceptcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladania vplyvov na životné prostredie
- B18 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov
- B19 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie, územie znehodnoteného ťažbou
- B20 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely
- B21 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

C Doplňujúce údaje územného plánu obce

D Záväzná časť územného plánu obce

- a) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia a funkčného využitia územia na funkčné a priestorovo homogénne jednotky;
- b) Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch vyjadrených vo všeobecne zrozumiteľnej legende / zákazy, prípustné spôsoby a koeficienty využitia;
- c) Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia;
- d) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia;
- e) Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene;
- f) Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie;
- g) Vymedzenie zastavaného územia obce;
- h) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov;
- i) Plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny;
- j) Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny;
- k) Zoznam verejnoprospešných stavieb;
- l) Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

E Dokladová časť**2. GRAFICKÁ ČASŤ**

Podkladom grafickej časti budú katastrálne mapy doplnené výškopisom z dôvodu členitosti terénu so zakreslením celého katastra obce.

1.	Širšie vzťahy	M 1:50 000
2.	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia k. ú. Ľubá	M 1:10 000
3.	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES	M 1:10 000
4.	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny – stresové javy a zdroje	M 1:10 000
5.	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia	M 1:2 880
6.	Výkres organizácie a regulácie územia	M 1:2 880
7.	Výkres verejnoprospešných stavieb	M 1:2 880
8.	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	M 1:2 880
9.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia obce – elektrifikácia, plynifikácia, telekomunikácie	M 1:2 880
10.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia obce – vodné hospodárstvo	M 1:2 880
11.	Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely	M 1:2 880